

พระสุวฑฒนธรรมภาณ

(พระอาจารย์สมชาติ ธรรมโชโต)

สำนักปฏิบัติเนสธรรมสงฆ์วิจิตร

แสงธรรมส่องชีวิต

เอาแสงธรรม ฉายส่อง มองชีวิต
ความถูกผิด ชั่วดี มีใน
ความสงบ วุ่นวาย ทั้งกายใจ
เป็นเช่นไร จงมองดู ให้รู้จริง

บทสวดมนต์ ทำวัตรเช้า - เย็น แปล ฉบับนี้ จัดพิมพ์ขึ้นเพื่อใช้เป็นคู่มือ
สวดมนต์ ทำวัตรเช้า - เย็น แก่ผู้ที่มาปฏิบัติธรรม ณ สำนักปฏิบัติแสงธรรมส่องชีวิต
การทำวัตรสวดมนต์ ควรทำอย่างต่อเนื่องเป็นกิจวัตร ทำด้วยความเคารพ สำรวม
ทำให้จิตใจเกิดความสงบ ผ่องใส เยือกเย็น ซาบซึ้งในความหมายของบทธรรมนั้น

ขออนุโมทนาในกุศลจิต “คณะศิษย์แสงธรรมส่องชีวิต” ได้จัดสร้าง
หนังสือสวดมนต์ทำวัตรเช้า - เย็น แปลฉบับนี้ ด้วยอำนาจคุณพระศรีรัตนตรัย และ
สิ่งศักดิ์สิทธิ์ทั่วสากลโลก จงบันดาลดลให้คณะศิษย์แสงธรรมส่องชีวิต อยู่ด้วยความ
ร่มเย็น เป็นสุข พ้นจากโรคาพยาธิ ตลอดถึงภัยอันตรายทั้งปวง จงเป็นสุข เป็นสุข ทุก
ท่อน้ำ

“ขอให้สำนักปฏิบัติจงมีดวงตาเห็นธรรมรู้แจ้งเห็นจริงในพระสัทธรรมทุกท่าน
ทุกคนเทอญ”

พระสุนทรธรรมภาณ

(พระอาจารย์สมชาติ ธมฺมโชโต)

สพพทาน์ ธมฺมทาน์ ชินาติ
การให้ธรรมะ ย่อมชนะการให้ทั้งปวง

จัดพิมพ์หนังสือสวดมนต์ในนามศิษย์-
แสงธรรมส่องชีวิต ขออำนาจคุณพระศรีรัตนตรัย
จงดลบันดาล ภาระศิษย์แสงธรรมส่องชีวิต
เจริญด้วย อายุ วรรณะ สุขะ พละ
ปฏิภาณ ธนสารสมบัติ และธรรมสารสมบัติ
โดยทั่วถึงทุกท่าน เทอญ...

คุณทิพย์รัตน์ ชัยเสนา พร้อมครอบครัวและเพื่อน ๆ

พิมพ์ครั้งที่ ๑-๑๔	มกราคม ๒๕๓๗ - สิงหาคม ๒๕๔๕	จำนวน ๑๒๓,๖๐๐ เล่ม
พิมพ์ครั้งที่ ๑๕	กรกฎาคม ๒๕๔๕	จำนวน ๑๕,๐๐๐ เล่ม
พิมพ์ครั้งที่ ๑๖	ธันวาคม ๒๕๕๒	จำนวน ๓๐,๐๐๐ เล่ม
พิมพ์ครั้งที่ ๑๗	มิถุนายน ๒๕๕๔	จำนวน ๓๒,๐๐๐ เล่ม
พิมพ์ครั้งที่ ๑๘	มิถุนายน ๒๕๕๘	จำนวน ๒๐,๐๐๐ เล่ม

ห้ามจำหน่าย

สารบัญ

ภาค ๑ คำทำวัตรเช้า - เย็น คำทำวัตรเช้า

	หน้า
คำบูชาพระรัตนตรัย	๑
ปูพพภาคนมการ	๒
๑. พุทธาภิถุติ	๒
๒. ัมมาภิถุติ	๔
๓. สังฆาภิถุติ	๔
๔. รตนัตถยัปปณามคาถา	๖
๕. สังเวคปริกิตตนปาฐะ	๗
๖. โอวาทปาติโมกขคาถา	๑๒
๗. เขมาเขมสรณทีปิกคาถา	๑๓
๘. บทพิจารณาสังขาร	๑๔
๙. ทวิตติงสการปาฐะ	๑๕
๑๐. ตั้งขะณิกะปัจจะเวกขณะปาฐะ	๑๗
๑๑. คำแผ่เมตตา	๑๙
๑๒. กรวดน้ำต่อน้ำเข้า ปัตติทานคาถา	๒๐

คำทำวัตรเย็น

คำบูชาพระรัตนตรัย	๒๑
ปูพพภาคนมการ	๒๒
๑. พุทธานุสสติ	๒๒
๒. พุทธาภิคีติ	๒๓
๓. ัมมานุสสติ	๒๔
๔. ัมมาภิคีติ	๒๔
๕. สังฆานุสสติ	๒๗
๖. สังฆาภิคีติ	๒๘
๗. ดิลกขณาทิคาถา	๓๐

๘. อภินิหารปัจจุเวกขณะ	๓๒
๙. ภัทเทกรัตตคาถา	๓๓
๑๐. ภาสสุตตคาถา	๓๔
๑๑. อดีตปัจจุเวกขณะปาฐะ	๓๔
๑๒. คำแผ่เมตตา	๓๖
๑๓. กรวดน้ำตอนเย็น อุทิสสนาธิฎฐานคาถา	๓๗
๑๔. บทปลงสังขาร	๔๐
๑๕. บูชาพระคุณห้า	๔๐
๑๖. คำอาราธนาธรรม	๔๑

ภาค ๒ บทสวดมนต์พิเศษ

๑. คาถานมัสการพระอรหันต์ ๘ ทิศ	๔๒
๒. คาถานมัสการพระพุทธสิหิงค์	๔๓
๓. บทสวดบารมี ๓๐ ทิศ	๔๔
๔. พระคาถาป้องกันภัยทั้งสิบทิศ	๔๕
๕. พระคาถามงคลจักรวาลทั้งแปดทิศ	๔๖
๖. อริยธรรมาถา	๔๖
๗. ธรรมคารวาทิกาถา	๔๗
๘. ปฐมพุทธภาสิตคาถา	๔๘
๙. ปัจฉิมพุทธโรชาวปาฐะ	๔๘
๑๐. ถวายพรพระ	๔๙
๑๑. พุทธชัยมงคลคาถา	๔๙
๑๒. ชัยปริตร (มหากาโรณีโก)	๕๒
๑๓. ธาตุปัจจุเวกขณะปาฐะ	๕๓
คำอาราธนาศีล ๕	๕๖
คำอาราธนาศีล ๘	๕๖
คำอาราธนาอุโบสถศีล	๕๖
คำสมาทานศีล - แปล	๕๗

ภาค ๓ คำถวายทาน

๑. คำถวายพระพุทธรูป	๕๙
๒. คำถวายคัมภีร์พระธรรม	๕๙
๓. คำถวายพระไตรปิฎกพร้อมทั้งตู้	๖๐
๔. คำถวายทาน ประเภทยกภัตตวัตถุให้ผู้ตาย	๖๐
๕. คำถวายทาน	๖๑
๖. คำถวายสังฆทาน	๖๑
๗. คำถวายข้าวสาร	๖๒
๘. คำถวายสลากภัต	๖๒
๙. คำถวายยานำบัดความป่วยไข้	๖๒
๑๐. คำถวายผ้ากฐิน	๖๓
๑๑. คำอธิษฐานพรรษา	๖๓
๑๒. คำสัตตาคหะ	๖๓
๑๓. คำปวารณาออกพรรษา	๖๔
๑๔. คำถวายผ้าป่า	๖๔
๑๕. คำชักผ้าป่า	๖๔
๑๖. คำถวายสถานที่สร้างวัด	๖๕
๑๗. คำถวายศาลาการเปรียญ	๖๕
๑๘. คำถวายซุ้มประตู	๖๖
๑๙. คำถวายเสนาสนะกุฏิวิหาร	๖๖
๒๐. คำถวายเวจกุฏิ	๖๗
๒๑. คำถวายเทียนพรรษา	๖๗
๒๒. คำถวายเทียนพรรษาพร้อมผ้าอาบน้ำฝน	๖๗
๒๓. คำถวายผ้าจ่านำพรรษา	๖๘
๒๔. คำถวายผ้าวัสสิกสาฎก (ผ้าอาบน้ำฝน)	๖๘
๒๕. คำถวายดอกไม้ รูป เทียน เพื่อบูชา	๖๙
๒๖. คำถวายกระถางสำหรับลอยประทีป	๖๙
๒๗. คำถวายของใส่บาตร	๖๙
๒๘. คำถวายข้าวพระพุทธรูป	๗๐
๒๙. คำลาข้าวพระพุทธรูป	๗๐

๓๐. คำอธิษฐานเมื่อจบของต่าง ๆ ถวายพระ	๗๐
๓๑. คำภาวนาเวลาไปเยี่ยมศพ	๗๐
๓๒. คำภาวนาเวลารดน้ำศพ	๗๐
๓๓. คำถวายผ้าไตรอุทิศแก่ผู้ตาย	๗๐
๓๔. คำภาวนาเวลาทอดผ้าห่มน้ำศพ	๗๑
๓๕. คำภาวนาเวลาจุดศพ	๗๑
๓๖. คำกรวดน้ำแบบสั้น	๗๑

ภาค ๔ เบ็ดเตล็ด

๑. ชุมนุมเทวดา	๗๒
๒. วันทาพระ	๗๒
๓. คำอาราธนาพระปริตร	๗๓
๔. บทอนุโมทนา	๗๓
๕. คำขอขมา	๗๔
๖. คำขอพรขีพราหมณ์	๗๖
๗. คำลาสิกขา	๗๘

ระเบียบปฏิบัติสำหรับผู้มาปฏิบัติธรรม	
ณ สำนักปฏิบัติแสงธรรมสองชีวิต	๘๐

ข้อวัตรที่ต้องปฏิบัติประจำวัน	๘๑
-------------------------------	----

กฎ ระเบียบ ข้อห้าม และข้อควรปฏิบัติขณะอยู่ปฏิบัติธรรม	
สำนักปฏิบัติแสงธรรมสองชีวิต	๘๒

ภาค ๑ คำทำวัตรเช้า-เย็น

คำทำวัตรเช้า คำบูชาพระรัตนตรัย

โย โส ะคะวา อะระหัง สัมมาสัมพุทโธ
 สักขาโต เยนะ ะคะวะตา ัมโม
 สุปะฏิปันโน ยัสสะ ะคะวะโต สาวะกะสังโฆ
 ตัมมะยัง ะคะวันตัง สะธัมมัง สะสังฆัง
 อิมหิ สักกาเรหิ ยะถาระหัง อาโรปิเตหิ อะภิปูชะยามะ
 สาธุ โน ภันเต ะคะวา สุจิระประรินิพพุตปิ
 ปัจฉิมาชนะนทานุกัมปะมานะสา
 อิม สักกาเร ทุกคะตะปิ่นณการะภูเต ปะฏิคคัณหาตุ
 อัมหากัง ทิฆะรัตตัง หิตายะ สุขายะ ฯ

อะระหัง สัมมาสัมพุทโธ ะคะวา,

พระผู้มีพระภาคเจ้า, เป็นพระอรหันต์, ดับเพลิงกิเลสเพลิงทุกข์สิ้นเชิง,
 ตรัสรู้ชอบได้โดยพระองค์เอง ;

พุทฺธัง ะคะวันตัง อะภิวาเทมิ.

ข้าพเจ้าอภิวาทพระผู้มีพระภาคเจ้า, ผู้รู้ ผู้ตื่น ผู้เบิกบาน.

(กราบ)

สักขาโต ะคะวะตา ัมโม,

พระธรรม เป็นธรรมที่พระผู้มีพระภาคเจ้า, ตรัสไว้ดีแล้ว ;

ธัมมัง นะมัสสามิ.

ข้าพเจ้านมัสการพระธรรม.

(กราบ)

สุปะฏิปันโน ะคะวะโต สาวะกะสังโฆ,

พระสงฆ์สาวกของพระผู้มีพระภาคเจ้า, ปฏิบัติดีแล้ว ;

สังฆัง นะมามิ.

ข้าพเจ้านอบน้อมพระสงฆ์.

(กราบ)

☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆

ปฐพภาคนมการ

(นำ) หันทะ มะย้ง พุทธัสสะ ภาคะวะโต ปฐพะภาคะนะมะการัง
กะโรมะ เส.

นะโม ตัสสะ ภาคะวะโต,

อะระหะโต,

สัมมาสัมพุทธัสสะ.

ขอนอบน้อมแด่พระผู้มีพระภาคเจ้า
พระองค์นั้น ;

ซึ่งเป็นผู้ไกลจากกิเลส ;

ตรัสรู้ชอบได้โดยพระองค์เอง.

(กล่าว ๓ ครั้ง)

☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆

(๑. พุทธาภิวุติ)

(นำ) หันทะ มะย้ง พุทธาภิวุติง กะโรมะ เส.

โย โส ตะถาคะโต,

อะระหัง,

สัมมาสัมพุทธ,

วิชาจะระณะสัมปันโน,

สุคะโต,

โลกะวิทู,

อะนุตตะโร ปุริสะทัมมะสาระถิ,

สัตถา เทวะมะนุสสานัง,

พุทธ,

พระตถาคตเจ้านั้น พระองค์ใด ;

เป็นผู้ไกลจากกิเลส ;

เป็นผู้ตรัสรู้ชอบได้โดยพระองค์เอง ;

เป็นผู้ถึงพร้อมด้วยวิชาและจรณะ ;

เป็นผู้ไปแล้วด้วยดี ;

เป็นผู้รู้โลกอย่างแจ่มแจ้ง ;

เป็นผู้สามารถฝึกบุรุษที่สมควรฝึก

ได้อย่างไม่มีใครยิ่งกว่า ;

เป็นครูผู้สอน ของเทวดาและมนุษย์
ทั้งหลาย ;

เป็นผู้รู้ ผู้ตื่น ผู้เบิกบานด้วยธรรม ;

ภะคะวา,

โย อิมัง โลกัง สะเทวะกัง
 สมาระกัง สะพรัหฺมะกัง,
 สัสสะมะณะพราหฺมะณิง ปะชัง
 สะเทวะมะนุสฺสัง สะยัง อะภิญญา
 สัจฉิกัตวาปะเวเทสิ,

โย รัมมัง เทเสสิ,

อาทิกัลยาณัง,
 มัชฌะกัลยาณัง,
 ปะริโยसानะกัลยาณัง,

สาตถัง สะพยฺยชะนัง
 เภาละปะริปุณณัง ปะริสุทฺธัง
 พรัหฺมะจะริยัง ปะกาเสสิ,

ตะมะหัง ภะคะวันตัง อะภิปูชะยามิ,

ตะมะหัง ภะคะวันตัง สิระสา นะมามิ.

เป็นผู้มีความจำเริญ จำแนกธรรม
 สอน สัตว์ ;

พระผู้มีพระภาคเจ้าพระองค์ใด,
 ได้ทรงทำความดับทุกข์ให้แจ้งด้วย
 พระปัญญาอันยิ่งเองแล้ว,
 ทรงสอนโลกนี้พร้อมทั้งเทวดา, มาร, พรหม,
 และหมู่สัตว์พร้อมทั้ง สมณพราหมณ์,
 พร้อมทั้งเทวดาและมนุษย์ให้รู้ตาม ;

พระผู้มีพระภาคเจ้าพระองค์ใด,
 ทรงแสดงธรรมแล้ว ;
 ไพเราะในเบื้องต้น,
 ไพเราะในท่ามกลาง,
 ไพเราะในที่สุด,

ทรงประกาศพรหมจรรย์ คือแบบแห่ง
 การปฏิบัติอันประเสริฐ บริสุทฺธิ
 บริบูรณ์ สิ้นเชิง, พร้อมทั้งอรรถะ
 (คำอธิบาย) พร้อมทั้งพยัญชนะ
 (หัวข้อ) :

ข้าพเจ้าบูชาอย่างยิ่ง เฉพาะพระผู้มี
 พระภาคเจ้าพระองค์นั้น ;

ข้าพเจ้านอบน้อมพระผู้มีพระภาคเจ้า
 พระองค์นั้น ด้วยเศียรเกล้า

(กราบระลึกพระพุทธรูปคุณ)

☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆

(๒. ธัมมาภิกขุติ)

(นำ) หันทะ มะยัง ธัมมาภิกขุติง กะโรมะ เส.

โย โส สักขาโต ะคะวะตา

ธัมโม,

สันทิฏฐิโก,

อะกาลิโก,

เอหิปัสสิโก,

โอปะนะยิโก,

ปัจจุตัง เวทิตัพโพ วิญญูหิ,

ตะมะหัง ธัมมัง อะภิปุชยามิ,

ตะมะหัง ธัมมัง สิริสา นะมามิ.

พระธรรมนั้นใด, เป็นสิ่งที่พระผู้มี

พระภาคเจ้าได้ตรัสไว้ดีแล้ว ;

เป็นสิ่งที่ผู้ศึกษาและปฏิบัติ

พึงเห็นได้ด้วย ตนเอง ;

เป็นสิ่งที่ปฏิบัติได้ และให้ผลได้

ไม่จำกัดกาล ;

เป็นสิ่งที่ควรกล่าวกับผู้อื่นว่า

ท่านจงมาดูแล ;

เป็นสิ่งที่ควรน้อมเข้ามาใส่ตัว ;

เป็นสิ่งที่ผู้รู้ก็รู้ได้เฉพาะตน ;

ข้าพเจ้าบูชาอย่างยิ่ง

เฉพาะพระธรรมนั้น ;

ข้าพเจ้านอบน้อมพระธรรมนั้น

ด้วยเศียรเกล้า.

(กราบระลึกพระธรรมคุณ)

☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆

(๓. สังฆาภิกขุติ)

(นำ) หันทะ มะยัง สังฆาภิกขุติง กะโรมะ เส.

โย โส สุปะฏิปันโน ะคะวะโต

สาวะกะสังโฆ,

อุชุปะฏิปันโน ะคะวะโต

สาวะกะสังโฆ,

สงฆ์สาวกของพระผู้มีพระภาคเจ้านั้น

หมู่ใด, ปฏิบัติดีแล้ว ;

สงฆ์สาวกของพระผู้มีพระภาคเจ้า

หมู่ใด, ปฏิบัติตรงแล้ว ;

ญาเยปะฏิปันโน ภาวะวะโต
สาวะกะสังโฆ,

สามิจิปะฏิปันโน ภาวะวะโต
สาวะกะสังโฆ,

ยะทิหัง,

จัตตาริ ปุริสะยุคานิ อัฏฐะ

ปุริสะปกคละ,

เอสะ ภาวะวะโต สาวะกะสังโฆ,

อาหุเนยโย,

ปาหุเนยโย,

ทักขิณเณยโย,

อัญชะลีกระณีโย,

อะนุตตะรัง ปุญญักเขตตัง

โลกัสสะ,

ตะมะหัง สังฆัง อะภิปุชยามิ,

ตะมะหัง สังฆัง สิริสา นะมามิ.

สงฆ์สาวกของพระผู้มีพระภาคเจ้า
หมู่ใด, ปฏิบัติเพื่อธรรมเป็นเครื่อง
ออกจากทุกข์แล้ว ;

สงฆ์สาวกของพระผู้มีพระภาคเจ้า
หมู่ใด, ปฏิบัติสมควรแล้ว ;

ได้แก่บุคคลเหล่านี้คือ ;

คู่แห่งบุรุษ ๔ คู่,^๑ นับเรียงตัวบุรุษได้
๘ บุรุษ ;

นั่นแหละ สงฆ์สาวกของพระผู้มี
พระภาคเจ้า ;

เป็นสงฆ์ควรแก่สักการะที่เขานำมาบูชา ;

เป็นสงฆ์ควรแก่สักการะที่เขา

จัดไว้ต้อนรับ ;

เป็นผู้ควรรับทักษิณาทาน ;

เป็นผู้ที่บุคคลทั่วไปควรทำอัญชลี ;

เป็นเนื่อนาบุญของโลก, ไม่มีนาบุญอื่น
ยิ่งกว่า ;

ข้าพเจ้าบูชาอย่างยิ่ง เฉพาะพระสงฆ์
หมู่นั้น ;

ข้าพเจ้านอบน้อมพระสงฆ์หมู่นั้น
ด้วยเศียรเกล้า.

(กราบพระลี้กพระสังฆคุณ)

*****

^๑ สี่คู่คือ โสดาปัตติมรรค โสดาปัตติผล, สกิทาคามิมรรค สกิทาคามิผล, อนาคามิมรรค
อนาคามิผล, อรหัตตมรรค อรหัตตผล.

(๔. รตนัตตยัปปณามคาถา)

(นำ) หันทะ มะยัง ระตะนัตตยัปปะณามะคาถาโย เจวะ
สังเวคะปริกิตตะนะ ปาฐัญจะ ภาณามะ เส.

พุทโธ สุตฺพุทโธ กะรุณามะหัตถะโน,

โยจันตะสุทฺธัพพะระญาณะโลจะโน,

โลกัสสะ ปาปุปะกิเลสะฆาตะโก,

วันทามิ พุทฺธัง อะหะมาทะเรนะ ตัง,

ธัมโม ปะทีโป วียะ ตัสสะ สัตถุโน,

โย มัคคะปากามะตะเกทะภินนะโก,

โลกุตตะโร โย จะ ตะทัตถะทีปะโน,

วันทามิ ธัมมัง อะหะมาทะเรนะ ตัง,

สังโฆ สุเขตตาภยะติเขตตะสัณฺณโต,

โย ทิฏฐะสันโต สุคะตานุโพทะโก,

โลลัปปะหิโน อะริโย สุเมธะโส,

วันทามิ สังฆัง อะหะมาทะเรนะ ตัง,

พระพุทฺธเจ้าผู้บริสุทธิ์ มีพระกรุณา

ดุจห้วงมหรรณพ ;

พระองค์ใด มีตาคือญาณอันประเสริฐ
หมดจดถึงที่สุด ;

เป็นผู้ฆ่าเสียซึ่งบาป และอุปกิเลส
ของโลก ;

ข้าพเจ้าไหว้พระพุทฺธเจ้าพระองค์นั้น
โดยใจเคารพเอื้อเฟื้อ.

พระธรรมของพระศาสดา สว่างรุ่งเรือง
เปรียบดวงประทีป ;

จำแนกประเภท คือ มรรค ผล นิพพาน
ส่วนใด,

ซึ่งเป็นตัวโลกุตตระ, และส่วนใด
ที่ชี้แนวแห่งโลกุตตระนั้น ;

ข้าพเจ้าไหว้พระธรรมนั้น โดยใจเคารพ
เอื้อเฟื้อ.

พระสงฆ์เป็นนาบุญอันยิ่งใหญ่มากว่า
นาบุญอันดีทั้งหลาย ;

เป็นผู้เห็นพระนิพพาน, ตรัสรู้
ตามพระสุคต, หมูไค ;

เป็นผู้ละกิเลสเครื่องโลเล เป็น
พระอริยเจ้า มีปัญญาดี ;

ข้าพเจ้าไหว้พระสงฆ์หมู่ นั้น โดย
ใจเคารพเอื้อเฟื้อ.

อิจเจวะเมกัณตะภิปุชเณยยะกัง,
 วัตถุตตะยัง วันทะยะตาภิสังขะตัง,
 ปุญญัง มะยา ยัง มะมะ
 สัพพุปัททวา, มา โหนตุ เว ตัสสะ
 ปะภาวะสิทธิยา.

บุญใด ที่ข้าพเจ้าผู้ไหว้อยู่ซึ่งวัตถุสาม,
 คือพระรัตนตรัย อันควรบูชายิ่ง โดย
 ส่วนเดียว, ได้กระทำแล้ว เป็นอย่างยิ่ง
 เช่นนี้, ขออุปัฏฐะ (ความชั่ว)
 ทั้งหลาย, จงอย่ามีแก่ข้าพเจ้าเลย, ด้วย
 อำนาจความสำเร็จ อันเกิดจากบุญนั้น.

☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆

(๔. สังเวคปริกิตตนปาฐะ)

อิธะ ตะถาคะโต โลเก อุปปันโน,
 อะระหัง สัมมาสัมพุทโธ,

ธัมโม จะ เทสิโต นิยยานิโก,

อุปะสะมิโก ปะรินิพพานิโก,

สัมโพธะคามิ สุคะตูปะเวทิโต,

มะยันตัง ธัมมัง สุตฺวา เอวัง ชานามะ :-

ชาติปิ ทุกขา,

ชราปิ ทุกขา,

มะระณัมปิ ทุกขัง,

โสกะปะริทเวหะทุกขะโทมะนัสสุปายาสาปิ

ทุกขา,

พระตถาคตเจ้าเกิดขึ้นแล้ว ในโลกนี้ ;
 เป็นผู้ไกลจากกิเลส, ตรัสรู้ชอบได้โดย
 พระองค์เอง ;

และพระธรรมที่ทรงแสดง เป็นธรรม
 เครื่องออกจากทุกข์ ;

เป็นเครื่องสงบกิเลส, เป็นไปเพื่อ
 ปรีติพพาน ;

เป็นไปเพื่อความรู้พร้อม, เป็นธรรม
 ที่พระสุคตประกาศ ;

พวกเราเมื่อได้ฟังธรรมนั้นแล้ว,
 จึงได้รู้อย่างนี้ว่า :-

แม้ความเกิดก็เป็นทุกข์ ;

แม้ความแก่ก็เป็นทุกข์ ;

แม้ความตายก็เป็นทุกข์ ;

แม้ความโศก ความรำไรรำพัน ความ
 ไม่สบายกาย ความไม่สบายใจ ความ
 กัดแค้นใจ ก็เป็นทุกข์ ;

อัปปิเยหิ สัมปะโยโค ทุกโข,

ปิเยหิ วิปะโยโค ทุกโข,

ยัมปิจังงะ นะ ละภะติ ตัมปิ ทุกขัง,

สังขิตเตนะ ปิณฺณูปาทานักขันธา ทุกขา,

เสยยะถิทัง,

รูปูปาทานักขันโธ,

เวทะนูปาทานักขันโธ,

สัณฺณูปาทานักขันโธ,

สังขารูปาทานักขันโธ,

วิญญานูปาทานักขันโธ,

เยสัง ปะริณฺณายะ,

ธะระมาโน โส ภะคะวา,

เอวัง พะหุลัง สาวะเก วิเนติ,

ความประสบกับสิ่งไม่เป็นที่รักที่พอใจ
ก็เป็นทุกข์ ;

ความพลัดพรากจากสิ่งเป็นที่รักที่พอใจ
ก็เป็นทุกข์ ;

มีความปรารถนาสิ่งใด ไม่ได้สิ่งนั้น
นั่นก็เป็นทุกข์ ;

ว่าโดยย่อ อุปาทานขันธทั้ง ๕
เป็นตัวทุกข์ ;

ได้แก่สิ่งเหล่านี้ คือ :-

ขันธ อันเป็นที่ตั้งแห่งความยึดมั่น
คือรูป ;

ขันธ อันเป็นที่ตั้งแห่งความยึดมั่น
คือเวทนา ;

ขันธ อันเป็นที่ตั้งแห่งความยึดมั่น
คือสัญญา ;

ขันธ อันเป็นที่ตั้งแห่งความยึดมั่น
คือสังขาร ;

ขันธ อันเป็นที่ตั้งแห่งความยึดมั่น
คือวิญญาน ;

เพื่อให้สาวกกำหนดรอบรู้อุปาทานขันธ
เหล่านี้เอง,

จึงพระผู้มีพระภาคเจ้านั้น เมื่อยังทรง
พระชนม์อยู่,

ย่อมทรงแนะนำสาวกทั้งหลาย เช่นนี้
เป็นส่วนมาก ;

เอวังกาคา จะ ปะนัสสะ ภาคะวะโต
 สาวะเกส อานุสาสะนี พะหุลา
 ปะวัตตะติ,

รูปร่าง อะนิจจัง,
 เวทนา อะนิจา,
 สัญญา อะนิจา,
 สังขาระ อะนิจา,
 วิญญาณัง อะนิจัง,
 รูปร่าง อนัตตา,
 เวทนา อนัตตา,
 สัญญา อนัตตา,
 สังขาระ อนัตตา,
 วิญญาณัง อนัตตา,
 สัพเพ สังขาระ อะนิจา,
 สัพเพ ธัมมา อนัตตาติ.

เต (หญิงว่า ตา) มะยัง

โอดิตินามะ,

ชาติยา,

ชะระมะระเณนะ,

โสเกหิ ปะริเทเวหิ ทุกเขหิ

โทมะนัสเสหิ อุปายาเสหิ,

ทุกโขติณณา,

ทุกขะปะเรตา,

อปปะวะนามิมัสสะ เกวะลัสสะ

ทุกขักขันธัสสะ อันตะกิริยา

ปัญญาเยถาติ.

อนึ่ง คำสั่งสอนของพระผู้มีพระภาคเจ้า
 นั้น, ย่อมเป็นไปในสาวกทั้งหลาย,
 ส่วนมาก, มีส่วนคือ การจำแนกอย่างนี้ว่า :-

รูปไม่เที่ยง ;

เวทนาไม่เที่ยง ;

สัญญาไม่เที่ยง ;

สังขารไม่เที่ยง ;

วิญญาณไม่เที่ยง ;

รูปไม่ใช่ตัวตน ;

เวทนาไม่ใช่ตัวตน ;

สัญญาไม่ใช่ตัวตน ;

สังขารไม่ใช่ตัวตน ;

วิญญาณไม่ใช่ตัวตน ;

สังขารทั้งหลายทั้งปวง ไม่เที่ยง ;

ธรรมทั้งหลายทั้งปวง ไม่ใช่ตัวตน ดังนี้.

พวกเราทั้งหลาย

เป็นผู้ถูกครอบงำแล้ว ;

โดยความเกิด ;

โดยความแก่ และความตาย ;

โดยความโศก ความร่ำไรรำพัน

ความไม่สบายกาย ความไม่สบายใจ

ความคับแค้นใจ ทั้งหลาย ;

เป็นผู้ถูกความทุกข์ หยั่งเอาแล้ว ;

เป็นผู้มีความทุกข์ เป็นเบื้องหน้าแล้ว ;

ทำไฉน การทำที่สุดแห่งกองทุกข์

ทั้งสิ้นนี้, จะพึงปรากฏชัด แก่เราได้.

(สำหรับพระภิกษุ สามเณรสาวด)

จิระประรินิพพุตัมปิ ตัง ภาคะวันตัง
อุททิสสะ อะระหังตัง สัมมาสัมพุทฺธัง,

สัทธา อะคารัสมา อะนะการิยัง
ปัพพะชิตา,
ตัสมิท ภาคะวะติ พัสสัหมะจะริยัง
จะรามะ,
ภิกขุณฺเฑ ลิกขาสาชีวะะสะมาป็นนา,

ตัง โน พัสสัหมะจะริยัง อิมัสสะ
เกวะลัสสะ ทุกขักขันธัสสะ
อันตะกิริยาเยะ สังวัตตะตุ,

เราทั้งหลาย อุทิศเฉพาะพระผู้มี
พระภาคเจ้า, ผู้ไกลจากกิเลส, ตรัสรู้
ชอบได้โดยพระองค์เอง,
แม้ปรินิพพานนานแล้ว พระองค์นั้น ;
เป็นผู้มีศรัทธา ออกบวชจากเรือน
ไม่เกี่ยวข้องด้วยเรือนแล้ว,
ประพุดติอยู่ซึ่งพรหมจรรย์ ในพระผู้มี
พระภาคเจ้าพระองค์นั้น,
ถึงพร้อมด้วยสิกขาและธรรมเป็น
เครื่องเลี้ยงชีวิต ของภิกษุทั้งหลาย ;
ขอให้พรหมจรรย์ของเราทั้งหลายนั้น,
จงเป็นไปเพื่อการทำให้สุดแห่ง
กองทุกข์ทั้งสิ้นนี้ เทอญ.

*****

อสาธุ สาธุนา ชินะ

ชินะ กทริยํ ทาเนน

สจุเจนาลิกวาหิณ

สตํ ธมฺโม ทุรฺนุโย

จงชนะความชั่วด้วยความดี

จงชนะความตระหนี่ด้วยการให้

จงชนะคนพุดเท็จด้วยคำจริง

ธรรมะของคนดี คนชั่วรู้ได้ยาก

(สำหรับคฤหัสถ์สวด)

จิระประรินิพพุตัมปิ ตัง ภาคะวันตัง
สระระณัง คตะตา,

ธัมมัญจะ สังฆัญจะ,

ตัสสะ ภาคะวะโต สาสะนัง ยะถาสะติ
ยะถาพะลัง มะนะสิกะโรมะ
อะนุปะฏิปัชชามะ,
สา สา โน ปะฏิปัตติ,

เราทั้งหลายผู้ถึงแล้วซึ่งพระผู้มี
พระภาคเจ้า แม้ปรินิพพานนานแล้ว
พระองค์นั้น เป็นสรณะ ;
ถึงพระธรรมด้วย, ถึงพระสงฆ์ด้วย ;
จักทำในใจอยู่ ปฏิบัติตามอยู่ ซึ่ง
คำสั่งสอนของพระผู้มีพระภาคเจ้านั้น
ตามสติกำลัง,
ขอให้ความปฏิบัตินั้น ๆ ของเรา
ทั้งหลาย ;

อิมัสสะ เกวะลัสสะ ทุกขักขันธัสสะ อันตะกิริยาเย สังวัตตะตุ.

จงเป็นไปเพื่อการทำให้สุดแห่งกองทุกข์
ทั้งสิ้นนี้เทอญ.

(จบคำทำวัตรเช้า)

☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆

อตฺตานญฺเจ ตถา กยิรา

ยถญฺญมฺนุสาสติ

สุทฺถุโต วต ทเมถ

อตฺตา หิ กิร ทฺพฺทโม.

ถ้าสอนผู้อื่นฉันใด พึงทำตนฉันนั้น ผู้ฝึกตนดีแล้ว ควรฝึกผู้อื่น
ได้ยินว่า ตนแลฝึกได้ยาก.

(พุทธ)

พ.ธ. ๒๕/๓๖.

(๖. โอวาทปาติโมกขคาถา)

(หันทะ มะยัง โอวาทะปาติโมกขะคาถาโย ภาณามะ เส.)

.....

สัพพะปาปัสสะ อะกะระณัง,

กุสะลัสสุปะสัมปะทา,

สะจิตตะปะริโยทะปะนัง,

เอตัง พุทธาณะสาสะนัง,

ขันตี ประมะมัง ตะโป ตีติกขา,

นิพพานัง ประมะมัง วัชันทิ พุทธา,

นะ หิ ปัพพะชิโต ปะรุปะมาตี,

สะมะเณ โหติ ปะรัง วิหะระยันโต,

อะนุปะวาโท อะนุปะมาโต,

ปาติโมกเข จะ สังวะโร,

มัตตัญญูตา จะ ภาตัสสัมมิง,

ปันตัญจะ สะยะนาสะนัง,

อะริจิตเต จะ อาโยโค,

เอตัง พุทธาณะสาสะนัง.

การไม่ทำบาปทั้งปวง,

การทำกุศลให้ถึงพร้อม,

การชำระจิตของตนให้ขาวรอบ,

ธรรม ๓ อย่างนี้, เป็นคำสั่งสอน

ของพระพุทธเจ้าทั้งหลาย,

ขันติ คือความอดกลั้น, เป็นธรรม

เครื่องเผากิเลสอย่างยิ่ง,

ผู้รู้ทั้งหลาย กล่าวพระนิพพานว่า

เป็นธรรมอันยิ่ง,

ผู้กำจัดสัตว์อื่นอยู่, ไม่ถือว่าเป็น

บรรพชิตเลย,

ผู้ทำสัตว์อื่นให้ลำบากอยู่, ไม่ถือว่าเป็น

สมณะเลย,

การไม่พูดร้าย, การไม่ทำร้าย,

การสำรวมในปาติโมกข์,

ความเป็นผู้รู้ประมาณในการบริโภค,

การนอน การนั่ง ในที่อันสงัด,

ความหมั่นประกอบในการทำจิต

ให้ยิ่ง,

ธรรม ๖ อย่างนี้, เป็นคำสั่งสอน

ของพระพุทธเจ้าทั้งหลาย.

(๗. เขมาเขมสรณที่ปิกคาถา)

(หันทะ มะยัง เขมาเขมมะสระระณะที่ปิกะคาถาโย ภาณามะ เส.)

.....

พะหุง เว สระระณัง ยันติ, ปัพพะ-
ตานิ วนานิ จะ, อารามะรุกขะ-
เจตฺยานิ, มะนุสฺสา ภาเยตฺตชิตา,

เนตัง โข สระระณัง เขมัง, เนตัง
สระระณะมุตตะมัง, เนตัง สระ-
ณะมาคัมมะ, สัพพะทุกขา ปะมุจ-
จะติ,

โย จะ พุทฺธัญจะ ธัมมัญจะ,
สังฆัญจะ สระระณัง คะโต (หญิงว่าตา)*,
จัตตาริ อะริยะสัจจานิ สัมมป-
ปัญญายะ ปัสสະติ,

ทุกขัง ทุกขะสะมุปปาทัง, ทุกขัส-
สะ จะ อะติกกะมัง, อะริยัญญ-
ฐังคิกัง มัคคัง, ทุกขุปะสะมะคา-
มินัง,

เอตัง โข สระระณัง เขมัง, เอตัง
สระระณะมุตตะมัง, เอตัง สระ-
ณะมาคัมมะ, สัพพะทุกขา ปะมุจ-
จะติ.

มนุษย์เป็นอันมาก, เมื่อเกิดมีภัย
คุกคามแล้ว, ก็ถือเอาภูเขาบ้าง
ป่าไม้บ้าง, อาราม และรุกขเจดีย์
บ้าง เป็นสรณะ,

นั่น มิใช่สรณะอันเกษมเลย, นั่น
มิใช่สรณะอันสูงสุด, เขาอาศัย
สรณะ นั้นแล้ว, ย่อมไม่พ้นจาก
ทุกข์ทั้งปวงได้,

ส่วนผู้ใดถือเอาพระพุทธ พระ-
ธรรม พระสงฆ์ เป็นสรณะแล้ว,
เห็นอริยสัจจ์คือ, ความจริงอันประ-
เสริฐสี่ ด้วยปัญญาอันชอบ,

ก็เห็นความทุกข์, เหตุให้เกิดทุกข์,
ความก้าวล่วงจากทุกข์เสียได้, และ
หนทางมีองค์แปดอันประเสริฐ,
เครื่องถึงความระงับทุกข์,

นั่นแหละ เป็นสรณะอันเกษม,
นั่น เป็นสรณะอันสูงสุด, เขาอาศัย
สรณะ นั้นแล้ว, ย่อมพ้นจากทุกข์
ทั้งปวงได้.

(๘. บทพิจารณาสังขาร)

สัพเพ สังขารา อะนิจจา,

สังขารคือร่างกายจิตใจ, แลรูปธรรม
นามธรรมทั้งหมดทั้งสิ้น, มันไม่เที่ยง,
เกิดขึ้นแล้วดับไป มีแล้วหายไป,

สัพเพ สังขารา ทุกขา,

สังขาร คือร่างกายจิตใจ, แลรูปธรรม
นามธรรมทั้งหมดทั้งสิ้น, มันเป็นทุกข์
ทนยาก, เพราะเกิดขึ้นแล้ว แก่ เจ็บ ตายไป,

สัพเพ ธัมมา อนัตตา,

สิ่งทั้งหลายทั้งปวง, ทั้งที่เป็นสังขารแล
มิใช่สังขารทั้งหมดทั้งสิ้น, ไม่ใช่ตัวไม่ใช่ตน,
ไม่ควรถือว่าเราว่าของเรา, ว่าตัวว่าตนของเรา,

อะธวัง ชีวิตัง,
ธวัง มะระณัง,
อะวัสสัง มะยา มะริตัพพัง,
มะระณะปะริโยสานัง เม ชีวิตัง,
ชีวิตัง เม อะนียะตัง,
มะระณัง เม นียะตัง,
วะตะ,
อะยัง กาโย,
อะจิรัง,
อะเปตะวิญญาเณ,
จุทโท,
อะธิเสสสะติ,
ปะฐะวิง,
กะลิงคะรัง อิวะ,
นิรัตถัง,
อะนิจจา วะตะสังขารา,
อุปปาทะวะ ยะ ธัมมิโน,

ชีวิตเป็นของไม่ยั่งยืน,
ความตายเป็นของยั่งยืน,
อันเราจะพึงตายเป็นแท้,
ชีวิตของเรา มีความตาย เป็นที่สุดรอบ,
ชีวิตของเรา เป็นของไม่เที่ยง,
ความตายของเรา เป็นของเที่ยง,
ควรที่จะสังเวช,
ร่างกายนี้,
มิได้ตั้งอยู่นาน,
ครั้นปราศจากวิญญาณ,
อันเขาทิ้งเสียแล้ว,
จักนอนทับ,
ซึ่งแผ่นดิน,
ประคุดังว่าท่อนไม้และท่อนฟืน,
หาประโยชน์มิได้,
สังขารทั้งหลายไม่เที่ยงหนอ,
มีความเกิดขึ้นแล้วมีความเสื่อมไปเป็น
ธรรมดา,
ครั้นเกิดขึ้นแล้ว ย่อมดับไป,
ความเข้าไปสงบระงับ สังขารทั้งหลาย
เป็นความสุขอย่างยิ่ง.

อุปปัชชีติว่า นิรุชฌันติ,
เตสัง วูปะสะโม สุโข.

(๙. ทิวติงสาการปาฐะ)

(หันทะ มะยัง ทิวติงสาการะปาฐัง ภาณามะ เส.)

.....

อะยัง ไช เม กาโย,
 อุทฺธัง ปาหะตะลา,
 อะโธ เกสะมัตถะกา,
 ตะจะปะริยันโต,
 ปุโร นานิปะการัสสะ อะสุจิโน,
 อตฺถิ อิมัสมิง กาเย,
 เกสา,
 โลมา,
 นะชา,
 ทันตา,
 ตะโจ,
 มังสัง,
 นะหารู,
 อัญฐิ,
 อัญฐิมิณฺฑชัง,
 วักกัง,
 หะทะยัง,
 ยะกะนัง,
 กิโลมะกัง,
 ปิหะกัง,
 ปิปปาสัง,
 อันตัง,

กายของเราแน่,
 เบื้องบนตั้งแต่พื้นเท้าขึ้นมา,
 เบื้องต่ำตั้งแต่ปลายผมลงไป,
 มีหนังหุ้มอยู่เป็นที่สุดรอบ,
 เต็มไปด้วยของไม่สะอาดมีประการต่าง ๆ,
 มีอยู่ในกายนี้,
 ผมทั้งหลาย,
 ขนทั้งหลาย,
 เล็บทั้งหลาย,
 ฟันทั้งหลาย,
 หนัง,
 เนื้อ,
 เอ็นทั้งหลาย,
 กระดูกทั้งหลาย,
 เยื่อในกระดูก,
 ม้าม,
 หัวใจ,
 ตับ,
 พังผืด,
 ไต,
 ปอด,
 ไข้ใหญ่,

อันตะคุณัง,
 อุทริยัง,
 กระสัง,
 ปิตตัง,
 เสมหัง,
 ปุพฺโพ,
 โลหิตตัง,
 เสโท,
 เมโท,
 อัสสุ,
 วะสา,
 เขโฬ,
 สิงฆาณิกา,
 ละลิกา,
 มุตตัง,
 มัตตะเก มัตตะลุงคัง,
 เอวะมะยัง เม กาโย,
 อุทฺธัง ปาทะตะลา,
 อะโร เกสะมัตตะกา,
 ตะจะปะริยันโต,
 ปุโร นานํปปะการัสสะ อะสุจิโน.

ใสน้อย,
 อาหารใหม่,
 อาหารเก่า,
 น้ำดี,
 น้ำเสลด,
 น้ำเหลือง,
 น้ำเลือด,
 น้ำเหงื่อ,
 น้ำมันข้น,
 น้ำตา,
 น้ำมันเหลว,
 น้ำลาย,
 น้ำมูก,
 น้ำไขข้อ,
 น้ำมูล,
 เชื้อมันสมอง ในกะโหลกศีรษะ,
 กายของเรานี้แล,
 เบื้องบนแต่พื้นเท้าขึ้นมา,
 เบื้องต่ำแต่ปลายผมลงไป,
 มีหนังหุ้มอยู่เป็นที่สุดรอบ,
 เต็มไปด้วยของไม่สะอาดมีประการ
 ต่าง ๆ อย่างนี้แล.

☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆

นตฺถิ ขนฺธสฺมา ทุกฺขา
 ทุกฺขํเสมอดํว ย เบญจฉนฺธิมํมี

ปัจจเวกขณะปาฐะ

(๑๐. ตั้งขะณิกะปัจจะเวกขณะณะปาฐะ)

(หันทะ มะยัง ตั้งขะณิกะปัจจะเวกขณะณะปาฐัง ภาณามะ เส)

(ข้อว่าด้วยจิวร) เครื่องนุ่งห่ม
ปะภูสังขา โยนิโส จีวะรัง ปะภู-
เสวามิ,
ยวะเทวะ สัตตัสสะ ปะภูฆาตายะ,
อุณ्हัสสะ ปะภูฆาตายะ,
ทังสะมะกะสะวาตาดะปะสิริงสะ-
ปะสัมผัสสานัง ปะภูฆาตายะ,

ยวะเทวะ หิริโกปิณะปะภูจฉาทะ-
นัตถัง ฯ

(ข้อว่าด้วยบิณฑบาต) อาหาร
ปะภูสังขา โยนิโส ปิณฑะปาตัง
ปะภูเสวามิ,
เนวะ ทิวายะ,

นะ มะทายะ,

นะ มัตถะนายะ,

นะ วิภูสะนายะ,

ยวะเทวะ อิมัสสะ กายัสสะ
ฐิตียา,

ยาปะนายะ,

วิหิงสุปะระติยา,

พริหัมมะจะรียานุคคะหายะ,

เราย่อมพิจารณาโดยแยกกายแล้ว
นุ่งห่มจิวร,
เพียงเพื่อบำบัดความหนาว,
เพื่อบำบัดความร้อน,
เพื่อบำบัดสัมผัสอันเกิดจากเหลือบ
ยุง ลม แดด และสัตว์เลื้อยคลาน
ทั้งหลาย,

และเพียงเพื่อกปิดอวัยวะ อันให้
เกิดความละอาย.

เราย่อมพิจารณาโดยแยกกายแล้ว
ฉันบิณฑบาต,
ไม่ให้เป็นไปเพื่อความเพลิดเพลิน
สนุกสนาน,
ไม่ให้เป็นไปเพื่อความเมามันเกิด
กำลังพลังทางกาย,
ไม่ให้เป็นไปเพื่อประดับ,
ไม่ให้เป็นไปเพื่อตกแต่ง,
แต่ให้เป็นไปเพียงเพื่อความตั้งอยู่ได้
แห่งกายนี้,
เพื่อความเป็นไปได้ของอรรถภาพ,
เพื่อความสิ้นไปแห่งความลำบาก
ทางกาย,
เพื่ออนุเคราะห์แก่การประพฤติ
พรหมจรรย์,

อิติ ปุราณัญจะ เวทะนัง
ปะฏิหังขามิ,

นะวัณฺณจะ เวทะนัง นะ อุปปาเทสสามิ,
ยัตถะราจะ เม ภาวิสสะติ, อะนะ-
วัชชะตา จะ ผาสสุวิหาโร จาติ ฯ

(ข้อว่าด้วยเสนาสนะ) ทืออยู่อาศัย
ปะฏิสังขา โยนิโส เสนาสะนัง
ปะฏิเสวามิ,

ยาวะเทวะ สีตัสสะ ปะฏิมาตายะ,
อุณหัสสะ ปะฏิมาตายะ,

ทังสะมะกะสะวาตาตะปะสิริงสะ-
ปะสัมผัสสานัง ปะฏิมาตายะ,

ยาวะเทวะ อุตฺตปะริสสะยะวิโน-
ทะนัง ปะฏิสัลลานารามัตถัง ฯ

(ข้อว่าด้วยคิลานเภสัช) ยารักษาโรค
ปะฏิสังขา โยนิโส คิลานะปัจจ-
จะยะเภสัชชะ ปะริกขารัง ปะฏิ-
เสวามิ,

ยาวะเทวะ อุปปันนानัง เวยยา-
พาธิกานัง เวทะนानัง ปะฏิมาตายะ,
อัปฺปิยาปฺปิชมะปะระมะตายาติ ฯ

ด้วยการทำอย่างนี้, เราย่อมระงับ
เสียได้ซึ่งทุกข์เวทนาเก่าคือ ความหิว,

และไม่ทำทุกข์เวทนาใหม่ ให้เกิดขึ้น,

อนึ่ง, ความเป็นไปโดยสะดวกแห่ง
อรรถาพนี้ด้วย, ความเป็นผู้หาโทษ
มิได้ด้วย, และความเป็นอยู่โดย
ผาสุกด้วย, จักมีแก่เราดังนี้.

เราย่อมพิจารณาโดยแยกกายแล้ว
ใช้สอยเสนาสนะ,

เพียงเพื่อบำบัดความหนาว,

เพื่อบำบัดความร้อน,

เพื่อบำบัดสัมผัสอันเกิดจากเหลือบ
ยุง ลม แดด และสัตว์เลื้อยคลาน
ทั้งหลาย,

เพียงเพื่อบรรเทาอันตรายอันจะ
พึงมีจากดินฟ้าอากาศ, และเพื่อ
ความเป็นผู้ยินดีอยู่ได้ในที่หลีกเร้น
สำหรับภาวนา.

เราย่อมพิจารณาโดยแยกกายแล้ว
บริโภคนเภสัชบริวาร, อันเกื้อกูล
แก่คนไข้,

เพียงเพื่อบำบัดทุกข์เวทนาอันบังเกิด
ขึ้นแล้วมีอาหารต่าง ๆ เป็นมูล,

เพื่อความเป็นผู้ไม่มีโรคเบียดเบียน
เป็นอย่างยิ่งดังนี้.

(๑๑. คำแผ่เมตตา)

อิทังโน ปุณฺณภาคัง สัพพะสัตตตานัง
เทมะ,

สัพเพ สัตตา,

อะเวรา โหนตุ,

อัปฺยาปิชฌา โหนตุ,

อะนีฆา โหนตุ,

สุขี อัตตานัง ปะริหะรันตุ.

ข้าพเจ้าขออุทิศส่วนบุญส่วนกุศล ที่
ได้บำเพ็ญมาแล้วในวันนี้ให้แก่ บิดา
มารดา อุปัชฌาย์ครูบาอาจารย์ ท่าน
ผู้มีพระคุณ ท่านผู้มีบุญคุณ ตลอดถึง
เจ้ากรรมนายเวร เทพบุตร เทพธิดา
ทุก ๆ พระองค์ ภูตผีปีศาจทั้งหลาย
สรรพสัตว์ทั้งหลาย

อันว่าสัตว์ทั้งหลายทั้งปวง ที่เป็นเพื่อน
ทุกข์ เกิด แก่ เจ็บ ตาย ด้วยกันทั้งหมด
ทั้งสิ้น

จงเป็นสุข ๆ เกิด อย่าได้มีเวรซึ่งกัน
และกันเลย

จงเป็นสุข ๆ เกิด อย่าได้พยาบาท
เบียดเบียน ซึ่งกันและกันเลย

จงเป็นสุข ๆ เกิด อย่าได้มีความทุกข์
กายทุกข์ใจเลย

จงมีความสุขกาย สุขใจ รักษาตนให้
รอดพ้นจากทุกข์ภัยทั้งสิ้นนี้ เทอญ.

☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆

นตฺถิ สนฺติปริ สุขิ.

ความสุข (อื่น) ยิ่งกว่าความสงบไม่มี

นิพฺพานํ ปรมํ สุขิ.

นิพพานเป็นสุขอย่างยิ่ง.

กรวดน้ำตอนเช้า (๑๒. ปัตติทานคาถา)

.....

(นำ) หันหน้า มายัง ปัตติทานะ คาถา โย ภาณามะ เส.

ยา เทวะตา สันติ วิหาระวาสินี
 ญเป ฆะเร โพธิฆะเร ตะหิง ตะหิง
 ตา รัมมะทาเนนะ ภาวันตุ ปุชิตา
 โสติดัง กะโรนเตระ วิหาระมัตตะเล
 เถรา จะ มัชฌา นะวะกา จะ ภิกขะโว
 สารามิกา ทานะปะตี อุปาสะกา
 คามา จะ เทสา นิคะมา จะ อีสสะรา
 สัปปาณะภูตา สุชิตา ภาวันตุ เต
 ชะลาพูชา เยปิ จะ อัมมะสัสมะภา
 สังเสหะชาตา อะละโวปะปาติกา
 นิยยานิกัง รัมมะวะรัง ปะฏิจจะ เต
 สัพเพปิ ทุกขัสสะ กะโรนตุ สังขะยัง ฯ

ฐาตุ จิรัง สะตัง รัมโม
 สังโฆ โหตุ สะมัคโค วะ
 อัมเห รักขะตุ สัทธัมโม
 วุทฌิง สัมปาปุณเณยยามะ

ปะสันนา โหนตุ สัพเพปิ

สัมมา ธารัง ปะเวจันโธ
 วุทฌิกาวายะ สัตตาทัง
 มาตา ปิตา จะ อัถระชัง
 เอวัง รัมเมนะ ราชาโน

รัมมัทธะรา จะ ปุคคะลา
 อัถถายะ จะ หิตายะ จะ
 สัพเพปิ รัมมะจาริโน
 รัมเม อะริยัปปะเวทิตะ ฯ
 ปาณิโน พุทธะสาสะเน
 กาละ เทโว ปะวัสสะตุ
 สะมิทัง เนตุ เมทะนัง
 นิจัจจ รักขันติ ปุตตะกัง
 ปะชัง รักขันตุ สัพพะทา ฯ

คำทำวัตรเย็น คำบูชาพระรัตนตรัย

โย โส ภาคะวา อะระหัง สัมมาสัมพุทโธ
 สักวาหาโต เยนะ ภาคะวะตา รัมโม
 สุปะฏิปันโน ยัสสะ ภาคะวะโต สาวะกะสังโฆ
 ตัมมะยัง ภาคะวันตัง สะธัมมัง สะสังฆัง
 อิมหิ ลักกาเรหิ ยะถาระหัง อาโรปิเตหิ อะภิปูชะยามะ
 สาธุ โน ภันเต ภาคะวา สุจิระปะรินิพพุโตปิ
 ปัจฉิมาชะนะตานุกัมปะมานะสา
 อิม ลักกาเร ทุคคะตะปัณณากะภูเต ปะฏิคคัณหาตุ
 อัมหากัง ทีฆะรัตตัง หิตายะ สุขายะ ฯ

อะระหัง สัมมาสัมพุทโธ ภาคะวา,

พระผู้มีพระภาคเจ้า, เป็นพระอรหันต์, ดับเพลิงกิเลสเพลิงทุกข์สิ้นเชิง,
 ตรัสรู้ชอบได้โดยพระองค์เอง ;

พุทฺธัง ภาคะวันตัง อะภิวาเทมิ.

ข้าพเจ้าอภิวาทพระผู้มีพระภาคเจ้า, ผู้รู้ ผู้ตื่น ผู้เบิกบาน.

(กราบ)

สํวากขาโต ภาคะวะตา รัมโม,

พระธรรม เป็นธรรมที่พระผู้มีพระภาคเจ้า, ตรัสไว้ดีแล้ว ;

ธัมมัง นะมัสสามิ.

ข้าพเจ้านมัสการพระธรรม.

(กราบ)

สุปะฏิปันโน ภาคะวะโต สาวะกะสังโฆ,

พระสงฆ์สาวกของพระผู้มีพระภาคเจ้า, ปฏิบัติดีแล้ว ;

สังฆัง นะมามิ.

ข้าพเจ้านอบน้อมพระสงฆ์.

(กราบ)

ปฐพภาคนมการ

(นำ) หันทะ มะยัง พุทธัสสะ ภาคะวะโต ปุพพะภาคะนะมะการัง
กะโรมะ เส.

นะโม ตัสสะ ภาคะวะโต,
อะระหะโต,
สัมมาสัมพุทธัสสะ.

ขอนอบน้อมแด่พระผู้มีพระภาคเจ้าพระองค์นั้น ;
ซึ่งเป็นผู้ไกลจากกิเลส ;
ตรัสรู้ชอบได้โดยพระองค์เอง.
(กล่าว ๓ ครั้ง)

☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆

(๑. พุทธานุสสติ)

(นำ) หันทะ มะยัง พุทธานุสสติดินะยัง กะโรมะ เส.

ตั้ง โข ประนะ ภาคะวันตัง เอวัง กัลยาโณ กิตติสัทโธ อัพภุคคะโต,	ก็กิตติศัพท์อันงามของพระผู้มีพระภาคเจ้านั้น, ได้ฟังไปแล้วอย่างนี้ว่า :-
อิติปิ โส ภาคะวา,	เพราะเหตุอย่างนี้ ๆ พระผู้มีพระภาคเจ้านั้น ;
อะระหัง,	เป็นผู้ไกลจากกิเลส ;
สัมมาสัมพุทธโธ,	เป็นผู้ตรัสรู้ชอบได้โดยพระองค์เอง ;
วิชชาจะระณะสัมปันโน,	เป็นผู้ถึงพร้อมด้วยวิชาและจรณะ ;
สุคะโต,	เป็นผู้ไปแล้วด้วยดี ;
โลกะวิทู,	เป็นผู้รู้โลกอย่างแจ่มแจ้ง ;
อะนุตตะโร ปุริสะทัม	เป็นผู้สามารถฝึกบวชที่สมควรฝึกได้อย่างไม่มี
มะสาระถิ,	ใครยิ่งกว่า ;
สัตถา เทวะมะนุสสานัง,	เป็นครูผู้สอน ของเทวดาและมนุษย์ทั้งหลาย ;

พุทโร,

เป็นผู้รู้ ผู้ตื่น ผู้เบิกบานด้วยธรรม ;

ภะคะวา ตี.

เป็นผู้มีความจำเริญ จำแนกธรรมสั่งสอนสัตว์
ดังนี้.

(๒. พุทธาภิคีติ)

(นำ) หันทะ มะยัง พุทธาภิคีติง ภะโรมะ เส.

พุทฺธวาระหันตะวะระดาทีคุณาภียุตโต,

พระพุทธรเจ้าประกอบด้วยคุณ มีความประเสริฐแห่งอรหันตคุณ เป็นต้น

สุทธาภิญญาณะกะรุณาหิ สะมาคะตัตโต,

มีพระองค์อันประกอบด้วยพระญาณ และพระกรุณาอันบริสุทธิ์ ;

โพเธสิ โย สุชนะนัง กะมะลังวะ สุโร,

พระองค์ใด ทรงกระทำชนที่ดีให้เบิกบาน จุอาภิตยทำบวให้บาน ;

วันทามะหัง ตะมะระณัง ลีระสา ชินนัง,

ข้าพเจ้าไหว้พระชินสีห์ ผู้ไม่มีกิเลสพระองค์นั้น ด้วยเศียรเกล้า.

พุทโร โย สัพพะปาณีนัง สะระณัง เขมะมุตตะมัง,

พระพุทธรเจ้าพระองค์ใด เป็นสรณะอันเกษมสูงสุด ของสัตว์ทั้งหลาย ;

ปะฐะมานุสสะติฏฐานัง วันทามิ ตัง ลีเรนัง,

ข้าพเจ้าไหว้พระพุทธรเจ้าพระองค์นั้น อันเป็นที่ตั้งแห่งความระลึก องค์ที่หนึ่ง
ด้วยเศียรเกล้า ;

พุทฺธสสาหส์มิ ทาโส (หญิงว่า ทาสี) วะ พุทโร เม สามิกิสสะโร,

ข้าพเจ้าเป็นทาสของพระพุทธรเจ้า, พระพุทธรเจ้าเป็นนายมีอิสระเหนือข้าพเจ้า ;

พุทโร ทุกขัสสะ ฆาตา จะ วิธาตา จะ หิตัสสะ เม,

พระพุทธรเจ้าเป็นเครื่องกำจัดทุกข์ และทรงไว้ซึ่งประโยชน์ แก่ข้าพเจ้า ;

พุทฺธสํสาหัง นิยยาเทมิ สรรีรณชีวิตัญจิหัง,

ข้าพเจ้ามอบกายถวายชีวิตนี้ แต่พระพุทฺธเจ้า ;

วันทันทอตัง (หญิงว่า ตีหัง) จะริสสามิ พุทฺธสเสวะ สุโพธิตัง,

ข้าพเจ้าผู้ไหว้อยู่จักประพฤติตาม ซึ่งความตรัสรู้ดีของพระพุทฺธเจ้า ;

นัตถิ เม สรรณัง อัญญัง พุทฺโธ เม สรรณัง วะรัง,

สรณะอื่นของข้าพเจ้าไม่มี, พระพุทฺธเจ้าเป็นสรณะอันประเสริฐ ของข้าพเจ้า ;

เอเตนะ สัจจะวัชเชนะ วัทฺธเมยยัง สัตถุสาสะเน,

ด้วยการกล่าวคำสัจนี้ ข้าพเจ้าพึงเจริญในพระศาสนา ของพระศาสดา ;

พุทฺธัง เม วันทะมานะเน (หญิงว่า มานายะ) ยัง ปุณฺณัง ปะสุตัง อิธะ,

ข้าพเจ้าผู้ไหว้อยู่ซึ่งพระพุทฺธเจ้า ได้ชวนชวนบุญใด ในบัดนี้ ;

สัพเพปิ อันตะรายา เม มาhesุง ตัสสะ เตชะสา.

อันตรายทั้งปวง อย่าได้มีแก่ข้าพเจ้า ด้วยเดชแห่งบุญนั้น.

(หมอบกราบแล้วกล่าวว่า)

กาเยนะ วาจาเย วะ เจตะสา วา,

ด้วยกายก็ดี ด้วยวาจาก็ดี ด้วยใจก็ดี ;

พุทฺเธ กุกัมมัง ปะกะตัง มะยา ยัง,

กรรมน่าตึเตียนอันใด ที่ข้าพเจ้ากระทำแล้ว ในพระพุทฺธเจ้า ;

พุทฺโธ ปะฏิคคัณหะตุ อัจจะยันตัง,

ขอพระพุทฺธเจ้า จงงดซึ่งโทษล่วงเกินอันนั้น ;

กาลันตะเร สังวะริตุง วะ พุทฺเธ.

เพื่อการสำรวมระวัง ในพระพุทฺธเจ้า ในกาลต่อไป.^๑

(ลุกขึ้นนั่งคุกเข่า)

^๑ บทขอให้งดโทษนี้ มิได้เป็นการขอล้างบาป, เป็นเพียงการเปิดเผยตัวเอง ; และคำว่าโทษในที่นี้ มิได้หมายถึงกรรม; หมายถึงโทษเล็กน้อยซึ่งเป็น “ส่วนตัว” ระหว่างกันที่พึงอโหสิกันได้ การขอขมาชนิดนี้ สำเร็จผลได้ในเมื่อผู้ขอตั้งใจทำจริง ๆ และเป็นเพียงศีลธรรม หรือสิ่งที่ควรประพฤติ

(๓. ธัมมานุสสติ)

(นำ) หันทะ มะยัง ธัมมานุสสะตินะยัง กะโรมะ เส.

สวากขาโต ภาคะวะตา ธัมโม, พระธรรม เป็นสิ่งที่พระผู้มีพระภาคเจ้าได้ตรัสไว้
ดีแล้ว ;

สันทิฏฐิโก, เป็นสิ่งที่ผู้ศึกษาและปฏิบัติ พึงเห็นได้ด้วยตนเอง ;

อะกาลิโก, เป็นสิ่งที่ปฏิบัติได้ และให้ผลได้ ไม่จำกัดกาล ;

เอหิปปัสสิโก, เป็นสิ่งที่ควรกล่าวกับผู้อื่นว่า ท่านจงมาดูเถิด ;

โอปะนะยิโก, เป็นสิ่งที่ควรน้อมเข้ามาใส่ตัว ;

ปัจจุตตัง เวทิตัพโพ วิญญูหิ ติ. เป็นสิ่งที่ผู้รู้ก็รู้ได้เฉพาะตน ดังนี้.

☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆

(๔. ธัมมาภิคีติ)

(นำ) หันทะ มะยัง ธัมมาภิคีติง กะโรมะ เส.

สวากขาตะตาหิคุณะโยคะวะเสนะ เสยโย,

พระธรรม เป็นสิ่งที่ประเสริฐเพราะประกอบด้วยคุณ คือความที่
พระผู้มีพระภาคเจ้า ตรัสไว้ดีแล้ว เป็นต้น ;

โย มัคคะปาเกปะริยัตติวิโมกขะเภโท,

เป็นธรรมอันจำแนกเป็น มรรค ผล ปริยัติ และนิพพาน ;

ธัมโม กุโลกะปะตะนา ตะทะธาริธาริ,

เป็นธรรมทรงไว้ซึ่งผู้ทรงธรรม จากการตกไปสู่โลกที่ชั่ว ;

วันทามะหัง ตะมะหะรัง วะระธัมมะเมตัง

ข้าพเจ้าไหว้พระธรรมอันประเสริฐนั้น อันเป็นเครื่องขจัดเสียซึ่ง
ความมืด.

ธัมโม โย สัพพะปาณีนัง สะระณัง เขมมะมุตตะมัง,

พระธรรมใด เป็นสรณะอันเกษมสูงสุด ของสัตว์ทั้งหลาย ;

หุติยานุสสะติฏฐานัง วันทามิ ตัง สีเรนะหัง,

ข้าพเจ้าไหว้พระธรรมนั้น อันเป็นที่ตั้งแห่งความระลึก องค์ที่สอง
ด้วยเศียรเกล้า ;

ธัมมัสสาหังสมิ ทาโส (หญิงว่า ทาสี) วะ ธัมโม เม สามิกิสสะโร,

ข้าพเจ้าเป็นทาสของพระธรรม, พระธรรมเป็นนาย มีอิสระ
เหนือข้าพเจ้า ;

ธัมโม ทุกขัสสะ ฆาตา จะ วิธาตา จะ หิตัสสะ เม,

พระธรรมเป็นเครื่องกำจัดทุกข์ และทรงไว้ซึ่งประโยชน์แก่ข้าพเจ้า ;

ธัมมัสสาหัง นิยยาเทมิ สะรีรัญชีวิตัญจิหัง,

ข้าพเจ้ามอบกายถวายชีวิตนี้ แต่พระธรรม ;

วันทันโตหัง (หญิงว่า ตีหัง) จะริสสามิ ธัมมัสเสวะ สุธัมมะตัง,

ข้าพเจ้าผู้ไหว้อยู่จักประพฤติตาม ซึ่งความเป็นธรรมดีของ
พระธรรม ;

นัตถิ เม สะระณัง อัญญัง ธัมโม เม สะระณัง ะรัง,

สรณะอื่นของข้าพเจ้าไม่มี, พระธรรมเป็นสรณะอันประเสริฐของ
ข้าพเจ้า ;

เอเตนะ สัจจะวัชเชนะ วัทเฌยยัง สัตถุสาสะเน,

ด้วยการกล่าวคำสัจนี้ ข้าพเจ้าพึงเจริญในพระศาสนาของ
พระศาสดา ;

ธัมมัง เม วันทะมานะ (หญิงว่า มานายะ) ยัง ปุณฺณัง ปะสุตัง อิธะ,

ข้าพเจ้าผู้ไหว้อยู่ซึ่งพระธรรม ได้ชวนถวายบุญใด ในบัดนี้ ;

สัพเพปิ อันตะรายา เม มาहेสุง ตัสสะ เตชะสา.

อันตรายทั้งปวง อย่าได้มีแก่ข้าพเจ้า ด้วยเดชแห่งบุญนั้น.

(หมอบกราบแล้วกล่าวว่า)

กาเยนะ วาจาเย วะ เจตะสา วา,

ด้วยกายก็ดี ด้วยวาจาก็ดี ด้วยใจก็ดี ;

ธัมเม กุกัมมัง ปะกะตัง มะยา ยัง,

กรรมน่าติเตียนอันใด ที่ข้าพเจ้ากระทำแล้ว ในพระธรรม ;

ธัมโม ปะฏิคคัณหะตุ อัจจะยันตัง,

ขอพระธรรม จงงดซึ่งโทษล่วงเกินอันนั้น ;

กาลันตะเร สังวะริตุง วะ ธัมเม.

เพื่อการสำรวมระวัง ในพระธรรม ในกาลต่อไป.

(ลุกขึ้นนั่งคุกเข่า)

☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆

(๕. สังฆานุสสติ)

(นำ) หันทะ มะยัง สังฆานุสสะตินะยัง กะโรมะ เส.

สุปะฏิปันโน ภะคะวะโต สาวะกะสังโฆ,

สงฆ์สาวกของพระผู้มีพระภาคเจ้า หมั่นใจ, ปฏิบัติดีแล้ว ;

อุชุปะฏิปันโน ภะคะวะโต สาวะกะสังโฆ,

สงฆ์สาวกของพระผู้มีพระภาคเจ้า หมั่นใจ, ปฏิบัติตรงแล้ว ;

ญายะปะฏิปันโน ภะคะวะโต สาวะกะสังโฆ,

สงฆ์สาวกของพระผู้มีพระภาคเจ้า หมั่นใจ, ปฏิบัติเพื่อรู้ธรรม
เป็นเครื่องออกจากทุกข์แล้ว ;

สามีจิปะฏิปันโน ภะคะวะโต สาวะกะสังโฆ,

สงฆ์สาวกของพระผู้มีพระภาคเจ้า หมั่นใจ, ปฏิบัติสมควรแล้ว ;

ยะทิทั้ง, ได้แก่บุคคลเหล่านี้คือ :

ຈັຕຕາຣີ ປຸຣິສະຍຸດານີ ອັງກູຣະ ປຸຣິສະປຸດຕະລາ

กลุ่มแห่งบุรุษ ๔ กลุ่ม, นับเรียงตัวบุรุษ ได้ ๘ บุรุษ ;

ເອສະ ກະຕະວະໂຕ ສາວະກະສັງໄພ,

นั่นแหละ สงฆ์สาวกของพระผู้มีพระภาคเจ้า ;

อาหุเนยโย, เป็นสงฆ์ควรแก้สัการะที่เขานำมาบูชา ;

ปาหุเนโย, เป็นสงฆ์ควรแก่สักการะที่เขาจัดไว้ต้อนรับ ;

ทักษิณเอยโย,   เป็นผู้ควรรับทักษิณาทาน ;

อัญชะลีกระระนัย, เป็นผู้ที่บุคคลทั่วไปควรทำอัญชลี ;

อะนุตตะรัง ปุณฺณิกเขตตัง โลกัสนา ติ.

เป็นเนื้อนาบุญของโลก ไม่มีนาบุญอื่นยิ่งกว่า ดังนี้.

☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆

(๖. สังฆาภิคีติ)

(นำ) หันพระ มะยัง สังฆาภีคีติง กะโรมะ เส.

สัทธัมมะโช สุปะฏิปัตติคุณาภิชุตโต,

พระสงฆ์ที่เกิดโดยพระสังฆกรรม ประกอบด้วยคุณมีความปฏิบัติดี
เป็นต้น ;

ໂຢນຊັຟຟີໂຣ ອະຣິຍະປຸດຕະລະສັງພະເສນຊົນ,

เป็นหมูแห่งพระอริยบุคคลอันประเสริฐ แด่เจ้าพวก ;

สีลาทิธัมมะปะวะราสะยะกายะจิตโต,

มีกายและจิต อันอาศัยธรรมมีศีลเป็นต้น อันบรร ;

วันทามะหัง ตะมะรียานะคะณัง สุตฺตัง.

ข้าพเจ้าไหว้หมู่แห่งพระอริยเจ้าเหล่านั้น อันบริสุทธิ์ด้วยดี.

สังโฆ โย สัพพะปาณีนัง สรรณัง เขมะมุตตะมัง,

พระสงฆ์ หมู่ใด เป็นสรณะอันเกษมสูงสุด ของสัตว์ทั้งหลาย ;

ตะติยานุสสะติฏฐานัง วันทามิ ตัง สีเรนะหัง,

ข้าพเจ้าไหว้พระสงฆ์หมุนั้น อันเป็นที่ตั้งแห่งความระลึก
องค์ที่สาม ด้วยเศียรเกล้า ;

สังฆัสสาหัสสีมิ ทาโส (หญิงว่า ทาสี) วะ สังโฆ เม สามิกิสสะโร,

ข้าพเจ้าเป็นทาสของพระสงฆ์, พระสงฆ์เป็นนาย มีอิสระเหนือ
ข้าพเจ้า ;

สังโฆ ทุกขัสสะ ฆาตา จะ วิธาตา จะ หิตัสสะ เม,

พระสงฆ์เป็นเครื่องกำจัดทุกข์ และทรงไว้ซึ่งประโยชน์แก่
ข้าพเจ้า ;

สังฆัสสาหัง นิยยาเทมิ สรรีรัญชีวิตัญจิหัง,

ข้าพเจ้ามอบกายถวายชีวิตนี้ แด่พระสงฆ์ ;

วันทันทโธหัง (หญิงว่า ตีหัง) จะริสสามิ สังฆัสโสปะฏิปันนะตัง,

ข้าพเจ้าผู้ไหว้อยู่จักประพฤติตาม ซึ่งความปฏิบัติดีของ
พระสงฆ์ ;

นัตถิ เม สรรณัง อัญญัง สังโฆ เม สรรณัง ะรัง,

สรณะอื่นของข้าพเจ้าไม่มี, พระสงฆ์เป็นสรณะอันประเสริฐ
ของข้าพเจ้า ;

เอเตนะ สัจจะวัชเชนะ วัทเธยยัง สัตถุสาสะเน,

ด้วยการกล่าวคำสัจนี้ ข้าพเจ้าพึงเจริญในพระศาสนาของ
พระศาสดา ;

สังฆัง เม วันทะมานะ (หญิงว่า มานายะ) ยัง ปุญญัง ปะสุตัง อิระ,

ข้าพเจ้าผู้ไหว้อยู่ซึ่งพระสงฆ์ ได้ชวนชวายนุญใด ในบัดนี้ ;

สัพเพปิ อันตะรายา เม มาhesุง ตัสสะ เตชะสา.

อันตรายทั้งปวง อย่าได้มีแก่ข้าพเจ้า ด้วยเดชแห่งบุญนั้น.

(หมอบกราบแล้วกล่าวว่า)

กาเยนะ วาจาเย วะ เจตะสา วา,

ด้วยกายก็ดี ด้วยวาจาก็ดี ด้วยใจก็ดี ;

สังฆะ กุกัมมัง ปะกะตัง มะยา ยัง,

กรรมน่าติเตียนอันใด ที่ข้าพเจ้ากระทำแล้ว ในพระสงฆ์ ;

สังโฆ ปะฏิคคัณหะตุ อัจจะยันตัง,

ขอพระสงฆ์ จงดซึ่งโทษล่วงเกินอันนั้น ;

กาลันตะเร สังฆะริตุง วะ สังฆะ.

เพื่อการสำรวมระวัง ในพระสงฆ์ ในกาลต่อไป.

(ลุกขึ้นนั่งคุกเข่า)

(จบคำทำวัตรเย็น)

☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆

(๗. ตีลักขณาทิคาทา)

(หันทะ มะยัง ตีลักขณาทิคาทาโย ภาณามะ เส.)

.....

สัพเพ สังขารา อะนิจจาติ, ยะหา
ปัญญายะ ปัสสะติ,
อะถะ นิพพินทะติ ทุกเข, เอสะ
มัคโค วิสุทฺธิยา,

เมื่อใดบุคคลเห็นด้วยปัญญาว่า,
สังขารทั้งปวงไม่เที่ยง,
เมื่อนั้น ย่อมเหนื่อยหน่ายในสิ่งที่
เป็นทุกข์ ที่ตนหลง, นั่นแหละเป็น
ทางแห่งพระนิพพาน, อันเป็นธรรม
หมดจด,

สัพเพ สังขารา ทุกขาติ, ยะหา
ปัญญายะ ปัสสะติ,

เมื่อใด บุคคลเห็นด้วยปัญญาว่า,
สังขารทั้งปวงเป็นทุกข์,

อะถะ นิพพินทะติ ทุกเข, เอสะ
มัคโค วิสุทธียา,

สัพเพ รัมมา อะนัตตาติ, ยะหา
ปัญญายะ ปัสสะติ,

อะถะ นิพพินทะติ ทุกเข, เอสะ
มัคโค วิสุทธียา,

อัปปะกา เต มะนุสเสสุ, เย ชะนา
ปาระคามิโน,

อะถายัง อิตะรา ปะชา, ตีระเมวา-
นุธาวะติ,

เย จะ โข สัมมะทักขาเต, รัมเม
รัมมานุวัตติโน,

เต ชะนา ปาระเมสสันติ, มัจจุ-
เรยยัง สุทุตตะรัง,

กัณ्हัง รัมมัง วิปะทายะ, สุกัง
ภาเวถะ ปิณทิตโต,

โอกา อะโนกะมาคัมมะ, วิเวเก
ยัตถะ ทูระมัง, ตัตถะราภิระติมิจ-
เจยยะ, หิตฺวา กาเม อะกิญจะโน.

เมื่อนั้น ย่อมเห็น้อยหน้าในสิ่งที่
เป็นทุกข์ ที่ตนหลง, นั้นแหละเป็น
ทางแห่งพระนิพพาน, อันเป็นธรรม
หมดจด,

เมื่อใด บุคคลเห็นด้วยปัญญาว่า,
ธรรมทั้งปวงเป็นอนัตตา,

เมื่อนั้น ย่อมเห็น้อยหน้าในสิ่งที่
เป็นทุกข์ ที่ตนหลง, นั้นแหละเป็น
ทางแห่งพระนิพพาน, อันเป็นธรรม
หมดจด,

ในหมู่มนุษย์ทั้งหลาย, ผู้ที่ถึงฝั่ง
แห่งพระนิพพานมีน้อยนัก,
หมู่มนุษย์นอกนั้น, ย่อมวิ่งเลาะอยู่
ตามฝั่งในนี้เอง,

ก็ชนเหล่าใดประพฤติดุสสมควรแก่
ธรรม, ในธรรมที่ตรัสไว้ชอบแล้ว,
ชนเหล่านั้นจักถึงฝั่งแห่งพระนิพ-
พาน, ข้ามพ้นบ่วงแห่งมัจจุราชที่ข้าม
ได้ยากนัก,

จงเป็นบัณฑิตละธรรมดำเสีย, แล้ว
เจริญธรรมขาว,

จงมาถึงที่ไม่มีน้ำ, จากที่มีน้ำ,
จงละกามเสีย, เป็นผู้ไม่มีความกังวล,
จงยินดีเฉพาะต่อพระนิพพานอัน
เป็นที่สงัด, ซึ่งสัตว์ยินดีได้โดยยาก.

(๘. อภินิหารปัจจุเวกขณะ)

(หันทะ มะยัง อะภินิหารปัจจุเวกขณะปาฐัง ภาณามะ เส.)

.....

ชะราธัมโมมฺหิ,
 ชะรัง อะนะตีโต, (หญิงว่า ตา)
 พะยาธัมโมมฺหิ,
 พะยารัง อะนะตีโต, (หญิงว่า ตา)
 มะระณะธัมโมมฺหิ,
 มะระณัง อะนะตีโต, (หญิงว่า ตา)
 สัพเพหิ เม ปิเยหิ มะนาเปหิ-
 นานาภาโว วินาภาโว,

 กัมมัสสะโกมฺหิ,
 กัมมะทายาโท (หญิงว่า ทา),
 กัมมะโยนิ,
 กัมมะพันธุ,
 กัมมะปะฏิสัระธโน (หญิงว่า ธนา),
 ยัง กัมมัง กะริสสามิ,
 กัลยาณัง วา ปาปะกัง วา,
 ตัสสะ ทายาโท (หญิงว่า ทา) ภาวิสสามิ,
 เอวัง อัมहेหิ อภินิหารัง
 ปัจจะเวกขิตัพพัง.

เรามีความแก่เป็นธรรมดา,
 เราจะล่วงพ้นความแก่ไปไม่ได้,
 เรามีความเจ็บไข้เป็นธรรมดา,
 เราจะล่วงพ้นความเจ็บไข้ไปไม่ได้,
 เรามีความตายเป็นธรรมดา,
 เราจะล่วงพ้นความตายไปไม่ได้,
 เราจะละเว้นเป็นไปต่าง ๆ ก็อวจะ
 พลัดพรากจากของรักของเจริญใจ
 ทั้งหลายทั้งปวง,
 เรามีกรรมเป็นของของตน,
 เราเป็นผู้รับผลของกรรมนั้น,
 เราเป็นผู้มีกรรมเป็นกำเนิด,
 เราเป็นผู้มีกรรมเป็นเผ่าพันธุ์,
 เราเป็นผู้มีกรรมเป็นที่พึ่งอาศัย,
 เราจักกระทำความอันใดไว้,
 ดีหรือชั่ว,
 เราจักเป็นผู้รับผลของกรรมนั้น,
 เราจะพิจารณาอย่างนี้ทุก ๆ วันแล.

(๔. ภัทเทกรัตตคาถา)

(หันทะ มะยัง ภัทเทกรัตตคาถาโย ภะณามะ เส.)

.....

อะตีตัง นานีวาคะเมยยะ, นัปปะ-
ภิกังเข อะนาคะตัง,

บุคคลไม่ควรตามคิดถึงสิ่งที่ล่วง
ไปแล้ว ด้วยอาลัย, และ
ไม่พึงพะวงในสิ่งที่ยังมาไม่ถึง,

ยะทะตีตัมปะหีนันตัง, อัปปัตตัญญ-
จะอะนาคะตัง,

สิ่งเป็นอดีตก็ละไปแล้ว, สิ่งเป็น
อนาคตก็ยังไม่มา,

ปัจจุปปันนัญจะ โย รัมมัง, ตัตถะ
ตัตถะ วิปัสสะติ, อะสังหิรัง
อะสังกุปปัง, ตัง วิทธา มะนุพฺรหฺมะเย,

ผู้ใดเห็นธรรมอันเกิดขึ้นเฉพาะ
หน้าในที่นั้น ๆ อย่างแจ่มแจ้ง, ไม่
ง่อนแง่นคลอนแคลน, เขาควรพอก
พูนอาการเช่นนั้นไว้,

อัชเชวะ กิจจะมาตฺตปฺปิง, โก ชฺญ-
ญา มะระณัง สุเว,

ความเพียรเป็นกิจที่ต้องทำวันนี้,
ใครจะรู้ความตาย แม้พรุ่งนี้,

นะ หิ โน สังคะรันเตนะ, มะหา-
เสเณนะ มัจจุณา,

เพราะการผัดเพี้ยนต่อมัจจุราชซึ่ง
มีเสนามาก, ย่อมไม่มีสำหรับเรา,

เอวัง วิหาริมาตาปิง, อะโหรัสตะ-
มะตันทิตัง, ตัง เว ภัทเทกรัตตโตติ,
สันโต อาจิกขะเต มุนิ.

มุนี้ผู้สงบ ย่อมกล่าวเรียก, ผู้มี
ความเพียรอยู่เช่นนั้น, ไม่เกียจ-
คร้านทั้งกลางวันกลางคืน ว่า, “ผู้
เป็นอยู่แม้เพียงราตรีเดียว ก็น่ายม”

*****

(๑๐. ภารสูตตคาถา)

(หันทะ มะยัง ภาระสูตตะคาถาโย ภะณามะ เส.)

ภารา หะเว ปัญจักขันธา,
 ภาระหาโร จะ ปุคคะโล,
 ภาราทาหนัง ทุกขัง โลเก,

ภาระนิกะเชปะนัง สุขัง,

นิกขิปิตฺวา คะรุณ ภารัง,
 อัญญัง ภารัง อะนาทียะ,

สะมุลลัง ตัณ्हัง อัပ္พยุหะ,
 นิจจาโต ปะรินิพพุโต.

ขันธทั้งห้า เป็นของหนักเนื้อ,
 บุคคลแหละ เป็นผู้แบกของหนักพาไป,
 การแบกถือของหนัก เป็นความทุกข์
 ในโลก,
 การสลัดของหนัก ทั้งลงเสีย เป็น
 ความสุข,
 พระอริยเจ้า สลัดทั้งของหนัก ลงเสียแล้ว,
 ทั้งไม่หิบบนวยเอาของหนักอันอื่น
 ขึ้นมาอีก,
 ก็เป็นผู้ถอนตัณหาขึ้นได้ กระทั่งราก,
 เป็นผู้หมดสิ่งปรารถนา, ดับสนิท
 ไม่มีส่วนเหลือ.

*****

ปัจจุเวกขณะปาฐะ

(๑๑. อดีตปัจจุเวกขณะปาฐะ)

(หันทะ มะยัง อดีตตะปัจจะเวกขณะปาฐัง ภะณามะ เส.)

(ชื่อว่าด้วยจิวร) เครื่องนุ่งห่ม

อัชชะ มะยา อะปัจจะเวกขิตฺวา

ยัง, จีวะรัง ปะริภุตฺตัง,

ตัง ยาวะเทวะ สัตถัสสะ ปะฏิมาตายะ,

อุณหัสสะ ปะฏิมาตายะ,

ทั้งสะมะกะสะวาตตะปะสิริงสะ-

ปะสัมผัสสานัง ปะฏิมาตายะ,

จิวรใด อันเรานุ่งห่มแล้วไม่ทันพิจารณา
 ในวันนี้,

จิวรนั้น เรานุ่งห่มแล้ว เพียงเพื่อบำบัด
 ความหนาว,

เพื่อบำบัดความร้อน,

เพื่อบำบัดสัมผัสอันเกิดจากเหลือบ ยุง
 ลม แดด และสัตว์เลื้อยคลานทั้งหลาย,

ยวาทะ หิริโกปนะประภูจฉาทะนัตถัง ฯ

(ข้อว่าด้วยบิณฑบาต) อาหาร
อชชะ มะยา อะปัจจะเวกขิตฺวา
โย ปิณฑะปาโต ประริกฺขโต,
โส เนวะ ทฺวายะ,

นะ มะทายะ,

นะ มัณฑะนายะ,

นะ วิภูสะนายะ,

ยวาทะ อิมัสสะ กายัสสะ รุติยา,

ยาปะนายะ,

วิหิงสุปะระติยา,

พฺรหฺมจะรียานุกคหะยะ,

อิตติ ปุราณฺญะ เวทะนังปะฏิหังขามิ,

นะวัณฺญะ เวทะนัง นะ อุปปาเทสสามิ,

ยาดฺรธา จะ เม ภะวิสสะติ, อะนะ-
วัชชะตา จะ ผาสฺสวิหาโร จาติ ฯ

(ข้อว่าด้วยเสนาสนะ) ที่อยู่อาศัย
อชชะ มะยา อะปัจจะเวกขิตฺวา
ยัง เสนาสนะนัง ประริกฺขตัง,
ตัง ยวาทะ สัตถัสสะ ปะฏิมาตายะ,

และเพียงเพื่อปกปิดอวัยวะ อันให้
เกิดความสะอาด.

บิณฑบาตใด อันเราฉันแล้วไม่ทัน
พิจารณาในวันนี้,
บิณฑบาตนั้น เราฉันแล้ว ไม่ใช่
เป็นไปเพื่อความเพลิดเพลินสนุกสนาน,
ไม่ใช่เป็นไปเพื่อความเมามันเกิด
กำลังพลังทางกาย,
ไม่ใช่เป็นไปเพื่อประดับ,
ไม่ใช่เป็นไปเพื่อตกแต่ง,
แต่ให้เป็นไปเพียงเพื่อความ
ตั้งอยู่ได้แห่งกายนี้,
เพื่อความเป็นไปได้ของอรรถภาพ,
เพื่อความสิ้นไปแห่งความลำบาก
ทางกาย,
เพื่ออนุเคราะห์แก่การประพฤติ
พรหมจรรย์,
ด้วยการทำอย่างนี้, เราย่อมระงับ
เสียได้ซึ่งทุกขเวทนาเก่าคือ ความหิว,
และไม่ทำทุกขเวทนาใหม่ให้เกิดขึ้น,

อนึ่ง ความเป็นไปโดยสะดวกแห่ง
อรรถภาพนี้ด้วย, ความเป็นผู้หา
โทษมิได้ด้วย, และความเป็นอยู่
โดยผาสุกด้วย, จักมีแก่เรา, ดังนี้.

เสนาสนะใด อันเราใช้สอยแล้ว
ไม่ทันพิจารณา ในวันนี้,
เสนาสนะนั้น เราใช้สอยแล้ว เพียง
เพื่อบำบัดความหนาว,

อุณ्हัสสะ ปะภูมิตายะ,
 ทังสะมะกะสะวาตาดะปะสิริงสะ-
 ปะสัณห์สสานัง ปะภูมิตายะ,

ยาระทเวะ อุตุปะริสสะยะวิโนทะ-
 นัง ปะภูสัถลลนารามัตถัง ฯ

(ชื่อว่าด้วยคิลานเภสัช) ยารักษาโรค
 อัชชะ มะยา อะปัจจะเวกขิตฺวา
 โย คิลานะปัจจะยะเภสัชชะ
 ปะริกขาโร ปะริกฺขโต,

โส ยาระทเวะ อุปันนัง เวย-
 ยาพาธิกานัง เวทะนัง ปะภูมิตายะ,

อัปฺยาปัชฌะปะระมะตยาติ ฯ

เพื่อบำบัดความร้อน,
 เพื่อบำบัดสัมผัสอันเกิดจากเหลือบ
 ยุง ลม แดด และสัตว์เลื้อยคลาน
 ทั้งหลาย,
 เพียงเพื่อบรรเทาอันตรายอันจะ
 พึ่งมีจากดินฟ้าอากาศ, และเพื่อ
 ความเป็นผู้นอนได้อย่างดี, ในที่หลีกเร้น
 สำหรับภavana.

คิลานเภสัชบริหารใด อันเรabriโรค
 แล้ว ไม่ทันพิจารณา ในวันนี้,

คิลานเภสัชบริหารนั้นเรabriโรคแล้ว,
 เพียงเพื่อบำบัดทุกขเวทนาอันบังเกิดขึ้น
 แล้ว, มีอาหารต่าง ๆ เป็นมูล,

เพื่อความเป็นผู้ไม่มีโรคเบียดเบียน
 เป็นอย่างยิ่ง, ดังนี้.

*****

(๑๒. คำแผ่เมตตา)

อิทังโน ปุญญะภาคัง สัพพะสัตตตานัง
 เทมะ,

ข้าพเจ้าขออุทิศส่วนบุญส่วนกุศล ที่
 ได้บำเพ็ญมาแล้วในวันนี้ให้แก่ บิดา
 มารดา อุปัชฌาย์ครูบาอาจารย์ ท่าน
 ผู้มีพระคุณ ท่านผู้มีบุญคุณ ตลอดถึง
 เจ้ากรรมนายเวร เทพบุตร เทพธิดา
 ทุก ๆ พระองค์ ภูตผีปีศาจทั้งหลาย
 สรรพสัตว์ทั้งหลาย

สัพเพ สัตตา,

อันว่าสัตว์ทั้งหลายทั้งปวง ที่เป็นเพื่อน
ทุกข์ เกิด แก่ เจ็บ ตาย ด้วยกันทั้งหมด
ทั้งสิ้น

อะเวรา โหนตุ,

จงเป็นสุข ๆ เกิด อย่าได้มีเวรซึ่งกัน
และกันเลย

อัปฺยาปชฺฌา โหนตุ,

จงเป็นสุข ๆ เกิด อย่าได้พยาบาท
เบียดเบียน ซึ่งกันและกันเลย

อะนีมา โหนตุ

จงเป็นสุข ๆ เกิด อย่าได้มีความทุกข์
กายทุกข์ใจเลย

สุขี อตฺตนาํง ปะริหะรันตุ,

จงมีความสุขกาย สุขใจ รักษาตนให้
รอดพ้นจากทุกข์ภัยทั้งสิ้นนี้เทอญ.

☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆

กรวดน้ำตอนเย็น

(๑๓. อุทิสสนาธิฏฐานคาถา)

(นำ) หันทะ มะยัง อุทิสสะนาธิฏฐานะคาถาโย ภะณามะ เส.

อิมิณา ปุณฺณญะกัมเมนะ

ด้วยบุญนี้ อุทิศให้

อุปัชฌายา คุณุตตะรา

อุปัชฌาย์ ผู้เลิศคุณ

อาจะริยุปะการา จะ

แลอาจารย์ ผู้เกื้อหนุน

มาตา ปิตา จะ ญาคะกา

ทั้งพ่อแม่ และปวงญาติ

สุริโย จันทิมา ราชา

สุรยจันทร์ และราชา

คุณะวันตา นะราปี จะ
 ฟ้าหิมะมารา จะ อินทา จะ
 โลกะปาลา จะ เทวะตา
 ยะโม มิตตา มะนุสสา จะ
 มัชฌัตตา เวริกาปี จะ
 สัพเพ สัตตา สุขี โหนตุ

ปัญญานิ ปะกะดานิ เม

สุขัง จะ ติวริัง เทนตุ
 ขิปปัง ปาเปเถะ โวมะตัง

อิมินา ปัญญะกัมเมนะ
 อิมินา อุททิเสนะ จะ
 ขิปปาหัง สุลละเก เจวะ
 ตัณहुปาทานะเจทะนัง
 เย สันตानะ หินา รัมมา
 ยาวะ นิพพานะโต มะมัง
 นัสสันตุ สัพพะทา เยวะ
 ยัตถะ ชาโต ภาเว ภาเว
 อุกฺขจิตตัง สะติปัญญา

สัลเลโข วิริยัมหิโน

มารา ละภันตุ โนกาสัง

ผู้ทรงคุณ หรือสูงชาติ
 พรหมมาร และอินทราช
 ทั้งทวยเทพ และโลกบาล
 ยมราช มนุษย์มิตร
 ผู้เป็นกลาง ผู้จงผลาญ
 ขอให้ เป็นสุขสานดี
 ทุกถ้วนหน้า อย่าทุกข์ทน
 บุญผอง ที่ข้าทำ
 จงช่วยอำ นวยศุภผล
 ให้สุข สามอย่างสิ้น
 ให้ลุถึง นิพพานพลัน

ด้วยบุญนี้ ที่เราทำ
 แลอุทิศ ให้ปวงสัตว์
 เราพลันได้ ซึ่งการตัด
 ตัวตัณหา อุปาทาน
 สิ่งชั่ว ในดวงใจ
 กว่าเราจะ ถึงนิพพาน
 มลายสิ้น จากสันดาน
 ทุก ๆ ภพ ที่เราเกิด
 มีจิตตรง และสติ
 ทั้งปัญญา อันประเสริฐ
 พร้อมทั้ง ความเพียรเลิศ
 เป็นเครื่องขุด กิเลสหาย
 โอกาส อย่าพึงมี
 แก่หมุมาร ล้นทั้งหลาย

กาตัญจะ วิริเยสุ เม

พุทธาติปะวะโร นาโถ
ธัมโม นาโถ วัชรุตตะโม
นาโถ ปัจเจกะพุทโธ จะ
สังโฆ นาโถตตะโร มะมัง
เตโสตตะมานุภาเวนนะ
มาโรกาสัง ละภันตุ มา
หะสะปญฺญานุภาเวนนะ
มาโรกาสัง ละภันตุ มา

เป็นช่อง ประทุษร้าย

ทำลายล้าง ความเพียรจน
พระพุทธรู้ บวรนาถ
พระธรรมที่ ฟังอุดม
พระปัจเจกะพุทธรสม-
ทบพระสงฆ์ ที่ฟังผยอง
ด้วยอา นุภาพนั้น
ขอหม่อมราชวงศ์อย่าได้ช่อง
ด้วยเดชบุญ ทั้งสืบป้อง
อย่าเปิดโอ กาสแก่मार (เทอญ)

สพฺพปาปสฺส อกรรม
สจิตฺตปริโยทปนํ

กุสลสุสฺสพสมฺปทา
เอตํ พุทฺธาน สาสนํ

การไม่ทำบาปทั้งปวง การทำกุศลให้ถึงพร้อม
การชำระจิตให้ผ่องใส
นี้เป็นคำสั่งสอนของพระพุทธเจ้าทั้งหลาย.

อนุปฺวาโท อนุปฺมาโต
มตฺตตณฺณตา จ ภตฺตสฺมี
อริจิตฺเต จ อาโยโค

ปาฏิโมกฺเข จ สํวโร
ปนฺนตณฺจ สยนาสนํ
เอตํ พุทฺธาน สาสนํ

การไม่พูดร้าย การไม่ทำร้าย
การสำรวมในพระปาฏิโมกข์
การเป็นผู้รู้จักประมาณในอาหาร
การนอนการนั่งในที่อันสงบสงัด
การประกอบความเพียรในการชำระจิตให้ยิ่ง
นี้เป็นคำสอนของพระพุทธเจ้าทั้งหลาย

(๑๔. บท ปลงสังขาร)

โอ้อ่อนนิจจา, สังขารมันบ่เที่ยง, ยังวนเวียนในวัฏฏะ,
การเวียนว่าย ตายเกิด, รู้ไม่จริง รู้ไม่แน่, “ก็ต้องเกิด”
“เพราะได้เกิดมาใช้กรรม”, ในภพนี้ รู้จริง รู้แน่,
รู้ประเสริฐ แห่งสังขาร, มีอะไร ในสังขาร,
มีขัน्ह้า อยู่ในสังขาร, อยู่ในกาย ของเรานี้,
เข้าใจแล้ว จะหลุดพ้น, แห่งความทุกข์ การเวียนว่าย,
ในวัฏฏะ ความสงสาร, เกิดแก่ และเจ็บตาย,
มาใช้กรรมในชาตินี้, หมอก็ช่วย หายไม่ได้, “ในชาตินี้”

☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆

(๑๕. บูชาพระคุณห้า)

ยกมือขึ้นเกิดหนาไหวบูชาพระรัตนตรัย บูชาคุณพระพุทธ ที่บริสุทธิ์และแจ่มใส
บูชาคุณพระธรรม ที่ท่านน้อมนำ เชิดชูไว้ บูชาคุณพระสงฆ์ ที่ท่านดำรงพระศาสนา
บูชาบิดามารดา ที่เลี้ยงเรามาจนเติบโตใหญ่ บูชาครูอาจารย์ ที่ท่านบันดาลวิชาให้ไว้
บูชาห้าอย่างนี้ จำให้ดีนะท่านเอ๋ย

เตรียมตัวกราบเกิดหนา ท่านที่มาในกองทัพนคร
กราบหนึ่ง คุณพระพุทธ ที่บริสุทธิ์ และแจ่มใส
กราบสอง คุณพระธรรม ที่ท่านน้อมนำ เชิดชูไว้
กราบสาม คุณพระสงฆ์ ที่ท่านดำรง พระศาสนา
กราบสี่ บิดามารดา ที่เลี้ยงเรามาจนเติบโตใหญ่
กราบห้า ครูอาจารย์ ที่ท่านบันดาลวิชาให้ไว้
กราบไหว้ ให้ได้ห้าครั้ง ท่องให้จำนะท่านเอ๋ย
ต่อไปภายภาคหน้า เราจะถึงซึ่งนิพพาน เราจะถึงซึ่งนิพพาน.

☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆

(๑๖. คำอาราธนาธรรม)

.....

พริ้งพวมา จะ โลกาธิปะติ สะหัมปะติ,
 กัตถัญชะลี อัมมิระรัง อะยาจะณะ,
 สันตีระ สัตตาปประชกชะชาติกา,
 เทเสตุ รัมมัง อะนุกัมปิมัง ปะชัง.

ท้าวสหัมบดี ผู้เป็นอธิบดีแห่งพรหมโลก ได้กระทำอัญชลี แล้วทูลวิงวอนขอพร
 พระพุทธเจ้าผู้ประเสริฐว่า สัตว์ผู้มีรูปในดวงตาน้อยมีอยู่ในโลกนี้ ขอพระองค์โปรด
 แสดงธรรมอนุเคราะห์ด้วยเถิด

☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆

อานิสงส์แห่งการฟังธรรม ๕

๑. ผู้ฟังย่อมได้ฟังสิ่งที่ยังไม่เคยฟัง (อัสสุตัง สุณาติ)
๒. ย่อมเข้าใจชัดสิ่งที่ได้ฟังแล้ว (สุตัง ปริโยทเปติ)
๓. ย่อมบรรเทาความสงสัยเสียได้ (กังขัง วิหนติ)
๔. ย่อมทำความเห็นให้ถูกต้อง (ทิฏฐิง อชุง กโรติ)
๕. จิตของผู้ฟังย่อมเลื่อมใส (จิตตมัสสะ ปสීหติ)

(พระไตรปิฎก เล่ม ๒๒ ข้อ ๒๐๒)

ธมโม หเว รกฺขติ ธมฺมจารี
 ธมฺมจารี สุขํ เสติ

ธรรมแล ย่อมรักษาผู้ประพฤติธรรม.
 ผู้ประพฤติธรรมย่อมอยู่เป็นสุข.

ภาค ๒

บทสวดมนต์พิเศษ

(๑. คาถามัสการพระอรหันต์ ๘ ทิศ)

(ทำนองสรภัญญะ)

(นำ) หันทะ มะยัง สรรภัญญะ	พุทธะมังคะละคาถาโย ภาณามะ เส.
(รับ) สัมพุทธโ หิปะทัง เสฏฐิ	นิสินโน เจวะ มัชฌิเม
โกณฑัญญ โปพพะภาเค จะ	อาคะณเณยเย จะ กัสสะโป
สารีปุตโต จะ ทักขิणे	หะระติเย อุปาสี จะ
ปัจฉิเมปิ จะ อานันโท	พายัพเพ จะ คะวัมปะติ
โมคคัลลานะ จะ อุตตะเร	อิสาณปิ จะ ราชุโล
อิม โข มังคะลา พุทธา	สัพเพ อีระ ปะติฏฐิตา
วันทิตา เต จะ อัมเหติ	ลักกาเรหิ จะ ปุชิตา
เอเตสัง อานุกาเวนะ	สัพพะโสตถิ ภาวันตุ โน ฯ

อิจเจวะมัจฉัน ตะนะมัสสะเนยยัง
 นะมัสสะมานะ ระตะนัตตะยัง ยัง
 ปุญญาภิสันทัง วิปลัง อะลัตถัง
 ตัสสาณุกาเวนะ หะตันตะราโย ฯ

*****

(๒. คาถานมัสการพระพุทธสิหิงค์)

(ทำนองสรภัญญะ)

(นำ) หันทะ มะยัง พุทธะปะสังสา คาถาโย พุทธะสิหิงโค นามะ ภาณามะ เส.

(รับ) อิติ ปะวะระสิหิงโค

อุตตะมะยะโสปิ เตโช

ยัตถะ กัตถะ จิตโตโส

ลักกาโร อุปาโท

สะกาสะพุทธะสาสะนัง

ไซตะยันโตวะ ทีโป

สุระนะเรหิ มะหิโต

ธะระมาโนวะ พุทโรติ

พุททะสิหิงคา

อุบัติมา ณ แดนใด

ประเสริฐ ฐ เกริกไกร

ดุจกายพระศาสดา

เป็นที่เคารพน้อม

มนุษย์พร้อมทั้งเทวา

เปรียบเช่นชวาลา

ศาสนาที่ยืนยง

เหมือนหนึ่งพระสัมพุทธ

สุวิสุทธิพระชนม์คง

แดนใดพระดำรง

พระศาสน์คงก็จำรูญ

ด้วยเดชสิทธิศักดิ์

ธ พัทธษอนุกูล

พระศาสน์ปมีสุญ

พระเพิ่มพูนมหิทธา

ข้าฯ ขอเคารพน้อม

วจีค้อมขึ้นบูชา

พิทักษ์ ฐ รักษา

พระศาสน์มาตลอดกาล

ปวงข้าฯ จะประกาศ

พุทธศาสน์ให้ไพศาล

ขอพระอภิบาล

ชินมารนิรันดร์ เทอญฯ

(๓. บทสวดบารมี ๓๐ ทัส)

ทานะ ปาระมี สัมปันโน, ทานะ อุปะปาระมี สัมปันโน, ทานะ
 ประมัตตะปาระมี สัมปันโน, เมตตา ไผตริ กรุณา มุทิตา อุเบกขา ปาระมี สัมปันโน,
 อิติปิโส ภะคะวา

สีละ ปาระมี สัมปันโน, สีละ อุปะปาระมี สัมปันโน, สีละ ประ
 มัตตะปาระมี สัมปันโน, เมตตา ไผตริ กรุณา มุทิตา อุเบกขา ปาระมี สัมปันโน,
 อิติปิโส ภะคะวา

เนกขัมมะ ปาระมี สัมปันโน, เนกขัมมะ อุปะปาระมี สัมปันโน,
 เนกขัมมะ ประมัตตะปาระมี สัมปันโน, เมตตา ไผตริ กรุณา มุทิตา อุเบกขา ปาระมี
 สัมปันโน, อิติปิโส ภะคะวา

ปัญญา ปาระมี สัมปันโน, ปัญญา อุปะปาระมี สัมปันโน, ปัญญา
 ประมัตตะปาระมี สัมปันโน, เมตตา ไผตริ กรุณา มุทิตา อุเบกขา ปาระมี สัมปันโน,
 อิติปิโส ภะคะวา

วิริยะ ปาระมี สัมปันโน, วิริยะ อุปะปาระมี สัมปันโน, วิริยะ
 ประมัตตะปาระมี สัมปันโน, เมตตา ไผตริ กรุณา มุทิตา อุเบกขา ปาระมี สัมปันโน,
 อิติปิโส ภะคะวา

ขันติ ปาระมี สัมปันโน, ขันติ อุปะปาระมี สัมปันโน, ขันติ
 ประมัตตะปาระมี สัมปันโน, เมตตา ไผตริ กรุณา มุทิตา อุเบกขา ปาระมี สัมปันโน,
 อิติปิโส ภะคะวา

สัจจะ ปาระมี สัมปันโน, สัจจะ อุปะปาระมี สัมปันโน, สัจจะ
 ประมัตตะปาระมี สัมปันโน, เมตตา ไผตริ กรุณา มุทิตา อุเบกขา ปาระมี สัมปันโน,
 อิติปิโส ภะคะวา

อธิษฐานะ ปาระมี สัมปันโน, อธิษฐานะ อุปะปาระมี สัมปันโน,
 อธิษฐานะ ประมัตตะปาระมี สัมปันโน, เมตตา ไผตริ กรุณา มุทิตา อุเบกขา ปาระมี
 สัมปันโน, อิติปิโส ภะคะวา

เมตตา ปาระมี สัมปันโน, เมตตา อุปะปาระมี สัมปันโน, เมตตา
 ประมัตตะปาระมี สัมปันโน, เมตตา ไมตรี กรุณา มุทิตา อุเบกขา ปาระมี สัมปันโน,
 อิติปิโส ภะคะวา

อุเบกขา ปาระมี สัมปันโน, อุเบกขา อุปะปาระมี สัมปันโน,
 อุเบกขา ประมัตตะปาระมี สัมปันโน, เมตตา ไมตรี กรุณา มุทิตา อุเบกขา ปาระมี
 สัมปันโน, อิติปิโส ภะคะวา

ทสสะ ปาระมี สัมปันโน ทสสะ อุปะปาระมี สัมปันโน ทสสะ
 ประมัตตะปาระมี สัมปันโน เมตตา ไมตรี กรุณา มุทิตา อุเบกขา ปาระมี สัมปันโน
 อิติปิโส ภะคะวา

พุทฺธัง สรรณัง คัจฉามิ นะมามิหัง ฯ

☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆

(๔. พระคาถาป้องกันภัยทั้งสิบทิศ)

บุรพารัสมิง พระพุทฺธะคุณัง บุรพารัสมิง พระธัมเมตัง บุรพารัสมิง
 พระสังฆานัง ทุกขะโรคะภะยัง วิวัณฺณชัยเย สัพพะทุกขัง สัพพะโสภัง สัพพะโรค
 สัพพะภยํ สัพพะเคราะห์ เสนียคจฺญโร วิวัณฺณชัยเย สัพพะธะนัง สัพพะลาภัง
 ภะวันตฺtu เม รักขันตฺtu สุรักขันตฺtu ฯ

หมายเหตุ เปลี่ยนเฉพาะ “บุรพา” เป็น อาคเนย์...ทักษิณ...หรดี...ปัจฉิม...
 พายัพ...อุดร...อีสาน...อากาศ...ปฐวี...นอกนั้นเหมือนกัน

☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆

(๕. พระคาถามงคลจักรวาททั้งแปดทิศ)

อิมัสมีมมงคลจักรวาททั้งแปดทิศ ประสิทธิจึงมาเป็นกำแพงแก้ว
ทั้งเจ็ดชั้น มาป้องกันห้อมล้อมรอบครอบทั่ว อนันตดา ราชะ เสมอานาเขตเต สะมันดา
สะตะโย ชะนะ สะตะสะหัสธานี พุทธะชาละปะริกเขตเต รักขันตุ สุรักขันตุ ฯ

หมายเหตุ เปลี่ยนเฉพาะ “พุทธะชาละปะริกเขตเต”... เป็น รัชมะชาละปะริก
เขตเต...ปัจเจกะพุทธะชาละปะริกเขตเต...สังฆะชาละปะริกเขตเต...นอกนั้น
เหมือนกัน

☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆

(๖. อริยธรรมา)

(หันทะ มะยัง อริยะธรรมาคาถาโย ภาณามะ เส.)

.....

ยัสสะ สัทธา ตะถาคะเต (หญิงว่าตา),
อะจะลา สุปะติฏฐิตา,
สีลัญจะ ยัสสะ กัลยาณัง, อริยะะกันตัง
ปะสังสิตัง,
สังฆะ ปะสาโท ยัสสัตถิ, อชฺชฎัตถุจะ
ทัสสะนัง,
อะทะพิทโทติ ดัง อาहु, อะโมฆัน-
ตัสสะ ชีวิตัง,
ตัสมา สัทธัญจะ สีลัญจะ,
ปะสาทัง รัชมะทัสสะนัง, อะนุญญ-
เชถะ เมธาวิ, สะรัง พุทธาณะ-
สาสะนัง.

ศรัทธาในพระตถาคตของผู้ใด,
ตั้งมั่นอย่างดี ไม่หวั่นไหว,
และศีลของผู้ใดงาม, เป็นที่สรรเสริญ
ที่พอใจ ของพระอริยเจ้า,
ความเลื่อมใสของผู้ใดมีในพระสงฆ์,
และความเห็นของผู้ใดตรง,
บัณฑิตกล่าวเรียกเขาผู้นั้นว่าคนไม่จน,
ชีวิตของเขาไม่เป็นหมัน,
เพราะฉะนั้น, เมื่อระลึกได้ ถึงคำสั่งสอน
ของพระพุทธเจ้าอยู่, ผู้มีปัญญา
ควรก่อสร้างศรัทธา ศีล, ความเลื่อมใส,
และความเห็นธรรมให้เนื่อง ๆ.

☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆

(๗. ธรรมคารวาทิกาถา)

(หันทะ มะยัง ธรรมะคารวาทิกาถาโย ภะณามะ เส.)

.....

เย จะ อะตีตา สัมพุทธา, เย จะ
พุทธา อะนาคะตา, โย เจตะระหิ
สัมพุทโธ, พะหุณนัง โสกะนาสะโน,

สัพเพ สัทธัมมะคะรุโน, วิหะรังสุ
วิหาติ จะ, อะถาปิ วิหะริสสันติ,
เอสา พุทธานะธัมมะตา,

ตัสมา हि อัตตะกาเมนะ, มะหัตตะ-
มะภิกังขะตา, สัทธัมโม คะรุกา-
ตัพโพ, สะรัง พุทธานะสาสะนัง,

นะ हि ธัมโม อะธัมโม จะ, อุโก
สะมะวิปากิโน,
อะธัมโม นิระยัง เนติ, ธัมโม ปา-
เปติ สุคะติง,
ธัมโม หะเว รักขะติ ธัมมะจาริง,

ธัมโม สุจิณเณ สุชะมาวะหาติ,

เอसानิสังโส ธัมเม สุจิณเณ.

พระพุทธเจ้าบรรดาที่ล่วงลับไปแล้ว
ด้วย, ที่ยังไม่มาตรัสรู้ด้วย, และ
พระพุทธเจ้าผู้จัดโสภณของมหาชน
ในกาลบัดนี้ ด้วย,

พระพุทธเจ้าทั้งปวงนั้น ทุกพระองค์
เคารพพระธรรม, ได้เป็นมาแล้วด้วย,
กำลังเป็นอยู่ด้วย, และจักเป็นด้วย,
เพราะธรรมดาของพระพุทธเจ้า
ทั้งหลาย, เป็นเช่นนั้นเอง,

เพราะฉะนั้น บุคคลผู้รักตน, หวัง
อยู่เฉพาะคุณเบื้องสูง, เมื่อระลึก
ได้ถึงคำสั่งสอนของพระพุทธเจ้าอยู่,
จึงทำความเคารพพระธรรม,

ธรรม และ อธรรม จะมีผลเหมือนกัน
ทั้งสองอย่าง ห้ามมิได้,

อธรรม ย่อมนำไปนรก, ธรรมย่อม
นำไปถึงสุคติ,

ธรรมแหละ ย่อมรักษา ผู้ประพฤติ
ธรรมเป็นนิจ,

ธรรมที่ประพฤติดีแล้ว, ย่อมนำสุข
มาให้ตน,

นี่เป็นอานิสงส์ ในธรรมที่ตน
ประพฤติดีแล้ว.

(๘. ปฐมพุทธภาสิตคาถา)

(หันทะ มะยัง ปะฐะมะพุทธะภาสิตะคาถาโย ภาณามะ เส.)

อะเนกะชาติสังสารัง, สันธาวิสสัง
อะนิพพิสัง,
คะหะการัง คะเวสันโต, ทุกขา
ชาติ ปุณฺณปุณฺณัง,

คะหะการะกะ ทิฏฺฐุสฺสี, ปุณฺเน เคหัง
นะ กาหะสี,

สัพพา เต ฆาสุกา ภักดา, คะหะ-
กุฏฺฐัง วิสังขะตัง,
วิสังขาระคะตัง จิตตัง, ตัณฺหานัง
ขะยะมฺชณะคา.

เมื่อเรายังไม่พบญาณ, ได้แล่น
ท่องเที่ยวไปในสงสารเป็นอนेกชาติ,
แสวงหาอยู่ซึ่งนายช่างปลุกเรื่อน,
คือตัณหาผู้สร้างภพ, การเกิดทุก
คราว เป็นทุกข์รำไป,
นี่แน่ะ นายช่างปลุกเรื่อน, เรา
รู้จักเจ้าเสียแล้ว เจ้าจะทำเรื่อนให้
เราไม่ได้อีกแล้ว,
โครงเรื่อนทั้งหมดของเจ้าเราหัก
เสียแล้ว, ยอดเรื่อนเราก็อ้อเสียแล้ว
จิตของเราถึงแล้วซึ่งสภาพที่อะไร
ปรุงแต่งไม่ได้อีกต่อไป, มัน
ได้ถึงแล้วซึ่งความสิ้นไปแห่งตัณหา,
(คือ ถึงนิพพาน)

(๙. ปัจฉิมพุทธโธวาทปาฐะ)

(หันทะ มะยัง ปัจฉิมะพุทธโธวาทะปาฐัง ภาณามะ เส.)

หันทะทานิ ภิกขะเว อามันตะยามิ वो,
วะยะธัมมา สังฆารธา
อัปปะมาเทนะ สัมปาเทถะ,
อะยัง ตะถาคะตัสสะ ปัจฉิมา วาจา.

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย! บัดนี้, เราขอเตือน
ท่านทั้งหลายว่า,
สังฆารทั้งหลายมีความเสื่อมไป
เป็นธรรมดา,
ท่านทั้งหลาย, จงทำความไม่ประมาท
ให้ถึงพร้อมเกิด,
นี่เป็นพระวาจาเป็นครั้งสุดท้าย
ของพระตถาคตเจ้า.

(๑๐. ถวายพรพระ)

นะโม ตัสสะ ภะคะวะโต อะระหะโต สัมมาสัมพุทธัสสะ ฯ

(กล่าว ๓ จบ)

อิติปิโส ภะคะวา อะระหัง สัมมาสัมพุทธโ, วิชาจะระณะสัมปันโน,
สุคะโต, โลกะวิทู, อนุตตะโร ปุริสะทัม มะสาระถิ, สัตถา เทวะมะนุสสานัง,
พุทธโ, ภะคะวาติ.

สวากขาโต ภะคะวะตา ธัมโม, สันทิฏฐิโก, อะกาลิโก, เอหิปัสสิโก,
โอปะนะยิโก, ปัจจัตตัง เวทิตัพโพ วิญญูหิติ.

สุปะฏิปันโน ภะคะวะโต สาวะกะสังโฆ, อุชุปะฏิปันโน ภะคะวะโต
สาวะกะสังโฆ, ญายะปะฏิปันโน ภะคะวะโต สาวะกะสังโฆ, สามิจิปะฏิปันโน
ภะคะวะโต สาวะกะสังโฆ, ยะทิทัง, จัตตาริ ปุริสะยุคานิ อัฏฐะปุริสะปุคคะลา,
เอสะ ภะคะวะโต สาวะกะสังโฆ, อาหุเนยโย, ปาหุเนยโย, ทักขิเนยโย,
อัญชะลีกระณีโย, อนุตตะรัง ปุญญักเขตตัง โลกัสสาติ.

☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆

(๑๑. พุทธชัยมงคลคาถา)

พาหุง สะหัสสะมะภินิมมิตะ-
สาวุธันตัง, คีรีเมชะลัง
อุทิตะโฆระสะเสนะมารัง,
ทานาภิรัมมะวิธินา
ชิตะวา มุนินโท,
ตันเตชะสา ภะวะตุ เต
ชะยะมังคะลานิ,

พระจอมมุนี ได้ชนะพญามารผู้ निर्मित
แขนมากตั้งพัน ถืออาวุธครบมือ
ชี้คชสารศรีเมฆะพร้อมด้วยเสนามาร
ให้ร้องก้องกึก ด้วยธรรมวิธานบารมี
เป็นต้น ขอชัยมงคลทั้งหลาย จงมี
แก่ท่าน ด้วยเดชแห่งพระพุทธชัยมงคล
นั้น

มาราติเรกะมะภิชฺชิตะสัพพะ-
 รัตติง, โฆรัมปะนาฬะวะกะมักกะมะ-
 ถัทธะยักขัง, ชันตี สุทนต์ะวิรินา
 ชิตะวา มุนินโท, ตันเตชะสา
 ภาวะตุ เต ชะยะมังคะลานิ,

นาฬาคิริง คะชะวะรัง
 อะติมัตตะภูตัง, ทาวคคิจักกะมะสะนีวะ
 สุทรรุณันตัง เมตตัมพุเสกะวิรินา
 ชิตะวา มุนินโท, ตันเตชะสา
 ภาวะตุ เต ชะยะมังคะลานิ,

อุกขิตตะกัคคะมะติหัตถะ-
 สุทรรุณันตัง, ธาวันติโยชะนะปะถัง-
 คุลิมาละวันตัง อิทธิภิสังชะตะมะโน
 ชิตะวา มุนินโท, ตันเตชะสา
 ภาวะตุ เต ชะยะมังคะลานิ,

กัฏวานะ กัฏฐะมุทะรัง อิวะ
 คัพภินียา, จิญญายะ ทุฏฐะวะจะนัง
 ชะนะกายะมัชเณ สันเตนะ
 โสมะวิรินา ชิตะวา มุนินโท,
 ตันเตชะสา ภาวะตุ เต
 ชะยะมังคะลานิ,

สัจจัง วิหาเย
 มะติสัจจะ กะวาทะเกตุง,

พระจอมมุนี ได้ชนะอาพวกยักษ์ผู้มี
 จิตกระด้าง ปราศจากความอดทน มี
 ฤทธิ์พิลึกยิ่งกว่าพญามาร เข้ามาต่อสู้
 ยิ่งนักจนตลอดรุ่ง ด้วยวิธีทรมานเป็นอันดี
 คือพระขันตี ขอชัยมงคลทั้งหลาย จงมี
 แก่ท่านด้วยเดชแห่งพระพุทธชัยมงคลนั้น

พระจอมมุนี ได้ชนะช้างตัวประเสริฐ
 ชื่อนาฬาคีรี เป็นช้างเมื่อยิ่งนักแสนที่จะ
 ทารุณประดุจไฟป่าและจักราวุธ และ
 สายฟ้า ด้วยวิธีรดลงด้วยน้ำ คือพระ
 เมตตา ขอชัยมงคลทั้งหลาย จงมีแก่
 ท่านด้วยเดชแห่งพระพุทธชัยมงคลนั้น

พระจอมมุนี มีพระหฤทัยไปในที่จะกระทำ
 อิทธิปาฏิหาริย์ได้ชนะโจรชื่อนองกุลิมาล
 (ผู้มีพวงคือนิ้วมือนมนุษย์) แสนร้ายกาจ
 มีฝีมือถือดาบวิ่งไล่พระองค์ไปเส้นทาง
 ๓ โยชน์ ขอชัยมงคลทั้งหลาย จงมีแก่
 ท่านด้วยเดชแห่งพระพุทธชัยมงคลนั้น

พระจอมมุนีได้ชนะความกล่าวร้ายของ
 นางจิญจมาณวิกา ผู้ทำอาการประหนึ่งว่า
 มีครรภ์เพราะทำไม่มีสัณฐานอันกลมให้
 เป็นประดุจมีท้อง ด้วยวิธีสมาธิอันงาม
 คือความระงับพระหฤทัยในท่ามกลาง
 หมู่ชนขอชัยมงคลทั้งหลาย จงมีแก่ท่าน
 ด้วยเดชแห่งพระพุทธชัยมงคลนั้น

พระจอมมุนี รุ่งเรืองแล้วด้วยประทีป
 คือปัญญา ได้ชนะสัจจกนิครนถ์ ผู้มี

วาหาภิโรปิเต มะนัง
อะติอันธะภูตัง
ปัญญาปะทีปะชะลิโต
ชิตะวา มุนินโท,
ตันเตชะสา ภาวะตุ เต
ชะยะมังคะลานิ,

นันทะโพนันทะภุชะคัง
วิพุทฺธัง มะหิทธิง, ปุตเตนะ
เถระภุชะเคนะ ทะมาปะยันโต
อิทธิปะเทสะวิธินา ชิตะวา มุนินโท,
ตันเตชะสา ภาวะตุ เต
ชะยะมังคะลานิ,

ทศคาหะทิฏฐิภุชะเคนะ
สุทฺถุระหัตถัง พริหมัง
วิสุทฺธิชุตติมิทธิพะกาภิธานัง
ญาณาคะเทนะ วิธินา
ชิตะวา มุนินโท,
ตันเตชะสา ภาวะตุ เต
ชะยะมังคะลานิ

เอตาปิ พุทธะชะยะ-
มังคะละอัฐฐะคาถา โย วาจะโน
ทินะทีเณ สะระเต มะตันที,
หิธ்வานะเนกะวิวิธานิ จุปฺปทะวานิ,
โมกขัง สุขัง อะริคะเมยยะ นะโร
สะปัญโญ.

อัสสาสยในที่จะสละเสียซึ่งความสัตย์
มีใจในที่จะยกถ้อยคำของตนให้สูงดู
ยกขง เป็นผู้มีความยิ่งนัก ด้วยเทศนา-
ญาณวิธี คือรู้อัสสาสยแล้วตรัสเทศนา
ขอขัยมงคลทั้งหลาย จะมีแก่ท่าน ด้วย
เดชแห่งพระพุทธขัยมงคลนั้น

พระจอมมุนี โปรดให้พระโมคคัลลาน
เถระพุทธชินารสนิรมิตกายเป็นนาคราช
ไปทรมานพญานาคราช ชื่อนันทะโพนันทะ
ผู้มีความรู้ผิด มีฤทธิ์มาก ด้วยวิธี
อันให้อุปเท่ห์แห่งฤทธิ์แก่พระเถระ ขอ
ขัยมงคลทั้งหลาย จะมีแก่ท่านด้วยเดช
แห่งพระพุทธขัยมงคลนั้น

พระจอมมุนี ได้ชนะพรหมผู้มีนามว่า
ท้าวพกาผู้มีฤทธิ์มีอันสำคัญตนว่าเป็น
ผู้รู้เรื่องด้วยคุณอันบริสุทธิ์ มีมืออัน
ท้าวฤชงค์คือทิฐิที่ตนถือผิดรั้งไว้
แน่นแน่นแล้ว ด้วยวิธีวางยาอันพิเศษ
คือเทศนาญาณ ขอขัยมงคลทั้งหลาย
จะมีแก่ท่านด้วยเดชแห่งพระพุทธขัย-
มงคลนั้น

นรชนใด มีปัญญาไม่เกียจคร้าน สวดก็ดี
ระลึกก็ดี ซึ่งพระพุทธขัยมงคล ๘ คาถา
แม้เหล่านี้ทุก ๆ วัน นรชนนั้น จะพึง
ละเสียได้ ซึ่งอุปัทวันตรายทั้งหลาย มี
ประการต่าง ๆ เป็นอนันต์ ถึงซึ่งวิโมกข-
สิวลัยอันเป็นบรมสุขแล.

ถ้าใช้สวดบทนี้ ให้อีกด้วยตัวเองให้ใช้คำว่า “เม” แทน “เต” ซึ่งหมายถึงผู้อื่นทั่วไป

(๑๒. ชัยปริตร มหาการุณโก)

มหาการุณโก นาโถ หิตายะ
 สัพพะปาณินัง ปุเรตฺวา ปารมฺมี
 สัพพา ปัตโต สัมโพธิมุตตะมัง
 เอเตนะ สัจจะวัชเชนะ
 โหตุ เต ชะยะมังคะลัง ฯ

ชะยันโต โพธิยา มูเล
 สักยานัง นันทิวัทธมโน
 เอวัง ต்வัง วิชะโย โหหิ
 ชะยัสสุ ชะยะมังคะเล
 อะปะราชิตะปัลลังเก สีเส
 ปะฐะวีโปกชะเร อะภิสเก
 สัพพะพุทธานัง
 อัคคัปปัตโต ปะโมหะติ ฯ

สฺนิกขัตตัง สุมังคะลัง
 สุปะภาตัง สุกุณฺฐิตัง สุขะโณ
 สุมุหุตโต จะ สยิณฺฐัง พฺรหฺมจาริสฺสุ
 ปะทักขิณัง กายะกัมมัง วาจากัมมัง
 ปะทักขิณัง ปะทักขิณัง มะโนกัมมัง
 ปะณินิ เต ปะทักขิณา ปะทักขิณานิ
 กัตถวานะ ละภันตัตถะ ปะทักขิणे ฯ

ภะวะตุ สัพพะมังคะลัง รักขันตุ
 สัพพะทเววดา สัพพะพุทธานุภาเวนะ
 สัพพะธัมมานุภาเวนะ
 สัพพะสังฆานุภาเวนะ
 สะทา โสตถี ภะวันตุ เต.

พระพุทธเจ้าผู้ทรงมีพระมหากรุณา
 เป็นนาถะของสัตว์ทรงบำเพ็ญบารมี
 ทั้งปวง เพื่อแก้กุลแก่มวลสัตว์ทั้งหลาย
 ทรงบรรลुพระสัมโพธิญาณอันสูงสุดด้วย
 สัจวาจา ภาณินี้ ขอชัยมงคลจงมีแก่
 ท่านเถิด,

ขอท่านจงมีชัยชนะในชัยมงคลพิธิ
 เหมือนพระจอมมุนีผู้เพิ่มพูนความ
 ยินดีแก่ชาวสากยะทั้งหลายทรงชำนาญ
 มารณ โคนโพธิพฤกษ์ทรงถือความเป็น
 ผู้เลิศบรรเทิง อยู่บนอปราชิดบัลลังก์
 เหนือพื้นปฐพีอันเป็นที่แรกเกิดแห่ง
 ดอกบัวเป็นจอมดินซึ่งเป็นที่อภิเษกแห่ง
 พระพุทธเจ้าทุก ๆ พระองค์ฉะนั้นเถิด,
 กายกรรม วจีกรรม มโนกรรม อันสุจริต
 และความปรารถนาของท่านอันสุจริต
 เป็นฤกษ์ดี มงคลดี แจ่มดี รุ่งดี ขณะดี
 ครุดีและเป็นการบูชาดีในท่านผู้ประพฤติ
 พรหมจรรย์ทั้งหลาย คนทำกรรมที่
 สุจริตย่อมได้ผลเจริญดี

ขอสรรพมงคลจงมีแก่ท่าน ขอเหล่าเทพยดา
 ทั้งปวง จงรักษาท่าน ด้วยอานุภาพ แห่ง
 พระพุทธเจ้า ด้วยอานุภาพแห่งพระธรรม
 ด้วยอานุภาพแห่งพระสงฆ์ขอความสวัสดิ
 ทั้งหลาย จงมีแก่ท่านทุกเมื่อเทอญ.

พิจารณาปัจจัยสี่

(๑๓. ธาตุปัจจเวกขณะปาฐะ)

(หันทะ มะยัง ธาตุปะฏิกูละปัจจะเวกขณะณะปาฐัง ภะณามะ เส.)

.....

(ข้อว่าด้วยจิวร) เครื่องนุ่งห่ม

ยะธาปัจจะยัง ปะวัตตะมานัง ธาตุ-
มัตตะเมเวตัง,

ยะหิหัง จีวะรัง, ตะหุปะฏญชะโก
จะ ปุคคะโล,
ธาตุมัตตะโก,
นิสสัตโต,
นิชชีโว,
สุญโญ,

สัพพานิ ปะนะ อิมานิ จีวะราणि
อะชิคุจจะนียานิ,
อิมัง ปุติกายัง ปัตตวา,

อะติวิยะ ชิคุจจะนียานิ ชายันติ,

(ข้อว่าด้วยบิณฑบาต) อาหาร

ยะธาปัจจะยัง ปะวัตตะมานัง ธาตุ-
มัตตะเมเวตัง,

ยะหิหัง ปิณฑะปาโต, ตะหุปะฏญ-

สิ่งเหล่านี้, สักว่าเป็นธาตุตาม
ธรรมชาติเท่านั้น, กำลังเป็นไป
ตามเหตุตามปัจจัยอยู่เนื่องนิจ,
สิ่งเหล่านี้ คือ จิวร; และคนผู้ใช้-
สอยจิวรนั้น,
เป็นสักว่าธาตุตามธรรมชาติ,
มิได้เป็นสัตว์ะอันยังยืน,
มิได้เป็นชีวะอันเป็นบุรุษบุคคล,
ว่างเปล่าจากความหมายแห่งความ
เป็นตัวตน,
ก็จิวรทั้งหมดนี้ไม่เป็นของน่าเกลียด
มาแต่เดิม,
ครั้งมาถูกเข้ากับกาย อันเนาอยู่
เป็นนิจนี้แล้ว,
ย่อมกลายเป็นของน่าเกลียดอย่าง
ยิ่งไปด้วยกัน,

สิ่งเหล่านี้, เป็นสักว่าธาตุตาม
ธรรมชาติเท่านั้น, กำลังเป็นไป
ตามเหตุตามปัจจัยอยู่เนื่องนิจ,
สิ่งเหล่านี้ คือ บิณฑบาต, และคน

ชะโก จะ ปุคคะโล,
 ชาติมัตตะโก,
 นิสสัตโต,
 นิชชีโว,
 สุญโญ,

สัพโพ ปะนายัง ปิณฑะปาโต
 อะชิตฺถะนิโย,
 อิมัง ปุติกายัง ปัตวา,

อะติวิยะ ชิตฺถะนิโย ชายะติ. ฯ

(ข้อว่าด้วยเสนาสนะ) ที่อยู่อาศัย
 ยะถาปัจจะยัง ปะวัตตะมานัง
 ชาติมัตตะเมเวตัง,

ยะทิทัง เสนาสนะนัง, ตะหุปะภุญ-
 ชะโก จะ ปุคคะโล,
 ชาติมัตตะโก,
 นิสสัตโต,
 นิชชีโว,
 สุญโญ,

สัพพานิ ปะนะ อิมานิ เสนาสะ-
 นานิ อะชิตฺถะนิยานิ,

ผู้บริโภคนิเวศนาที่นั้น,
 เป็นสักว่าชาติตามธรรมชาติ,
 มิได้เป็นสัตว์ะอันยังยืน,
 มิได้เป็นชีวะอันเป็นบุรุษบุคคล,
 วางเปล่าจากความหมายแห่งความ
 เป็นตัวตน,
 ก็นิเวศนาทั้งหมดนี้, ไม่เป็นของ
 นำเกลียดมาแต่เดิม,
 ครั้นมาถูกเข้ากับกาย อันเนาอยู่
 เป็นนิจนี้แล้ว,
 ย่อมกลายเป็นของนำเกลียดอย่าง
 ยิ่งไปด้วยกัน,

สิ่งเหล่านี้, เป็นสักว่าชาติตาม-
 ธรรมชาติเท่านั้น, กำลังเป็นไป
 ตามเหตุตามปัจจัยอยู่เนื่องนิจ,
 สิ่งเหล่านี้คือ เสนาสนะ, และคนผู้
 ใช้อยู่เสนาสนะนั้น,
 เป็นสักว่าชาติตามธรรมชาติ,
 มิได้เป็นสัตว์ะอันยังยืน,
 มิได้เป็นชีวะอันเป็นบุรุษบุคคล,
 วางเปล่าจากความหมายแห่งความ
 เป็นตัวตน,
 ก็เสนาสนะทั้งหมดนี้, ไม่เป็น
 ของนำเกลียดมาแต่เดิม,

อิมัง ปุติกายัง ปัตวา,

อะติวิยะ ชิคฺขะณีนยานิ ชายันติ. ฯ

(ข้อว่าด้วยกิเลสเกสัช) ยารักษาโรค
ยะถาปัจจะยัง ปะวัตตะมานัง ธาตุ-
มัตตะเมเวตัง,

ยะทิทัง คิลานะปัจจะยะเกสัชชะ-
ปะริกขาโร, ตะทุปะภุญชะโก จะ
ปุคคะโล,
ธาตุมัตตะโก,
นิสสัตโต,
นิชชีโว,
สุญญู,

สัพโพ ปะนายัง คิลานะปัจจะ-
ยะเกสัชชะปะริกขาโร อะชิคฺขะณีนโย,
อิมัง ปุติกายัง ปัตวา,

อะติวิยะ ชิคฺขะณีนโย ชายะติ.

ครั้นมาถูกเข้ากับกายอันเนาอยู่
เป็นนิจนี้แล้ว,

ย่อมกลายเป็นของน่าเกลียดอย่าง
ยิ่งไปด้วยกัน,

สิ่งเหล่านี้, เป็นสักว่าธาตุตาม
ธรรมชาติเท่านั้น, กำลังเป็นไป
ตามเหตุตามปัจจัยอยู่เนื่องนิจ,
สิ่งเหล่านี้คือ เกสัชบริหารอัน
เกื้อกูลแก่คนไข้, และคนผู้บริโภคนั้น,
เกสัชบริหารนั้น,

เป็นสักว่า ธาตุตามธรรมชาติ,
มิได้เป็นสัตว์ะอันยั่งยืน,
มิได้เป็นชีวะอันเป็นบุรุษบุคคล,
ว่างเปล่าจากความหมายแห่งความ
เป็นตัวตน,

ก็กิเลสเกสัชบริหารทั้งหมดนี้, ไม่
เป็นของน่าเกลียดมาแต่เดิม,
ครั้นถูกเข้ากับกาย อันเนาอยู่เป็น
นิจนี้แล้ว,

ย่อมกลายเป็นของน่าเกลียดอย่างยิ่ง
ไปด้วยกัน.

☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆

ปรีโยทเปยฺย อุตตานํ

จิตฺตเกฺลเสหิ ปณฺทิตุ.

บัณฑิตพึงทำตนให้ผ่องแผ้วจากเครื่องเศร้าหมองจิต

คำอาราธนา

(ตั้งนะโม ๓ จบ ก่อนกล่าวคำอาราธนาศีล)

คำอาราธนาศีล ๕

มะยัง ภันเต (วิสุง วิสุง รักขะณัตถายะ) ติสระเณนะ สะหะ
ปัญจะ สีลานิ ยาจามะ

ทุติยัมปิ มะยัง ภันเต (วิสุง วิสุง รักขะณัตถายะ) ติสระเณนะ
สะหะ ปัญจะ สีลานิ ยาจามะ

ตะติยัมปิ มะยัง ภันเต (วิสุง วิสุง รักขะณัตถายะ) ติสระเณนะ
สะหะ ปัญจะ สีลานิ ยาจามะ

ท่านผู้เจริญ ข้าพเจ้าทั้งหลายขอสมათานศีล ๕ กับสรณะ ๓

☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆

คำอาราธนาศีล ๘

มะยัง ภันเต ติสระเณนะ สะหะ อัญญะ สีลานิ ยาจามะ
ทุติยัมปิ มะยัง ภันเต ติสระเณนะ สะหะ อัญญะ สีลานิ ยาจามะ
ตะติยัมปิ มะยัง ภันเต ติสระเณนะ สะหะ อัญญะ สีลานิ ยาจามะ

ท่านผู้เจริญ ข้าพเจ้าทั้งหลายขอสมათานศีล ๘ กับสรณะ ๓

☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆

คำอาราธนาอุโบสถศีล

มะยัง ภันเต ติสระเณนะ สะหะ อัญญังคะสะมันนาคะตัง
อุโปสะถัง ยาจามะ,

ทุติยัมปิ มะยัง ภันเต ติสระเณนะ สะหะ อัญญังคะสะมัน
นาคะตัง อุโปสะถัง ยาจามะ,

ตะติยัมปิ มะยัง ภันเต ติสระเณนะ สะหะ อัญญังคะสะมัน
นาคะตัง อุโปสะถัง ยาจามะ,

ท่านผู้เจริญ ข้าพเจ้าทั้งหลายขอสมათานศีลอุโบสถประกอบพร้อม
องค์ ๘ กับสรณะ ๓

☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆

คำสมาทานศีล-แปด

- ข้อ ๑. ปาณาติปาตา, เวระมะณี สิกขาปะทัง สะมาทิยามิ,
ข้าพเจ้าขอสมาทานสิกขาบท คือเว้นจากการฆ่าสัตว์ด้วยตนเอง
และใช้ผู้อื่นฆ่า
- ข้อ ๒. อะทินนาทานา, เวระมะณี สิกขาปะทัง สะมาทิยามิ,
ข้าพเจ้าขอสมาทานสิกขาบท คือเว้นจากการถือเอาสิ่งของที่เจ้าของ
เขาไม่ได้ให้
- ข้อ ๓. (ศีลห้า) กาเมสุมิจฉาราทา, เวระมะณี สิกขาปะทัง สะมาทิยามิ,
ข้าพเจ้าขอสมาทานสิกขาบท คือเว้นจากการประพฤติดิฉิดในกาม
- ข้อ ๓. (ศีลแปด) อะพรัธัมมะจะริยา, เวระมะณี สิกขาปะทัง สะมาทิยามิ,
ข้าพเจ้าขอสมาทานสิกขาบท คือเว้นจากการกระทำอันไม่ใช่
พรหมจรรย์
- ข้อ ๔. มุสาวาทา, เวระมะณี สิกขาปะทัง สะมาทิยามิ,
ข้าพเจ้าขอสมาทานสิกขาบท คือเว้นจากการพูดไม่จริง
- ข้อ ๔. สุราเมระยะมัชชะปะมาทัฏฐานา, เวระมะณี สิกขาปะทัง สะมาทิยามิ,
ข้าพเจ้าขอสมาทานสิกขาบท คือเว้นจากการดื่มสุราและเมรัย
อันเป็นที่ตั้งแห่งความประมาท
- ข้อ ๖. (ศีลแปด) วิกาละโภชะนา, เวระมะณี สิกขาปะทัง สะมาทิยามิ,
ข้าพเจ้าขอสมาทานสิกขาบท คือเว้นจากการบริโภคอาหาร
ในเวลาวิกาล
- ข้อ ๗. (ศีลแปด) นัจจะคีตะวาทิตะวิสูกะทัสสะนะ, มาลาคันธะวิเลปะนะ ธารณะ
มณทะนะวิภูสะนัฏฐานา, เวระมะณี สิกขาปะทัง สะมาทิยามิ,
ข้าพเจ้าขอสมาทานสิกขาบท คือเว้นจากการฟ้อนรำ การขับเพลง

การดนตรี การดูการเล่น ชนิดเป็นข้าศึกต่อกุศล การตัดทรงสวมใส่
การประดับ การตกแต่งตนด้วยพวงมาลา ด้วยเครื่องกลั่นและเครื่อง
ผัดหน้า

ข้อ ๘. (ศีลแปด) อุกาสะยะนะมะหาสะยะนา, เวระมะณี ลิกขาปะทัง สะมาதியามิ,
ข้าพเจ้าขอสมาทานสิกขาบท คือเว้นจากการนั่ง นอน บนที่นอนสูง
และที่นอนใหญ่

อิมานิ อัมมูระ ลิกขาปะทานิ สะมาதியามิ

(กล่าว ๓ ครั้ง เฉพาะผู้สมาทานศีลแปด)

☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆

วิธีเดินจงกรม ๖ ระยะ

พระอาจารย์สมชาติ ธมฺมโชโต

สำนักปฏิบัติแสงธรรมสองชีวิต

ระยะที่ ๑	ขวาย่างหนอ ซ้ายย่างหนอ ขวาย่างหนอ
ระยะที่ ๒	ยกหนอ ย่างหนอ เหยียบหนอ
ระยะที่ ๓	ยกส้นหนอ ยกหนอ ย่างหนอ เหยียบหนอ
ระยะที่ ๔	ยกส้นหนอ ยกหนอ ย่างหนอ เตะหนอ กดหนอ
ระยะที่ ๕	ยกส้นหนอ ยกหนอ ย่างหนอ เตะหนอ กดหนอ ยกหนอ เหยียบหนอ ยกส้นหนอ กดหนอ
ระยะที่ ๖	ยกส้นหนอ ยกหนอ ย่างหนอ เตะหนอ ยกเข้าหนอ ยกหนอ ย่างหนอ ลงหนอ เตะหนอ กดหนอ

ภาค ๓ คำถวายทาน

(๑. คำถวายพระพุทธรูป)

นะโม ตัสสะ ภะคะวะโต อะระหะโต สัมมาสัมพุทธัสสะ (กล่าว ๓ จบ)

มะยัง ภันเต, อิมัง, พุทธะปะฏิมาการัง, ภิกขุสังฆัสสะ, โอโณชะยามะ,
สาธุโน ภันเต, ภิกขุสังโฆ,

อิมัง, พุทธะปะฏิมาการัง, ปะฏิคคัณหาตุ, อัมหากัญเจะ, มาตาปิตุ
อาทีนัญเจะ, ปิยะชนานัง, ทีฆะรัตตัง, หิตายะ, สุขายะ, สังวัตตะตุ.

(คำแปล) ข้าแต่พระภิกษุสงฆ์ผู้เจริญ ข้าพเจ้าทั้งหลาย ขอน้อมถวายพระพุทธรูปปฏิมากร
องค์นี้ (พร้อมด้วยพระอัครสาวกมีพระโมคคัลลานะ พระสารีบุตร) แต่พระภิกษุสงฆ์
ขอพระภิกษุสงฆ์จงรับพระพุทธรูปปฏิมากรองค์นี้ (พร้อมด้วยพระโมคคัลลานะพระสารีบุตร)
อันเป็นของข้าพเจ้าทั้งหลาย เพื่อประโยชน์ และความสุขแก่ข้าพเจ้าทั้งหลาย แก่ปิตุชน
ทั้งหลาย มีบิดา มารดา ญาติสนิทมิตรสหายครูอุปัชฌาย์ อาจารย์ เทวดา เทพ พรหม
เจ้ากรรมนายเวร และสรรพสัตว์ทั้งหลายด้วย ตลอดกาลนาน เทอญ.

(๒. คำถวายคัมภีร์พระธรรม)

นะโม ตัสสะ ภะคะวะโต อะระหะโต สัมมาสัมพุทธัสสะ (กล่าว ๓ จบ)

มะยัง ภันเต, อิมัง, สะปะริวารัง, โปฏฐะกะคันถัง, พะหุชะนะ
หิตายะ, พะหุชะนะสุขายะ, มะหาเถเรหิ, ยุตตัมปะยุตตัง, รัมมิกัง, รัมมะ
ลัทธัง, จาตุททิสัสสะ, ภิกขุสังฆัสสะ, โอโณชะยามะ, สาธุโน ภันเต, ภิกขุสังโฆ,
อิมัง, สะปะริวารัง, โปฏฐะกะคันถัง, พะหุชะนะหิตายะ, พะหุชะนะสุขายะ,
มะหาเถเรหิ, ยุตตัมปะยุตตัง, รัมมิกัง, รัมมะลัทธัง, ปะฏิคคัณหาตุ, อัมหากัง,
ทีฆะรัตตัง, หิตายะ, สุขายะ.

(คำแปล) ข้าแต่พระสงฆ์ผู้เจริญ ข้าพเจ้าทั้งหลาย ขอน้อมถวาย ซึ่งคัมภีร์พระธรรม
อันพระมหาเถระทั้งหลาย ชำระสอบทานแล้วอันเกิดขึ้นโดยชอบธรรมอันได้มาโดย
ชอบธรรม กับทั้งบริวารนี้ แก่พระสงฆ์ผู้มีในทิศทั้ง ๔ ขอพระภิกษุสงฆ์จงรับ ซึ่งคัมภีร์
พระธรรมอันพระมหาเถระทั้งหลาย ชำระสอบทานแล้วอันเกิดขึ้นโดยชอบธรรม อันได้
มาโดยชอบธรรม กับทั้งบริวารนี้ ของข้าพเจ้าทั้งหลาย เพื่อประโยชน์และความสุข
แก่ข้าพเจ้าทั้งหลาย สิ้นกาลนาน เทอญ.

(๓. คำถวายพระไตรปิฎกพร้อมทั้งตู้)

นะโม ตัสสะ ภะคะวะโต อะระหะโต สัมมาสัมพุทธัสสะ (กล่าว ๓ จบ)

ยัคเข ภันเต, สังฆโม, ปะฏิชานาตุ, มะยัง ภันเต, เอตัง, เตปิฎกะกัง, สัมมัญชุตัง, พุทธะปริสาเย, สัมมาปะฏิปัตติโสภะณายะ, นิยาเหมมะ, สาธุโน ภันเต, พุทธะปริสาเย, สัมมาปะฏิปัตติโสภะณายะ, เตปิฎกะกัสสะ, ทานัสสะ, อาณิสสโส, อัมหากัญเจะ, มาตาปิตุอาทีนัญเจะ, ปิยะชะนัง, ที่มะรัตตัง, หิตายะ, สุขายะ.

(คำแปล) ข้าแต่พระสงฆ์ผู้เจริญ ขอพระสงฆ์จงรับทราบ ข้าพเจ้าทั้งหลายขอมอบถวายหนังสือพระไตรปิฎกพร้อมทั้งตู้นี้ แก่พระสงฆ์เพื่อความมั่งคั่งแห่งสัมมาปฏิบัติของพุทธบริษัท ขออาณิสสแห่งการถวายพระไตรปิฎกพร้อมทั้งตู้นี้ เพื่อความมั่งคั่งแห่งสัมมาปฏิบัติของพุทธบริษัทนี้ ของข้าพเจ้าทั้งหลายจงเป็นไปเพื่อประโยชน์และความสุขแก่ข้าพเจ้าทั้งหลายด้วย แก่ปวงชนทั้งหลาย มีมารดาบิดาเป็นต้นด้วย ตลอดกาลนานเทอญ.

(๔. คำถวายทาน ประเภตมตกัตตอุทิศให้ผู้ตาย)

(แด่พระสงฆ์)

นะโม ตัสสะ ภะคะวะโต อะระหะโต สัมมาสัมพุทธัสสะ (กล่าว ๓ จบ)

อิมานิ มะยัง ภันเต, มะตะกะกัตตานิ, สะปะริวารานิ, ภิกขุสังฆัสสะ, โอโณชะยามะ, สาธุโน ภันเต, ภิกขุสังฆโม, อิมานิ, มะตะกะกัตตานิ, สะปะริวารานิ, ปะฏิคคัณหาตุ, อัมหากัญเจะ, มาตาปิตุอาทีนัญเจะ, ญาคะกานัง, กาละกะกานัง, ที่มะรัตตัง, หิตายะ, สุขายะ.

(คำแปล) ข้าแต่พระสงฆ์ผู้เจริญ ข้าพเจ้าทั้งหลาย ขอน้อมถวายมะตะกะกัตตอาหาร กับทั้งบริวารทั้งหลายเหล่านี้ แด่พระสงฆ์ ขอพระสงฆ์จงรับมะตะกะกัตตอาหาร กับทั้งบริวารทั้งหลายเหล่านี้ของข้าพเจ้าทั้งหลายเพื่อประโยชน์และความสุขแก่ข้าพเจ้าทั้งหลาย แก่ญาติของข้าพเจ้าทั้งหลาย มีมารดาบิดาเป็นต้นด้วย แก่.....(ออกชื่อผู้ที่จะอุทิศไปให้) ผู้ล่วงลับไปแล้วด้วยสิ้นกาลนานเทอญ.

(๕. คำถวายทาน)

(แต่พระภิกษุน้อยกว่า ๔ รูป)

นะโม ตัสสะ ภะคะวะโต อะระหะโต สัมมาสัมพุทธัสสะ (กล่าว ๓ จบ)

อิมานิ มะยัง ภันเต, สังฆะทานิ, สะปะริวารานิ, สีละวัน ตัสสะ,
 โอโณชะยามะ, สาธุโน ภันเต, สีละวันโต, อิมานิ, สังฆะทานิ, สะปะริวารานิ,
 ปะฏิคคัณหาตุ, อัมहाกัง, ทิฆะรัตตัง หิตายะ, สุขายะ.

(คำแปล) ข้าแต่พระภิกษุสงฆ์ผู้เจริญ ข้าพเจ้าทั้งหลาย ขอน้อมถวายสังฆทานกับทั้ง
 บริวารทั้งหลายเหล่านี้ แก่พระภิกษุสงฆ์ ขอพระภิกษุสงฆ์จงรับ ซึ่งสังฆทานกับทั้ง
 บริวารทั้งหลายเหล่านี้ของข้าพเจ้าทั้งหลาย เพื่อประโยชน์และความสุข แก่ข้าพเจ้า
 ทั้งหลายสิ้นกาลนานเทอญ.

(๖. คำถวายสังฆทาน)

นะโม ตัสสะ ภะคะวะโต อะระหะโต สัมมาสัมพุทธัสสะ (กล่าว ๓ จบ)

อิมานิ มะยัง ภันเต, สังฆะทานิ, สะปะริวารานิ, ภิกขุสังฆัสสะ,
 โอโณชะยามะ, สาธุโน ภันเต, ภิกขุสังโฆ, อิมานิ, สังฆะทานิ, สะปะริวารานิ,
 ปะฏิคคัณหาตุ, อัมहाกัง, ทิฆะรัตตัง, หิตายะ, สุขายะ.

(คำแปล) ข้าแต่พระภิกษุสงฆ์ผู้เจริญ ข้าพเจ้าทั้งหลาย ขอน้อมถวาย สังฆทานกับทั้ง
 บริวารทั้งหลายเหล่านี้ แก่พระภิกษุสงฆ์ ขอพระภิกษุสงฆ์จงรับ ซึ่งสังฆทานกับทั้ง
 บริวารทั้งหลายเหล่านี้ ของข้าพเจ้าทั้งหลาย เพื่อประโยชน์ และความสุข แก่ข้าพเจ้า
 ทั้งหลาย สิ้นกาลนานเทอญ.

(๗. คำถวายข้าวสาร)

นะโม ตัสสะ ภะคะวะโต อะระหะโต สัมมาสัมพุทธัสสะ (กล่าว ๓ จบ)

อิมานิ มะยัง ภันเต, ตันตุลานิ, สะปะริวารานิ, ภิกขุสังฆัสสะ, โอิโณชะยามะ, สาธุโน ภันเต, ภิกขุสังโฆ, อิมานิ, ตันตุลานิ, สะปะริวารานิ, ปะฏิคคัณหาตุ, อัมहाกัง, ทีฆะรัตตัง, หิตายะ, สุขายะ.

(คำแปล) ข้าแต่พระสงฆ์ผู้เจริญ ข้าพเจ้าทั้งหลาย ขอน้อมถวายข้าวสารกับทั้งบริวารเหล่านี้ แก่พระภิกษุสงฆ์ ขอพระภิกษุสงฆ์จงรับ ข้าวสารกับทั้งบริวารเหล่านี้ ของข้าพเจ้าทั้งหลาย เพื่อประโยชน์และความสุข แก่ข้าพเจ้าทั้งหลาย สิ้นกาลนาน เทอญ.

(๘. คำถวายสลากภัต)

นะโม ตัสสะ ภะคะวะโต อะระหะโต สัมมาสัมพุทธัสสะ (กล่าว ๓ จบ)

อิมานิ มะยัง ภันเต, ภัตตานิ, สะปะริวารานิ, อะสุกัฏฐาเน, ฐะปิตานิ, ภิกขุสังฆัสสะ, โอิโณชะยามะ, สาธุโน ภันเต, ภิกขุสังโฆ, อิมานิ, สะปะริวารานิ, ปะฏิคคัณหาตุ, อัมहाกัง, ทีฆะรัตตัง, หิตายะ, สุขายะ.

(คำแปล) ข้าแต่พระสงฆ์ผู้เจริญ ภัตตาหารกับทั้งบริวารทั้งหลายซึ่งตั้งไว้ ณ ที่โน้นนั้น ข้าพเจ้าทั้งหลาย ขอน้อมถวายแก่พระภิกษุสงฆ์ ขอพระภิกษุสงฆ์จงรับ ซึ่งภัตตาหารกับทั้งบริวารเหล่านั้นของข้าพเจ้าทั้งหลาย เพื่อประโยชน์ และความสุข แก่ข้าพเจ้าทั้งหลาย สิ้นกาลนาน เทอญ.

(๙. คำถวายยานำบำบัดความป่วยไข้)

นะโม ตัสสะ ภะคะวะโต อะระหะโต สัมมาสัมพุทธัสสะ (กล่าว ๓ จบ)

อิมานิ มะยัง ภันเต, คิลานะเภสัชชานิ, สะปะริวารานิ, สังฆัสสะ, โอิโณชะยามะ, สาธุโน ภันเต, สังโฆ, อิมานิ, คิลานะเภสัชชานิ, สะปะริวารานิ, ปะฏิคคัณหาตุ, อัมหากัญเจะ, มาตาปิตุอาทีนัญเจะ, ญาคะกาณัง, ทีฆะรัตตัง, หิตายะ, สุขายะ.

(คำแปล) ข้าแต่พระสงฆ์ผู้เจริญ ข้าพเจ้าทั้งหลาย ขอน้อมถวาย ยานำบำบัดความป่วยไข้กับทั้งเวชภัณฑ์ทั้งหลายเหล่านี้แก่พระสงฆ์ขอพระสงฆ์จงรับยานำบำบัดความป่วยไข้ และเวชภัณฑ์ทั้งหลายเหล่านี้ ของข้าพเจ้าทั้งหลายเพื่อประโยชน์และความสุข แก่ข้าพเจ้าทั้งหลายด้วย แก่ญาติทั้งหลาย มีมารดาบิดาเป็นต้นด้วย สิ้นกาลนาน เทอญ.

(๑๐. คำถวายผ้ากฐิน)

นะโม ตัสสะ ภะคะวะโต อะระหะโต สัมมาสัมพุทธัสสะ (กล่าว ๓ จบ)

อิมัง ภันเต, สะปะริวารัง, กะฐินะจีวะระทุสสัง, สังฆัสสะ, โอโณชะยามะ, สาธุโน ภันเต, สังโฆ, อิมัง, สะปะริวารัง, กะฐินะทุสสัง, ปะฏิคคัณหาตุ, ปะฏิคคะเหตฺวา จะ, อิมินา ทุสเสนะ, กะฐินัง อัตถะระตุ, อัมหากัง ทีฆะรัตตัง, หิตายะ, สุขายะ.

(คำแปล) ข้าแต่พระภิกษุสงฆ์ผู้เจริญ ข้าพเจ้าทั้งหลาย ขอน้อมถวาย ผ้ากฐินจีวร กับทั้งบริวารนี้ แก่พระภิกษุสงฆ์ ขอพระภิกษุสงฆ์จงรับผ้ากฐิน กับทั้งบริวารของ ข้าพเจ้าทั้งหลาย รับแล้วจงกรานกฐิน ด้วยผ้านี้ เพื่อประโยชน์ และความสุข แก่ข้าพเจ้าทั้งหลาย สิ้นกาลนาน เทอญ ฯ

(๑๑. คำอธิษฐานพรรษา)

นะโม ตัสสะ ภะคะวะโต อะระหะโต สัมมาสัมพุทธัสสะ (กล่าว ๓ จบ)

อิมัสมิง อาวาเส อิมัง เตมาสัง วัสสัง อุเปมิ (กล่าว ๓ จบ)

(คำแปล) เราเข้าถึงฤดูฝนในอาวาสนี้ตลอด ๓ เดือน

(เวลาอธิษฐานพึงผูกใจว่า เราจักค้างคืนในเขตอาวาสนี้ตลอด ๓ เดือน เมื่อมีความจำเป็นจะต้องไปค้างคืนที่อื่นพึงตัดาหะไป)

(๑๒. คำสัตตาทะ)

สัตตาทะกะระณียัง กิจจัง เม อัตถิ ตัสมา มะยา คันตัพพัง
อิมัสมิง สัตตาทัพภันตะเร นีวัตตีสสามิ.

(คำแปล) กิจที่ควรกระทำในเจ็ดวันของข้าพเจ้ามีอยู่ เพราะฉะนั้นข้าพเจ้าพึงไป
ข้าพเจ้าจะกลับมาภายในเจ็ดวันนี้.

(๑๓. คำปวารณาออกพรรษา)

สังฆัมภันเต ปะวาเรมิ ทิฏฐะเน วา สุเตนะ วา ปะริสังกายะ วา
วะทันตุ มัง आयัสมันโต อะนุกัมปัง อุปาทายะ ปัสสันโต ปะฏิกกระริสสามิ ฯ

ทุติยัมปิ ภันเต สังฆัง ปะวาเรมิ ทิฏฐะเน วา สุเตนะ วา ปะริสังกา
ยะ วา วะทันตุ มัง आयัสมันโต อะนุกัมปัง อุปาทายะ ปัสสันโต ปะฏิกกระริส
สามิ ฯ

ตะติยัมปิ ภันเต สังฆัง ปะวาเรมิ ทิฏฐะเน วา สุเตนะ วา ปะริสังกา
ยะ วา วะทันตุ มัง आयัสมันโต อะนุกัมปัง อุปาทายะ ปัสสันโต ปะฏิกกระริส
สามิ ฯ

(๑๔. คำถวายผ้าป่า)

อิมานิ มะยัง ภันเต, ปังสุกุละจีวะรานิ, สะปะริวารานิ, ภิกขุสังฆัสสะ,
โธโณชะยามะ, สาธุโน ภันเต, ภิกขุสังโฆ, อิมานิ, ปังสุกุละจีวะรานิ, สะปะริ
วารานิ, ปะฏิคคัณหาตุ, อัมहाกัง, ทีฆะรัตตัง, หิตายะ สุขายะ.

(คำแปล) ข้าแต่พระสงฆ์ผู้เจริญ ข้าพเจ้าทั้งหลาย ขอน้อมถวายผ้าบังสุกุลจีวร กับทั้ง
บริวารเหล่านี้ แด่พระภิกษุสงฆ์ ขอพระภิกษุสงฆ์จงรับ ผ้าบังสุกุลจีวรกับทั้งบริวาร
เหล่านี้ ของข้าพเจ้าทั้งหลาย เพื่อประโยชน์ เพื่อความสุข แก่ข้าพเจ้าทั้งหลาย ล้น
กาลนาน เทอญ.

หมายเหตุ คำว่า "อิมานิ" ทุกแห่ง ใช้เมื่อของถวายได้คงอยู่เบื้องหน้าของพระสงฆ์แล้ว ถ้าของที่ถวายได้
คงอยู่ที่อื่น (เช่น จีวรพาดอยู่บนต้นไม้) แต่กล่าวถวาย ณ ธรรมศาลา ดังนี้ ให้ใช้คำ "เอตานิ" แทน "อิมานิ"
ทุกแห่ง

(๑๕. คำชักผ้าป่า)

อิมัง ปังสุกุละจีวะรัง อัสสามิกัง มัยหัง ปาปุณนาคิ

(คำแปล) ผ้าบังสุกุลอันนี้ เป็นผ้าไม่มีเจ้าของหวงแหน ย่อมถึงแก่ข้าพเจ้า

(๑๖. คำถวายสถานที่สร้างวัด)

นะโม ตัสสะ ภะคะวะโต อะระหะโต สัมมาสัมพุทธัสสะ (กล่าว ๓ จบ)

ยัคเข ภันเต สังโฆ, ปะฏิขานาตุ, มะยัง ภันเต, เอตังเขตตะวัตถุส, สะปะริวารัง, จาตุททิสัสสะ, ภิกขุสังฆัสสะ, อาคะตานุคัสสะ, อาวาสะกัระณัตถายะ, สังฆัสสะ, นิยาเยมะ, สาธุโน ภันเต, อะยัง, จาตุททิสัสสะ, ภิกขุสังฆัสสะ, อาคะตานุคัสสะ, อาวาสะกัระณัตถายะ, เขตตะวัตถุสสะทานัสสะ, อานิสังโส, อัมหากัญเจะ, มาตาปิตุอาทีนัญเจะ, ปิยะชะนัง, ที่มะรัตตัง, หิตายะ, สุขายะ, สังวัตตะตุ.

(คำแปล) ข้าแต่พระสงฆ์ผู้เจริญ ขอพระสงฆ์จงรับทราบข้าพเจ้าทั้งหลาย ขอมอบถวายพื้นที่ พร้อมกับของบริวารแก่สงฆ์ เพื่อประโยชน์เป็นสถานที่สร้างวัด สำหรับพระภิกษุสงฆ์ ผู้อยู่ในทิศทั้ง ๔ ทั้งที่มาแล้วและยังมิได้มา ขออานิสงส์แห่งการถวายพื้นที่เพื่อประโยชน์เป็นสถานที่สร้างวัดสำหรับพระภิกษุสงฆ์ ผู้อยู่ในทิศทั้ง ๔ ทั้งที่มาแล้วและยังมิได้มานี้ ของข้าพเจ้าทั้งหลาย จงเป็นไปเพื่อประโยชน์ เพื่อความสุขแก่ข้าพเจ้าทั้งหลายด้วยแก่ปิตุชนทั้งหลายมีบิดามารดาเป็นต้นด้วยตลอดกาลนานเทอญ.

(๑๗. คำถวายศาลาการเปรียญ)

นะโม ตัสสะ ภะคะวะโต อะระหะโต สัมมาสัมพุทธัสสะ (กล่าว ๓ จบ)

ยัคเข ภันเต สังโฆ, ปะฏิขานาตุ, มะยัง ภันเต, เอตังธัมมะสะภาสาลัง, สะปะริวารัง, พุทธะสาสะนิกานัง, ธัมมัสสะวะนาที, ปุญญะกัระณัตถายะ, พุทธะสาสะเน, นิยาเยมะ, สาธุโน ภันเต, อะยัง, พุทธะสาสะนิกานัง, ธัมมัสสะวะนาที, ปุญญะกัระณัตถายะ, ธัมมัสสะภาสาละเย, ทานัสสะ, อานิสังโส, อัมหากัญเจะ, มาตาปิตุอาทีนัญเจะ, ปิยะชะนัง, ที่มะรัตตัง, หิตายะ, สุขายะ, สังวัตตะตุ.

(คำแปล) ข้าแต่พระสงฆ์ผู้เจริญ ขอพระสงฆ์จงรับทราบ ข้าพเจ้าทั้งหลายขอมอบถวายศาลาการเปรียญหลังนี้ พร้อมกับของบริวารไว้ในพระพุทธศาสนา เพื่อประโยชน์เป็นสถานที่บำเพ็ญบุญกุศล มีการฟังธรรมเป็นต้น สำหรับพุทธศาสนิกชนทั้งหลาย

ขออานิสงส์ แห่งการถวายศาลาการเปรียญ เพื่อประโยชน์เป็นสถานที่บำเพ็ญบุญกุศล มีการฟังธรรมเป็นต้น สำหรับพุทธศาสนิกชนทั้งหลายนี้ของข้าพเจ้าทั้งหลายจงเป็นไป เพื่อประโยชน์ เพื่อความสุขแก่ข้าพเจ้าทั้งหลายด้วย แก่ปิตุชนทั้งหลาย มีมารดาบิดา เป็นต้นด้วย ตลอดกาลนานเทอญ.

(๑๘. คำถวายขุ่มประตู่)

นะโม ตัสสะ ภะคะวะโต อะระหะโต สัมมาสัมพุทธัสสะ (กล่าว ๓ จบ)

ยัคเข ภันเต สังโฆ, ปะฏิขานาตุ, มะยัง ภันเต, เอตังหะวา ระโกฏฐะกัง, สะปะริวารัง, พุทธัสสะ, ปุชเชนัตถายะ, สังฆัสสะ, นิยยาเทมะ, สาธุโน ภันเต, อะยัง, พุทธัสสะ, อัมหากัญเจะ, มาตาปิตุอาทีนัญเจะ, ปิยะชะนาณัง ทีฆะรัตตัง, หิตายะ, สุขายะ.

(คำแปล) ข้าแต่พระสงฆ์ผู้เจริญ ขอพระสงฆ์จงรับทราบ ข้าพเจ้าทั้งหลายขอมอบถวายขุ่มประตู่พร้อมกับของบริวารนี้แก่พระสงฆ์เพื่อเป็นพุทธบูชา ขออานิสงส์แห่งการถวายขุ่มประตู่ เพื่อเป็นพุทธบูชาของข้าพเจ้าทั้งหลาย จงเป็นไปเพื่อประโยชน์ และความสุขแก่ข้าพเจ้าทั้งหลาย แก่ปิตุชนทั้งหลาย มีมารดาบิดา เป็นต้น สิ้นกาลนานเทอญ.

(๑๙. คำถวายเสนาสนะกุฏิวิหาร)

นะโม ตัสสะ ภะคะวะโต อะระหะโต สัมมาสัมพุทธัสสะ (กล่าว ๓ จบ)

อิมานิ มะยัง ภันเต, เสนาสนะนานิ, สะปะริวารานิ, อาคะตานุคคะ ตัสสะ, จาตุหทิสัสสะ, ภิกขุสังฆัสสะ, นิยยาเทมะ, สาธุโน ภันเต, ภิกขุสังโฆ, อิมานิ, เสนาสนะนานิ, สะปะริวารานิ, ปะฏิคคัณหาตุ, อัมหากัง, ทีฆะรัตตัง, หิตายะ, สุขายะ.

(คำแปล) ข้าแต่พระภิกษุสงฆ์ผู้เจริญ ข้าพเจ้าทั้งหลาย ขอมอบถวายเสนาสนะ พร้อมทั้งเครื่องบริวารเหล่านี้ แด่พระภิกษุสงฆ์ ผู้อยู่ในทิศทั้ง ๔ ที่มาแล้วก็ดี และยังไม่มาก็ดี ขอพระภิกษุสงฆ์จงรับเสนาสนะ พร้อมทั้งเครื่องบริวารเหล่านี้ ของข้าพเจ้าทั้งหลาย เพื่อประโยชน์ และความสุข แก่ข้าพเจ้าทั้งหลาย ตลอดกาลนานเทอญ.

(๒๐. คำถวายเวจกุฎี)

นะโม ตัสสะ ภะคะวะโต อะระหะโต สัมมาสัมพุทธัสสะ (กล่าว ๓ จบ)

มะยัง ภันเต, อิมัง, วัจจะกุฎิง, อาคะตานุคัสสะ, จาตุททิสัสสะ ภิกขุสังฆัสสะ, โอนะชยามะ, สาธุโน ภันเต, ภิกขุสังโฆ, อิมัง, วัจจะกุฎิง, ปะฏิคคัณหาตุ, อัมหากัง, ทิฆะรัตตัง, หิตายะ, สุขายะ.

(คำแปล) ข้าแต่พระสงฆ์ผู้เจริญ ข้าพเจ้าทั้งหลาย ขอน้อมถวาย เวจกุฎีหลังนี้ แก่พระภิกษุสงฆ์ ผู้มีในทิศทั้ง ๔ ที่มาแล้วก็ดี ยังไม่มาก็ดี ขอพระภิกษุสงฆ์จงรับ เวจกุฎีหลังนี้ ของข้าพเจ้าทั้งหลาย เพื่อประโยชน์และความสุข แก่ข้าพเจ้าทั้งหลาย สิ้นกาลนาน เทอญ.

(๒๑. คำถวายเทียนพรรษา)

นะโม ตัสสะ ภะคะวะโต อะระหะโต สัมมาสัมพุทธัสสะ (กล่าว ๓ จบ)

ยัคเข ภันเต สังโฆ, ปะฏิขานาตุ มะยัง ภันเต, เอตัง ปะทีปัง สะปะริวารัง, เตมาสัง พุทธัสสะ, ปุชเชนัตถายะ, อิมัสมิง, อุโปสะถาคาเร (วิหาร) นียยาเทมะ, สาธุโน ภันเต, อะยัง เตมาสัง, พุทธัสสะ, ปุชเชนัตถายะ, ปะทีปะทานัสสะ อานิสังโส, อัมหากัญเจะ, มาตาปิตุอาทีนัญเจะ, ปิยะชนานัง, ทิฆะรัตตัง, หิตายะ, สุขายะ, สังวัตตะตุ.

(คำแปล) ข้าแต่พระภิกษุสงฆ์ผู้เจริญ ขอพระสงฆ์จงรับทราบ ข้าพเจ้าทั้งหลายขอมอบ ถวายเทียนพรรษา กับทั้งบริวารทั้งหลายเหล่านี้ไว้ ณ พระอุโบสถ (วิหาร) นี้ เพื่อเป็น พุทธบูชาตลอดพรรษา ขออาณิสต์แห่งการถวาย เทียนพรรษานี้ ของข้าพเจ้าทั้งหลาย จงเป็นไปเพื่อประโยชน์ และความสุขแก่ข้าพเจ้าทั้งหลาย แก่ปิตุชนทั้งหลาย มีมารดา บิดาเป็นต้นด้วย สิ้นกาลนานเทอญ.

(๒๒. คำถวายเทียนพรรษาพร้อมผ้าอาบน้ำฝน)

นะโม ตัสสะ ภะคะวะโต อะระหะโต สัมมาสัมพุทธัสสะ (กล่าว ๓ จบ)

อิมานิ มะยัง ภันเต, วัสสิกะสาฎิกานิ, เจะ วัสสิกะปะทีปานิ จะ, สะปะริวารานิ, ภิกขุสังฆัสสะ, โอนะชยามะ สาธุโน ภันเต, ภิกขุสังโฆ,

อิมานี, วัสลิกะสาฎิกานี, เจวะ, วัสลิกะปะทีปานี จะ, สะปะริวารานี, ปะฏิคคัณหาตุ, อัมหากัญเจวะ, มาตาปิตุอาทีนัญจะ, ปิยะชะนันัง, ทีฆะรัตตัง, หิตายะ, สุขายะ.

(คำแปล) ข้าแต่พระภิกษุสงฆ์ผู้เจริญ ข้าพเจ้าทั้งหลาย ขอน้อมถวายผ้าอาบน้ำฝน และเทียนพรรษา กับทั้งบริวารทั้งหลายเหล่านี้ แด่พระภิกษุสงฆ์ ขอพระภิกษุสงฆ์ จงรับผ้าอาบน้ำฝน และเทียนพรรษากับทั้งบริวารทั้งหลายเหล่านี้ ของข้าพเจ้าทั้งหลาย เพื่อประโยชน์ และความสุข แก่ข้าพเจ้าทั้งหลาย แก่ปิตุชนทั้งหลายมีมารดาบิดา เป็นต้น สิ้นกาลนานเทอญ.

(๒๓. คำถวายผ้าจํานำพรรษา)

นะโม ตัสสะ ภะคะวะโต อะระหะโต สัมมาสัมพุทธัสสะ (กล่าว ๓ จบ)

อิมานี มะยัง ภันเต, วัสสาวาสิกะจีวะรานี, ภิกขุสังฆัสสะ, โอโณชะยามะ, สารุโน ภันเต, ภิกขุสังโฆ, อิมานี, วัสสาวาสิกะจีวะรานี, ปะฏิคคัณหาตุ, อัมหากัง, ทีฆะรัตตัง, หิตายะ, สุขายะ.

(คำแปล) ข้าแต่พระภิกษุสงฆ์ผู้เจริญ ข้าพเจ้าทั้งหลาย ขอน้อมถวาย ซึ่งผ้าจํานำพรรษาทั้งหลายเหล่านี้แด่พระภิกษุสงฆ์ ขอพระภิกษุสงฆ์จงรับซึ่งผ้าจํานำพรรษาทั้งหลายเหล่านี้ ของข้าพเจ้าทั้งหลายเพื่อประโยชน์และความสุข แก่ข้าพเจ้าทั้งหลาย ตลอดกาลนานเทอญ.

(๒๔. คำถวายผ้าวัสสิกสาฎก) (ผ้าอาบน้ำฝน)

นะโม ตัสสะ ภะคะวะโต อะระหะโต สัมมาสัมพุทธัสสะ (กล่าว ๓ จบ)

อิมานี มะยัง ภันเต, วัสลิกะสาฎิกานี, สะปะริวารานี, ภิกขุสังฆัสสะ, โอโณชะยามะ, สารุโน ภันเต, ภิกขุสังโฆ, อิมานี, วัสลิกะสาฎิกานี, สะปะริวารานี, ปะฏิคคัณหาตุ, อัมหากัง, ทีฆะรัตตัง, หิตายะ, สุขายะ.

(คำแปล) ข้าแต่พระสงฆ์ผู้เจริญ ข้าพเจ้าทั้งหลาย ขอน้อมถวาย ผ้าอาบน้ำฝน กับทั้งบริวารเหล่านี้ แก่พระภิกษุสงฆ์ขอพระภิกษุสงฆ์จงรับ ผ้าอาบน้ำฝนกับทั้งบริวารเหล่านี้ ของข้าพเจ้าทั้งหลาย เพื่อประโยชน์และความสุข แก่ข้าพเจ้าทั้งหลาย สิ้นกาลนานเทอญ.

(๒๕. คำถวายดอกไม้ รูป เทียนเพื่อบูชา)

นะโม ตัสสะ ภะคะวะโต อะระหะโต สัมมาสัมพุทธัสสะ (กล่าว ๓ จบ)

อิมานิ มะยัง ภันเต, ที่ปะธูปะปปะวะระรานิ, ระตะนัตตะยัสสะเว, อะภิปุชมะ, อัมหากัง, ระตะนัตตะยัสสะ ปุชา, ที่มะรัตตัง, หิตะสุขาวะหา, โหตุ, อาสะวักขะยัปปัตติยา.

(คำแปล) ข้าแต่พระสงฆ์ผู้เจริญ ข้าพเจ้าทั้งหลายขอบูชารูปเทียนและดอกไม้อันประเสริฐ เหล่านี้ แก่พระรัตนตรัย กิริยาที่บูชาแก่พระรัตนตรัยนี้จึงเป็นผลนำมา ซึ่งประโยชน์และความสุขแก่ข้าพเจ้าทั้งหลายสิ้นกาลนานจงเป็นไปเพื่อให้ถึงซึ่งพระนิพพานเป็นที่สิ้นไปแห่งอาสวะกิเลส เทอญ.

(๒๖. คำถวายกระทงสำหรับลอยประทีป)

นะโม ตัสสะ ภะคะวะโต อะระหะโต สัมมาสัมพุทธัสสะ (กล่าว ๓ จบ)

มะยัง อิมินา ปะทีเปนะ อะสุกายะ นัมมะทายะ นะทียา ปุลิเนฐิตัง มุณีโน ปาทะวะลัณฐัง อะภิปุชมะ อะยัง ปะทีเปนะ มุณีโน ปาทะวะลัณฐัสสะ ปุชา อัมหากัง ที่มะรัตตัง หิตายะ สุขายะ สังวัตตะตุ.

(คำแปล) ข้าพเจ้าทั้งหลาย ขอบูชา ซึ่งรอยพระพุทธรูป ที่ตั้งอยู่เหนือหาดทราย ในแม่น้ำชื่อนัมมทานทีโน้น ด้วยประทีปนี้ กิริยาที่บูชารอยพระพุทธรูปด้วยประทีปนี้ จงเป็นไปเพื่อประโยชน์ และความสุข แก่ข้าพเจ้าทั้งหลาย สิ้นกาลนาน เทอญ.

(๒๗. คำถวายของใส่บาตร)

นะโม ตัสสะ ภะคะวะโต อะระหะโต สัมมาสัมพุทธัสสะ (กล่าว ๓ จบ)

อิหัง ทานัง, สีละวันตานัง, ภิกขุณัง, นิยยาเทมิ, สุทินนัง, ะตะเม ทานัง, อาสะวักขะยาจะหัง, นิพพานะปัจจะโย โหตุ เม.

(คำแปล) ข้าพเจ้าขอน้อมถวายทานอันนี้ แด่พระสงฆ์ผู้มีศีลทั้งหลาย ทานที่ข้าพเจ้าถวายดีแล้วนี้ จงเป็นปัจจัยให้ถึงพระนิพพานด้วยเทอญ ฯ

(๒๘. คำถวายข้าวพระพุทธ)

อิมัง สุปะพีญชนะนะสัมปันนัง สาสนัง โอทะนัง
อุทะกัง วะรัง พุทฺธัสสะ ปุเชมิ

(๒๙. คำลาข้าวพระพุทธ)

เสสัง มังคะลัง ยาจามิ

(๓๐. คำอธิษฐานเมื่อจบของต่างๆ ถวายพระ)

สุทินนัง, ะตะ เม ทานัง, อาสะวักขะยาเวหัง,
นิพพานัง โหตุ เม, อะนาคะเต กาเล.

(๓๑. คำภาวนาเวลาไปเยี่ยมศพ)

อะวัสสัง มะยา มะริตฺตัพพัง

(๓๒. คำภาวนาเวลารดน้ำศพ)

(แบบที่ ๑) กายะกัมมัง, ะจิกัมมัง, มะโนกัมมัง, อะโหสิกัมมัง, สัพพะปาปัง,
วินัสสตุ.

(แบบที่ ๒) อิหัง, มะตะกะสะรีรัง, อุทะกัง, ะยะ สิญฺจิตัง, อะโหสิกัมมัง.

(๓๓. คำถวายผ้าไตรอุทิศแก่ผู้ตาย)

อิมานิ มะยัง ภันเต ติจีวะราणि อัยยัสสะ เทมะ สาธุ โน ภันเต
อะยัง ติจีวะระปุชาวิปาโก อัมหากัง มาตาปิตุอาทีนัง ญาตีนัง กาละกะตานัง
สังวัตตะตุ อัมหากัง มาตาปิตุอาทะโย ญาตะกา ทานะ ปัตติง ละภันตุ อัมหากัง
เจตะสา

(คำแปล) ข้าแต่พระภิกษุสงฆ์ผู้เจริญ ข้าพเจ้าทั้งหลาย ขอถวายไตรจีวรนี้แก่พระ
ภิกษุสงฆ์ ข้าแต่พระภิกษุสงฆ์ผู้เจริญ อันว่าผลวิบากของการบูชาด้วยไตรจีวรนี้ จง
เป็นไปเพื่อญาติทั้งหลาย มีมารดาบิดาของข้าพเจ้าทั้งหลายเป็นต้น จงได้ส่วนแห่งทานนี้
ตามความประสงค์ ของพวกข้าพเจ้าทั้งหลาย เทอญ.

(๓๔. คำภาวนาเวลาทอดผ้าหน้าศพ)

นามะรูปัง อะนิจจัง นามะรูปัง ทุกขัง นามะรูปัง อะนัตตา.

(๓๕. คำภาวนาเวลาจุดศพ)

(แบบที่ ๑) อะสุจิ อะสุกัง กัมมัญฐานัง ภาเวติ.

(แบบที่ ๒) จุติ จุตัง อะระหัง จุติ.

(แบบที่ ๓) อะยัมปิ โข เม กาโย, เอวัง ภาวี, เอวัง รัมโม, เอวัง อะนะตีโต.

(๓๖. คำกรวดน้ำแบบสั้น)

อิหัง เม ญาตীনัง โหตุ สุขิตา โหนตุ ญาตะโย

(คำแปล) ขอบุญนี้จงสำเร็จ แก่ญาติทั้งหลาย ของข้าพเจ้าเถิด
ขอญาติทั้งหลายจงเป็นสุข ๆ เถิด

มตํ มริสฺสํ โรหฺนติ เย รุหฺนติ ลปฺนติ จ

คนใดร้องให้ถึงคนที่ตายไปแล้ว

แม้คนที่ร้องนั้นก็ต้องตายเหมือนกัน

ตํ ตณฺเฑ อนุโสเจยฺย ยํ ยํ ตสฺส น วิชฺชติ

อดีตานมฺอนุโสเจยฺย สทา มจฺจุวสํ ปตฺตํ

ถ้าจะเศร้าโศกถึงคนที่ตายไปแล้ว

ก็ควรจะเศร้าโศกถึงตนเองด้วย

ที่ตกอยู่ในอำนาจของความตายตลอดเวลา

ภาค ๔ เบ็ดเตล็ด

(๑. ชุมนุมเทวดา)

สระรัชชัง สะเสนัง สะพันธุง นะรินทัง
 ประริตตานุกาโว สะทา รักขะตุติ
 ณะริตวานะ เมตตัง สะเมตตา ภาทันตา
 อะวิกขิตตะจิตตา ประริตตัง ภาณันตุ
 ลักเค กาเม จะ รูปะ คิริสิขะระตะญฺเฏ จันตะลิกเข วิมานะ ทีเป รัฏฐะ
 จะ คาเม ตะรุวะนะคะหะเน เคหะวัตถุมหิ เขตเต ภูมมา จายันตุ เทวา
 ชะละละละวิสะเม ยักขะคันธัพพะนาคา ติฏฐันตา สันติเก ยัง มุนีวะระวะจะ
 นัง สาระโว เม สุณันตุ ฯ รัมมัสสะวะนะกาโล อะยัมภาทันตา รัมมัสสะวะนะ
 กาโล อะยัมภาทันตา

รัมมัสสะวะนะกาโล อะยัมภาทันตา ฯ

☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆

(๒. วันทาพระ)

อุกาสะ วันทามิ ภัณฑะ, เจตียัง สัพพัง สัพพัตถะฐานะสุ ปะติฏฐิตัง,
 สารีริกะธาตุ มหาโพธิง พุทธะรูปัง ลักการัง สทา, กายสา วะจะสา มะนะสา,
 เจวะ วันทาเมเต ตะถาคะเต, สะยะเน อาสะเน ฐานะ คะมะเน, จาปี
 สัพพะทา,

วันทามิ ภัณฑะ, สัพพัง อะปะราธัง ชะมะละมะ ภัณฑะ, มยาอะดัง
 ปุญญัง สามินา อะนุโมทิตัพพัง, สามินา กะดัง ปุญญัง มัยหัง ทาตัพพัง,
 สาธุ, สาธุ, สาธุ, อะนุโมทามิ ฯ

☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆

(๓. คำอาราธนาพระปริตร)

วิปตติปะฏิพาหายะ
 สัพพะสัมปัตติสัทธา,
 สัพพะทุกขะวินาสายะ
 ประริตตัง พุรุละ มังคะลัง,
 วิปตติปะฏิพาหายะ
 สัพพะสัมปัตติสัทธา,
 สัพพะภะยะวินาสายะ
 ประริตตัง พุรุละ มังคะลัง,
 วิปตติปะฏิพาหายะ
 สัพพะสัมปัตติสัทธา,
 สัพพะโรคะวินาสายะ
 ประริตตัง พุรุละ มังคะลัง.

ขอท่านทั้งหลาย จงสวดพระปริตร
 อันเป็นมงคล, เพื่อป้องกันความวิบัติ
 เพื่อความสำเร็จแห่งสมบัติทั้งปวง,
 เพื่อให้ทุกข์ทั้งปวงพินาศไป,
 ขอท่านทั้งหลายจงสวดพระปริตร
 อันเป็นมงคล เพื่อป้องกันความวิบัติ
 เพื่อความสำเร็จแห่งสมบัติทั้งปวง,
 เพื่อให้ภัยทั้งปวงพินาศไป,
 ขอท่านทั้งหลายจงสวดพระปริตร
 อันเป็นมงคล เพื่อป้องกันความวิบัติ
 เพื่อความสำเร็จแห่งสมบัติทั้งปวง,
 เพื่อให้โรคทั้งปวงพินาศไป.

☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆

(๔. บทอนุโมทนา)

อนุโมทนารัมภคาถา

ยะธา วาริระหา ปุรา ประริปุเรนติ ห้วงน้ำที่เต็ม ย่อมยังสมุทรสาครให้
 สาครัง,
 เอะวะเมวะ อีโต ทินนัง เปตานัง
 อุปะกัปปะติ.
 อิจฉิตัง ปัตถิตัง ตุมห์หัง,
 ขิปปะเมวะ สะมิชฌะตุ,
 สัพเพ ปุเรนตุ สังกัปปา,
 จันโท ปิณณะระโส ยะธา.
 มะณิโชติระโส ยะธา.
 สัพพีติโย วิวัชชันตุ,

บริบูรณได้ฉันท,
 ทานที่ท่านอุทิศให้แล้วในโลกนี้ย่อม
 สำเร็จประโยชน์แก่ผู้ที่ละโลกนี้ไปแล้ว
 ได้ฉันทัน
 ขออิฏฐผล ที่ท่านปรารถนาแล้ว ตั้งใจ
 แล้ว,
 จงสำเร็จโดยฉับพลัน,
 ขอความดำริทั้งปวง จงเต็มที่,
 เหมือนพระจันทร์ในวันเพ็ญ,
 เหมือนแก้วมณีอันสว่างไสวควรยินดี.
 ความจัญไรทั้งปวง จงบาราศไป,

สัพพะโรโค วินัสสะตุ,
 มา เต ภาวัตวันตะราโย,
 สุขี ทิมาโยโก ภาวะ.
 อะภิวาตะนะสีลิสสะ
 นิจจัง วุฑฒาปะจาโยโน,
 จัตตาโร รัมมา วัฑฒันติ
 อายุ วัณโณ สุขัง พะลัง,
 ภาวะตุ สัพพะมังคะลัง
 รักขันตุ สัพพะเทวะตา
 สัพพะพุทธานุภาเวนะ
 สัพพะธัมมานุภาเวนะ
 สัพพะสังฆานุภาเวนะ
 สะทา โสตถี ภาวันตุ เตฯ

โรคทั้งปวงของท่านจงหาย,
 อันตรายอย่ามีแก่ท่าน,
 ท่านจงเป็นผู้มีความสุข มีอายุยืน,
 พร ๔ ประการ คือ อายุ
 วรรณะ สุขะ พละ, ย่อมเจริญ
 แก่บุคคลผู้มีปกติไหว้กราบ, มี
 ปกติอ่อนน้อมต่อผู้ใหญ่เป็นนิตย์,
 ขอสรรพมงคลจงมีแก่ท่าน,
 ขอเหล่าเทวดาทั้งปวงจงรักษาท่าน,
 ด้วยอานุภาพแห่งพระพุทธเจ้า,
 ด้วยอานุภาพแห่งพระธรรม,
 ด้วยอานุภาพแห่งพระสงฆ์,
 ขอความสวัสดิ์ทั้งหลาย
 จงมีแก่ท่านทุกเมื่อ เทอญ.

☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆

(๕. คำขอขมา)

ในพุทธศาสนามีข้อปฏิบัติอย่างหนึ่งว่าผู้ใดล่วงเกินผู้อื่นผู้นั้นไม่ควรทำเฉยเมย เมื่อรู้สึกตัวแล้วพึงขอโทษเรียกว่า “ขอขมา” แปลว่า “ขอให้ยกโทษ” และผู้ใดถูกล่วงเกิน เมื่อได้รับการขอขมา ผู้นั้นไม่ควรถือโกรธไม่รู้หาย พึงรับขมายอมยกโทษให้

นอกจากนี้ การขอขมายังเป็นธรรมเนียมอย่างหนึ่ง ที่ภิกษุประพฤติกันในโอกาสต่าง ๆ เช่น ในวันเข้าพรรษาหรือในวันต่อจากนั้น ซึ่งเป็นกิจที่ผู้น้อยทำแก่ผู้ใหญ่ ศิษย์ทำแก่อุปัชฌาย์อาจารย์ แม้ไม่เคยล่วงเกินกัน ก็ยังถือว่าเป็นสิ่งที่ควรทำ

เมื่อจะขอขมาโทษผู้ใด ให้กราบ ๓ ครั้งก่อน แล้วว่า นะโม ๓ จบ กล่าวคำขอขมาตามฐานะของผู้รับพร้อมกัน ๓ จบ หัวหน้านำพานดอกไม้ รูป เทียน มอบถวายแก่ผู้รับ และหมอบลงพร้อมกันน้อมรับคำ อโหสิกรรมจากท่าน ท่านอโหสิว่า “อะ หัง ขะมามิ ตุมहेหิปี เม ขะมิตัพพัง” ผู้ขอขมารับว่า “ขะมามะกันเต” แล้วหมอบอยู่รอรับพรจากท่าน เมื่อท่านให้พรจบแล้ว พึงรับว่า “สาธุ กันเต”

☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆

คำขอขมาพระรัตนตรัย

ระตะนัตตะเย ปะมาเทนะ, ท้าวระตะเยนะ กะตัง,
สัพพัง อะปะราธัง ขะมะตุ โน ภันเต. (ว่า ๓ จบ)

คำขอขมาพระสงฆ์

สังฆะ ปะมาเทนะ, ท้าวระตะเยนะ กะตัง,
สัพพัง อะปะราธัง ขะมะตุ โน ภันเต. (ว่า ๓ จบ)

คำขอขมาพระมหาเถระ

มหาเถเร ปะมาเทนะ, ท้าวระตะเยนะ กะตัง,
สัพพัง อะปะราธัง ขะมะตุ โน ภันเต. (ว่า ๓ จบ)

คำขอขมาอุปัชฌายะ

อุปัชฌายะ ปะมาเทนะ, ท้าวระตะเยนะ กะตัง,
สัพพัง อะปะราธัง ขะมะตุ โน ภันเต. (ว่า ๓ จบ)

คำขอขมาพระอาจารย์

อาจะริเย ปะมาเทนะ, ท้าวระตะเยนะ กะตัง,
สัพพัง อะปะราธัง ขะมะตุ โน ภันเต. (ว่า ๓ จบ)

คำขอขมาบุคคลทั่วไป

อายัสมันเต ปะมาเทนะ, ท้าวระตะเยนะ กะตัง,
สัพพัง อะปะราธัง ขะมะตุ โน ภันเต. (ว่า ๓ จบ)

คำขอขมาบิดามารดา

มาตาปีตะเร ปะมาเทนะ, ท้าวระตะเยนะ กะตัง,
สัพพัง อะปะราธัง ขะมะตุ โน ภันเต. (ว่า ๓ จบ)

ถ้าหากคนเดียว :

- ผู้ขอ เปลี่ยน ขะมะตุ โน ภันเต เป็น “กะมะตุ เม ภันเต”
- ผู้รับ เปลี่ยน ตุมहेหิปี เป็น “ตะยาปี”
- ผู้ขอ เปลี่ยน ขะมามะ เป็น “กะมามิ”

(๖. คำขอบวชชีพราหมณ์)

กราบพระพร้อมกัน ๓ ครั้ง

(นำ) หันทะ มะยัง พุทธัสสะ ภาคะวะโต ปุพพะภาคะนะมะการัง กะโรมะ เส.
 นะโม ตัสสะ ภาคะวะโต อระหะโต สัมมาสัมพุทธัสสะ
 (กล่าว ๓ ครั้ง)

เอสาหัง ภันเต, สุจิระปะรินิพพุตัมปิ, ตัง ภาคะวันตัง สະระณัง
 คัจฉามิ, รัมมัญจะ ภิกขุสังฆัญจะ, ปัพพัชชัง มัง ภันเต, สังโฆ ธาเรตุ
 อชชะตัคเค ปาณูปेतัง, สະระณัง คะตัง.

(คำแปล) ข้าแต่ท่านผู้เจริญ ข้าพเจ้าขอถึงสมเด็จพระผู้มีพระภาคเจ้า แม้เสด็จดับขันธ
 ปรีณิพพานนานแล้ว กับทั้งพระธรรมและพระสงฆ์ว่าเป็นสรณะที่พึ่งที่ระลึก ขอพระสงฆ์
 จงจำข้าพเจ้าไว้ว่าเป็นผู้บวชในพระธรรมวินัย ผู้ถึงพระรัตนตรัยเป็นสรณะตลอดชีวิต
 ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไปเทอญ

☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆

คำอาราธนาศีล ๘

มะยัง ภันเต ติสระเณนะ สะหะ อัญฐะ สีลานิ ยาจามะ.
 ทุติยัมปิ มะยัง ภันเต ติสระเณนะ สะหะ อัญฐะ สีลานิ ยาจามะ.
 ตะติยัมปิ มะยัง ภันเต ติสระเณนะ สะหะ อัญฐะ สีลานิ ยาจามะ.

(ถ้าคนเดียวว่า อะหัง แทน มะยัง และ ยาจามิ แทน ยาจามะ)

☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆

นะมะการคาถา

นะโม ตัสสะ ภาคะวะโต อระหะโต สัมมาสัมพุทธัสสะ
 นะโม ตัสสะ ภาคะวะโต อระหะโต สัมมาสัมพุทธัสสะ
 นะโม ตัสสะ ภาคะวะโต อระหะโต สัมมาสัมพุทธัสสะ

☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆

ไตรสรณาคมน์

	พุทฺธัง	สระระณัง	คัจฉามิ
	ธัมมัง	สระระณัง	คัจฉามิ
	สังฆัง	สระระณัง	คัจฉามิ
ทุติยัมปิ	พุทฺธัง	สระระณัง	คัจฉามิ
ทุติยัมปิ	ธัมมัง	สระระณัง	คัจฉามิ
ทุติยัมปิ	สังฆัง	สระระณัง	คัจฉามิ
ตะติยัมปิ	พุทฺธัง	สระระณัง	คัจฉามิ
ตะติยัมปิ	ธัมมัง	สระระณัง	คัจฉามิ
ตะติยัมปิ	สังฆัง	สระระณัง	คัจฉามิ

(พระท่านว่า) ติสระระณะ คมะมะนัง นิฏฐิตัง (รับว่า) อามะ ภันเต.

☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆

คำสมาทานศีล ๘

- ข้อ ๑. ปาณาติปาตา เวระมะณี สิกขาปะทัง สะมาทิยามิ
(ข้าพเจ้าสมาทานซึ่งสิกขาบท คือ เว้นจากฆ่าสัตว์ด้วยตนเองและไม่ใช้ให้ผู้อื่นฆ่า)
- ข้อ ๒. อะทินนาทานา เวระมะณี สิกขาปะทัง สะมาทิยามิ
(ข้าพเจ้าสมาทานซึ่งสิกขาบท คือ เว้นจากลัก, น้อ ของผู้อื่นด้วยตนเองและไม่ใช้ให้ผู้อื่นลัก น้อ)
- ข้อ ๓. อะพริหิมาจะรียา เวระมะณี สิกขาปะทัง สะมาทิยามิ
(ข้าพเจ้าสมาทานซึ่งสิกขาบท คือ เว้นจากอสังกรรม กรรมอันเป็นข้าศึกแก่พรหมจรรย์)
- ข้อ ๔. มุสาวาทา เวระมะณี สิกขาปะทัง สะมาทิยามิ
(ข้าพเจ้าสมาทานซึ่งสิกขาบท คือ เว้นจากพูดเท็จ คำไม่เป็นจริง และคำล่อลวงอำพรางผู้อื่น)
- ข้อ ๕. สุราเมระยะมัชชะปะมาทัฏฐาณา เวระมะณี สิกขาปะทัง สะมาทิยามิ
(ข้าพเจ้าสมาทานซึ่งสิกขาบท คือ เว้นจากการดื่มกินสุรา และเมรัย เครื่องดองของทำใจให้คลั่งไคล้ต่าง ๆ)

ข้อ ๖. วิกาละโภชะนา เวระมะณี สิกขาปะทัง สะมาทิยามิ

(ข้าพเจ้าสมาทานซึ่งสิกขาบท คือ เว้นจากบริโภคอาหารในเวลาวิกาล)

ข้อ ๗. นัจจะคีตะวาทีตะวิสสุกะทัสสะนา มาลาคันธะวิเลปะนะธาระณะ
มัตตะนะวิภูสณฺณฐานา เวระมะณี สิกขาปะทัง สะมาทิยามิ

(ข้าพเจ้าสมาทานซึ่งสิกขาบท คือ เว้นจากดู ฟัง ฟ้อนรำ ขับร้องและ
ประโคมเครื่องดนตรีต่าง ๆ และดูการเล่นที่เป็นข้าศึกแก่กุศล และตัด
ทรงตกแต่งร่างกายด้วยเครื่องประดับและดอกไม้ของหอม เครื่องทา
เครื่องย้อม ผัดผิวให้งามต่าง ๆ)

ข้อ ๘. อุกจาสะยะนะมะหาสะยะนา เวระมะณี สิกขาปะทัง สะมาทิยามิ

(ข้าพเจ้าสมาทานซึ่งสิกขาบท คือ เว้นจากนั่งนอนเหนือเตียง ตั่ง มีเท้า
สูงเกินประมาณ และที่นั่ง ที่นอนอันสูงใหญ่ ภายในใสนุ่นและสำลี
อาสนะอันวิจิตรไปด้วยลวดลายงามด้วยเงินทองต่าง ๆ)

อิมานิ อฏฐะ สิกขาปะทานิ สะมาทิยามิ (กล่าว ๓ จบ)

☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆

(๗. คำลาสิกขา)

กราบพระพร้อมกัน ๓ ครั้ง

(นำ) หันทะ มะยัง พุทธัสสะ ะคะวะโต ปุพพะภาคะนะมะการัง ะโรมะ เส.

นะโม ตัสสะ ะคะวะโต อะระหะโต สัมมาสัมพุทธัสสะ

(กล่าว ๓ ครั้ง)

สังฆมณฑ, ธาเรตุ, สิกขัง, ปัจจักขามิ, ปันทะรังคะ, ปัพพะชิตะเวสัง, ปัจจักขามิตติ

สังฆมณฑ, ธาเรตุ, สิกขัง, ปัจจักขามิ, ปันทะรังคะ, ปัพพะชิตะเวสัง, ปัจจักขามิตติ

สังฆมณฑ, ธาเรตุ, สิกขัง, ปัจจักขามิ, ปันทะรังคะ, ปัพพะชิตะเวสัง, ปัจจักขามิตติ

ข้าแต่พระสงฆ์ผู้เจริญ ขอพระสงฆ์จงจำข้าพเจ้าไว้ว่า ข้าพเจ้าขอลาจากการ
บวชชีพรามณ์ ผู้นุ่งห่มด้วยผ้าสีขาว ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไปเทอญ

☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆

คำอาราธนาศีล ๕

มะยัง ภันเต (วิสุง วิสุง รักขะณัตถายะ)
 ติสระระณณะ สะหะ ปัญจะ สีลานิยาจามะ.
 ทุติยัมปิ มะยัง ภันเต (วิสุง วิสุง รักขะณัตถายะ)
 ติสระระณณะ สะหะ ปัญจะ สีลานิยาจามะ.
 ตะติยัมปิ มะยัง ภันเต (วิสุง วิสุง รักขะณัตถายะ)
 ติสระระณณะ สะหะ ปัญจะ สีลานิยาจามะ.

☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆

คำสมาทานศีล ๕

- ข้อ ๑. ปาณาติปาตา, เวระมะณี สิกขาปะทัง สะมาทิยามิ,
 ข้าพเจ้าขอสมาทานสิกขาบท คือเว้นจากการฆ่าสัตว์ด้วยตนเอง และไม่ใช้
 ให้ผู้อื่นฆ่า
- ข้อ ๒. อะทินนาทานา, เวระมะณี สิกขาปะทัง สะมาทิยามิ,
 ข้าพเจ้าขอสมาทานสิกขาบท คือเว้นจากการถือเอาสิ่งของที่เจ้าของเขา
 ไม่ได้ให้
- ข้อ ๓. กาเมสุมิฉาจारा, เวระมะณี สิกขาปะทัง สะมาทิยามิ,
 ข้าพเจ้าขอสมาทานสิกขาบท คือเว้นจากการประพฤติดูผิดในกาม
- ข้อ ๔. มุสาวาทา, เวระมะณี สิกขาปะทัง สะมาทิยามิ,
 ข้าพเจ้าขอสมาทานสิกขาบท คือเว้นจากการพูดไม่จริง
- ข้อ ๕. สุราเมระยะมัชชะปะมาทัฏฐาณา, เวระมะณี สิกขาปะทัง สะมาทิยามิ,
 ข้าพเจ้าขอสมาทานสิกขาบท คือเว้นจากการดื่มสุราและเมรัย อันเป็น
 ที่ตั้งแห่งความประมาท

☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆

ระเบียบปฏิบัติสำหรับผู้ต้องการมาปฏิบัติธรรม ถือบวชนกขัมมะ สำนักปฏิบัติธรรมสองชีวิต สีแยกหินกอง จ. สระบุรี

*****

๑. ผู้ที่มีความประสงค์จะอยู่ปฏิบัติธรรม ถือบวชนกขัมมะ ให้แจ้งความประสงค์ที่จะขอบวชได้ที่เจ้าหน้าที่ของสำนักฯ ณ ศูนย์ประชาสัมพันธ์ ชั้น ๒ ศาลาบุญ และลงทะเบียนในแบบฟอร์มที่กำหนดให้ โดยต้องมีหลักฐาน คือ บัตรประชาชนหรือบัตรข้าราชการหรือสำเนาทะเบียนบ้าน
๒. อนุญาตให้อยู่ปฏิบัติธรรมได้ครั้งละไม่เกิน ๙ วัน หากมีความประสงค์จะอยู่ต่อต้องแจ้งเจ้าหน้าที่ของสำนักฯ ให้ทราบล่วงหน้าก่อนครบกำหนด ๑ วัน และจะพิจารณาอนุญาตให้อยู่ต่อเป็นราย ๆ ไป ตามความเหมาะสม
๓. ต้องเป็นผู้มีสติสัมปชัญญะสมบูรณ์ ไม่วิกลจริต มีสุขภาพร่างกายแข็งแรงช่วยเหลือตัวเองได้ ไม่มีโรคประจำตัว ไม่เป็นโรคร้ายแรงหรือโรคติดต่อที่สังคมรังเกียจ
๔. ต้องไม่เป็นผู้ติดยาเสพติดให้โทษทุกชนิด เช่น หมากพลู ยานัตถ์ บุหรี่ สุรายาบ้า หรือยาเสพติดอื่น ๆ
๕. ห้ามนำเครื่องใช้ไฟฟ้าทุกชนิด (เช่น กระติกน้ำร้อน วิทยุ เทป) มาใช้ในศาลา ยกเว้น วิทยุขาวอเบาท์ และควรฟังเฉพาะรายการธรรมะ ห้ามฟังข่าวและเพลง
๖. ห้ามนำของมีค่า และเครื่องสำอางของขลังทุกชนิดมาประดับตกแต่งร่างกาย
๗. ต้องแต่งกายให้สะอาด สุภาพ เรียบร้อย ด้วยผ้าสีขาว

เพศหญิง

- นุ่งผ้าถุงหรือกระโปรงสีขาว ความยาวไม่น้อยกว่าครึ่งน่อง
- สวมเสื้อแขนยาว หรือครึ่งข้อศอก คอไม่กว้างเกินไป ถ้าผ้าบาง ควรสวมเสื้อซับในด้วย
- รวบผม หวีผม ให้ดูเรียบร้อย ไม่ควรปล่อยผมรุงรัง
- ไม่ควรนุ่งกางเกง ระหว่างขึ้นปฏิบัติธรรมบนศาลา

เพศชาย

- สวมกางเกงขายาวและเสื้อสีขาว ไม่ควรใช้ผ้าบางเกินไป

ข้อวัตรที่ต้องปฏิบัติประจำวัน

• วันจันทร์ - วันศุกร์

- เวลา ๐๓.๓๐ - ๐๕.๓๐ น. ทำวัตรเช้า และปฏิบัติธรรม
- เวลา ๐๘.๓๐ น.
  - ช่วยกันทำความสะอาด “ศาลาบุญ”
ห้องน้ำ และบริเวณสำนักฯ ให้สะอาด
เรียบร้อย
  - ดูแลทำความสะอาด อาสนะ เสื่อ
หมอน ผ้าห่ม
- เวลา ๑๓.๐๐ - ๑๕.๐๐ น. ปฏิบัติธรรม
- เวลา ๑๘.๐๐ - ๒๑.๐๐ น. ทำวัตรเย็น และปฏิบัติธรรม

• วันเสาร์ - อาทิตย์ และวันสำคัญต่าง ๆ ที่จัดปฏิบัติธรรม

- เวลา ๐๓.๓๐ - ๐๖.๐๐ น. ทำวัตรเช้า และปฏิบัติธรรม
  - เวลา ๐๙.๐๐ - ๑๑.๐๐ น. ปฏิบัติธรรม
  - เวลา ๑๓.๐๐ - ๑๕.๓๐ น. ปฏิบัติธรรม
  - เวลา ๑๘.๐๐ - ๒๑.๐๐ น. ทำวัตรเย็น และปฏิบัติธรรม
- ต้องขึ้นศาลาทำวัตรเช้า - เย็น และขึ้นปฏิบัติธรรมตามเวลาที่กำหนด
หากมีเหตุจำเป็นสุดวิสัย ไม่สามารถปฏิบัติได้ ขอให้แจ้งเจ้าหน้าที่ทราบทุกครั้ง

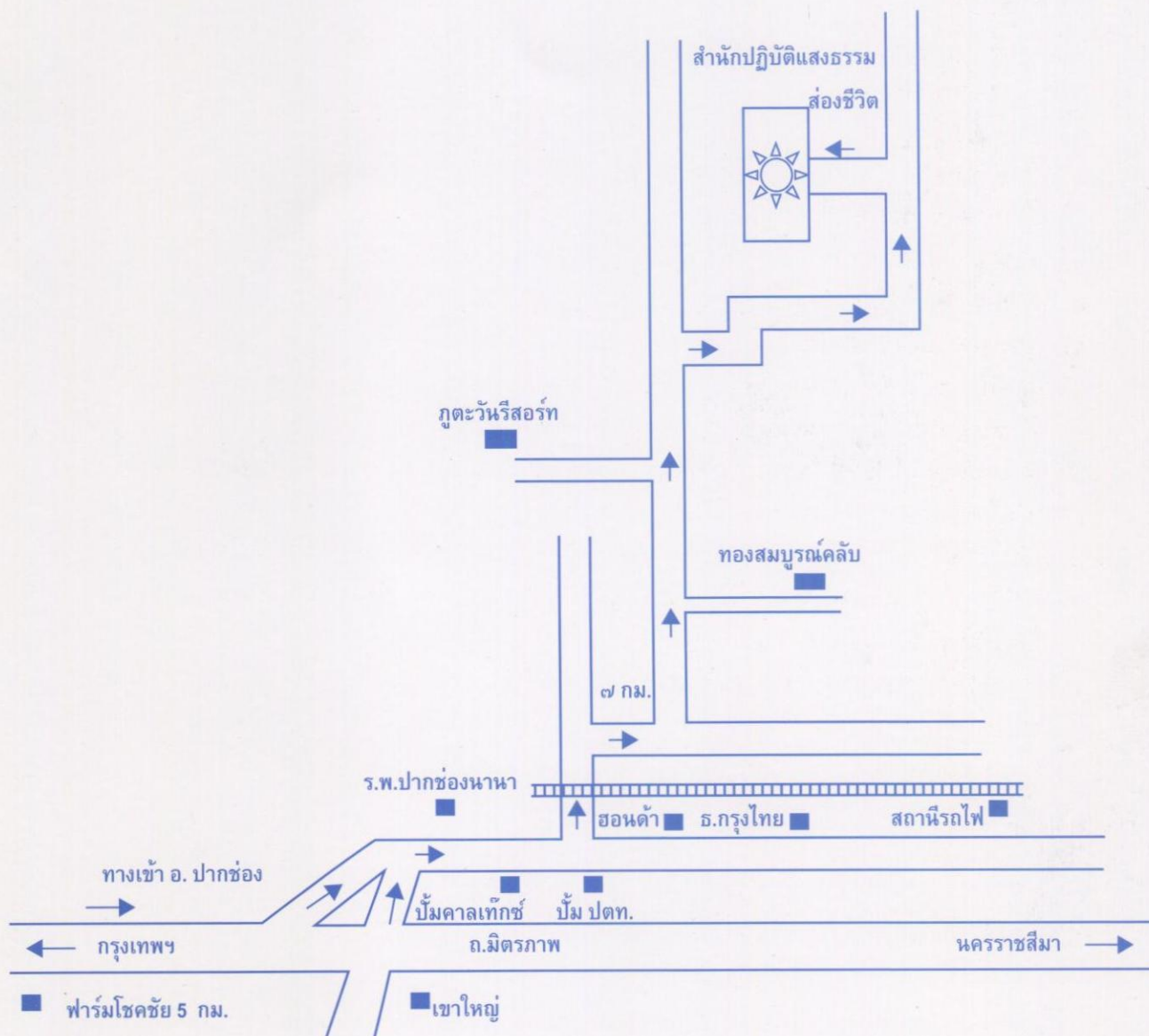
*** ควรขึ้นศาลาก่อนถึงเวลาปฏิบัติธรรม ***

กฎระเบียบ ข้อห้าม และข้อควรปฏิบัติขณะอยู่ปฏิบัติธรรม สำนักปฏิบัติสงฆ์ธรรมสองชีวิต สีแยกหินกอง จ. สระบุรี

*****

๑. ห้ามนำอาหารและเครื่องดื่มทุกชนิด (ยกเว้น น้ำเปล่า) เข้าไปรับประทานในศาลาบุญ โดยเด็ดขาด ให้รับประทานที่โรงทาน หรือ ในที่ที่สำนักฯ จัดไว้ให้
  - ควรสำรวมกาย วาจาและมโนคติ ในขณะที่รับประทานอาหารและรับประทานอาหาร
  - ควรนั่งรับประทานอาหารและเครื่องดื่มให้เรียบร้อย ไม่คุยกันในระหว่างรับประทานอาหาร
๒. ห้ามนำเครื่องใช้ไฟฟ้าทุกชนิด (เช่น กระจกนํ้าร้อน วิทยุ เทป) มาใช้ในศาลาบุญ โดยเด็ดขาด ยกเว้น วิทยุ เทปขาวเบรท์ และควรฟังเฉพาะรายการธรรมะ ห้าม ฟังข่าวและเพลงโดยเด็ดขาด
๓. ห้ามนำหนังสือพิมพ์ หรือสิ่งพิมพ์อื่น ๆ ที่ไม่ใช่ธรรมะมาอ่านในสำนักฯ โดยเด็ดขาด
๔. ห้ามสูบบุหรี่ ดื่มสุรา กินหมาก เสพยาบ้า ยานัตถ์ และสิ่งเสพติดทุกชนิด
๕. ห้ามพูดคุยกัน และสนทนาเสียงดัง ในระหว่างปฏิบัติธรรม ห้ามนำถุงพลาสติก (ถุงก๊อบแก๊บ) ขึ้นบนศาลา และห้ามทำเสียงดังอื่นใด ที่อาจเป็นการรบกวนสมาธิผู้อื่นในขณะที่ปฏิบัติธรรม
๖. ห้ามนำของมาขาย บอกบุญเรียไร ห้ามเป็นหมอดู หมอนวด หมอเวทย์มนต์ เล่นไสยศาสตร์ ทรงเจ้าเข้าผี โดยเด็ดขาด
๗. ห้ามซักเสื้อผ้าในห้องน้ำ ควรแต่งตัวให้เรียบร้อยก่อนออกจากห้องน้ำ ห้ามนั่ง กระจงมอก หรือห่มผ้าสไบผืนเดียว หรือใส่เสื้อชั้นในตัวเดียวเดินในที่พัก บริเวณรอบที่พัก หรือบริเวณหน้าห้องน้ำ
๘. ควรช่วยกันประหยัดน้ำ ประหยัดไฟ ห้ามเปิดน้ำ-เปิดไฟทิ้งไว้ ให้ปิดไฟได้ศาลาเวลา ๒๒.๐๐ น. และเปิดไฟเวลา ๐๓.๑๕ น. ห้ามตั้งนาฬิกาปลุกก่อนเวลา ๐๓.๑๕ น. และหลังเวลา ๒๒.๐๐ น. ควรรักษาความสงบ ห้ามพูดคุยและทำเสียงดังรบกวนผู้อื่น
๙. ห้ามปัสสาวะหรืออุจจาระ และห้ามนำกระโถนมาปัสสาวะหรืออุจจาระในศาลา หรือบริเวณรอบๆ ศาลา โดยเด็ดขาด
๑๐. ในระหว่างถือบวชเนกขัมมะ ห้ามออกนอกบริเวณสำนักฯ หรือออกไปนั่งคุย คลุกคลีที่ร้านค้า โดยไม่มีเหตุจำเป็น
๑๑. เมื่อครบกำหนดการถือบวชเนกขัมมะแล้ว ต้องเก็บของใช้ส่วนตัวกลับให้หมด ห้ามทิ้งไว้ให้เป็นภาระผู้อื่น
๑๒. ต้องเชื่อฟังเจ้าหน้าที่ของสำนักฯ หากได้รับคำตักเตือน หากผู้ใดฝ่าฝืนกฎ ระเบียบ และเห็นว่าเป็นเรื่องเสื่อมเสียต่อหมู่คณะ จะไม่อนุญาตให้อยู่ต่อโดยเด็ดขาด และต้องออกจากสำนักฯ โดยทันที

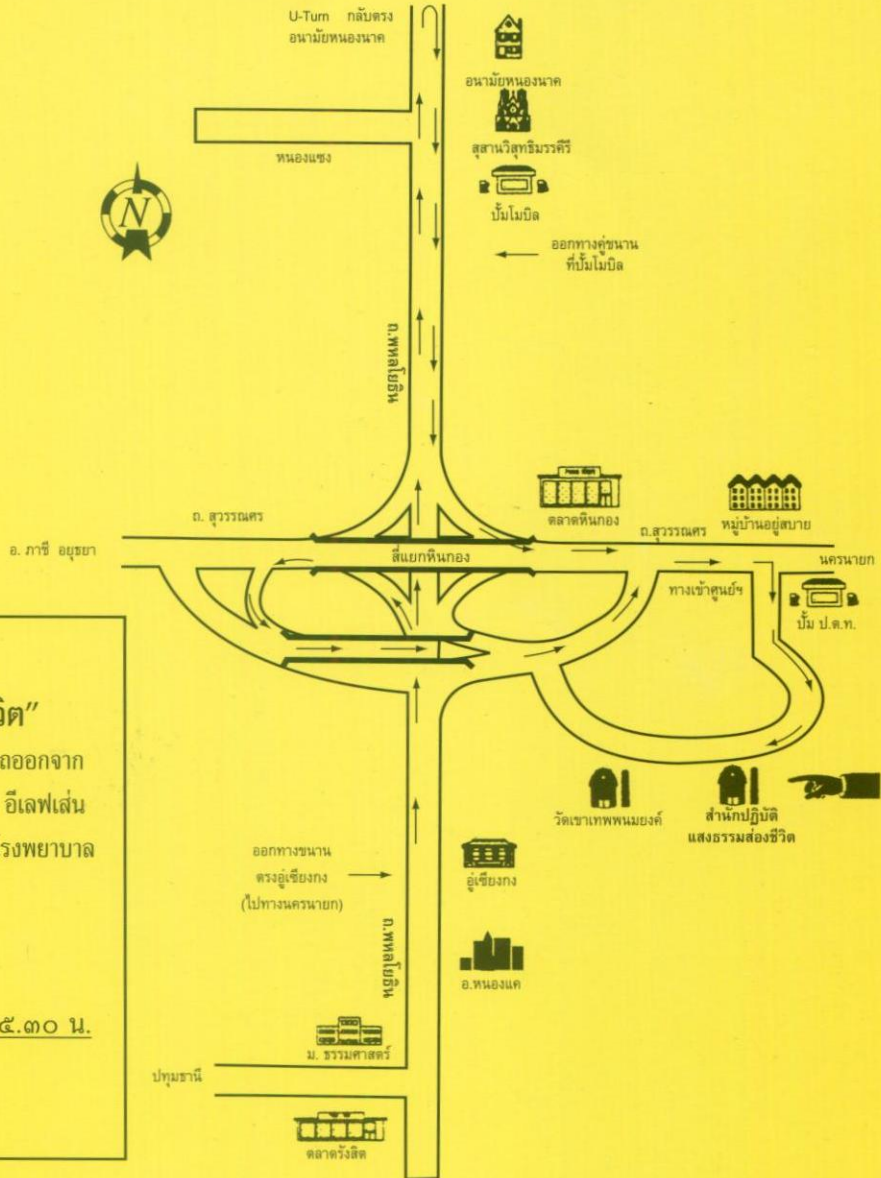

โทร. ๐๘๙-๗๗๗-๑๖๒๕

บทสวดมนต์ ทำวัตรเช้า•เย็น แปล

ไม่ได้รับ - ส่ง สารชนที่จะมา...

ณ สำนักปฏิบัติ “แสงธรรมส่องชีวิต”

- ทุกวันเสาร์ - อาทิตย์ เวลา ๖.๓๐ น. รถออกจากอนุสาวรีย์ชัยสมรภูมิ หน้าร้านแซ่เว่น อีเลฟเส้นฝั่งโรงพยาบาลพระมงกุฎฯ ตรงข้ามโรงพยาบาลราชวิถี

- หน้ามหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
ด้านถนนพหลโยธิน

เที่ยวกลับ รถออกจากศูนย์ เวลา ๑๕.๓๐ น.

หมายเหตุ : โปรดแต่งกายสุภาพ

สำนักปฏิบัติ “แสงธรรมส่องชีวิต”

ตำบลโคกแย้ อำเภอนองแคะ จังหวัดสระบุรี ๑๘๒๓๐ โทร. (๐๓๖) ๓๗๙-๔๒๘ (๐๓๖) ๓๐๕-๒๓๙
(ตั้งอยู่บนเขาเทพมณเฑียร เส้นทางไปนครนายก ห่างจากสี่แยกหินกองประมาณ ๑ กม. เลี้ยวขวาก่อนถึงบึงน้ำมัน ปตท.)